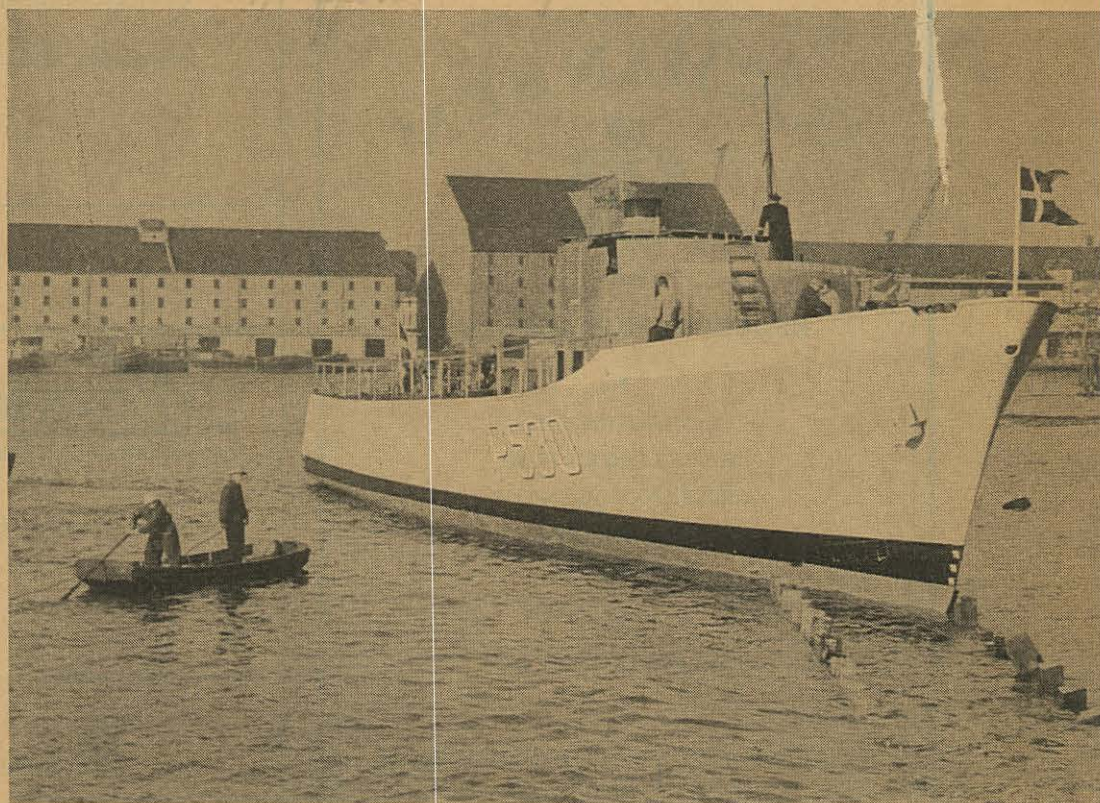

UNDER DANNEBROG

**ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART**

Hefte 1 - Febr.
8. aarg. - 1961

Orlogsværftets søsætning den 11. november 1960 af patruljebaaden DAPHNE, det første fartøj til den danske flåde udstyret med raketvaaben.

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/s} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer
„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

C.K. HANSEN

1856

REDERI OG BEFRAGTNING

•
LINIEAGENTUR
HAVARIAGENTUR
ASSURANCEAGENTUR
IATA-AGENTUR
SPEDITION

•
D/S DANNEBROG A/S

•
AMALIEGADE 35 . KØBENHAVN K.
TELEFON: CENTRAL 72 (20 linier)
TELEGRAM-ADRESSE: »HANSEN«

NEDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz ^{A/s}

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“

Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

J. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

Nytaarshilsen fra Marineforeningens formand

Et aar er atter gaaet — og vi ser tilbage og prøver at gennemgaa, hvad det bragte os, og om vi forstod at leve op til det, der blev forventet af os og om det, som vi burde have udrettet, nu ogsaa er naaet.

Det er vel ret naturlige tanker man gør sig paa tærskelen ind til et nyt aar, hvis forløb heldigvis endnu ligger skjult for os — men dermed ogsaa har muligheden for at rumme et væld af gode forsætter, som man kan glæde sig til at ville udføre.

Her i vort foreningsarbejde vil vi ogsaa tænke tilbage paa aaret, der gik. Vi tænker paa det, der blev udrettet, og om vi nu ogsaa naaede at give vor forening, dens arbejde og opgaver den haandsrækning og støtte — stor eller lille — der er saa nødvendig, for at den fortsat kan være levedygtig til at løse sit formaal, og dermed til at faa den betydning, som den bør have.

Vi tænker tilbage og mindes de mange gode kammerater, der gik bort, hvad enten alderen har sat et naturligt stop eller at de blev derude under udførelse af deres virke paa havet, og til de mange hjem, der har mistet en kærlig forsørger eller en god søn, sender vi vore medfølelse tanker.

Ved aarsskiftet bringer vi vor æresformand, *Hans Majestæt Kongen*, en dybfølt tak for bevaagenhed og interesse, og vi vil alle samles i varme ønsker for vor Konge og hans hus.

Vi bringer vore bedste ønsker for vort søværn og vor handelsflaade i haabet om, at vort flag altid maa vaje frit og smukt paa verdenshavene til gavn og ære for vort land.

En tak til alle nær og fjern, som vi gennem vor virksomhed har faaet tilknytning til, og som har givet os en hjælpende haand i vort arbejde — og en tak til de danske soldaterforeninger for et godt og kammeratligt samarbejde.

Vi sender vore brødreforeninger i Norge og Sverige de venligste tanker, og ønsker, at det nordiske arbejde, som vore foreninger er med i, fortsat maa faa en stærk og værdig betydning til gavn for vore lande og til glæde for os selv.

Med ønsket om, at aaret, der kommer, maa finde os levende og vaagne med et friskt initiativ fremover til gavn for Marineforeningen, bringer jeg alle i foreningen de bedste ønsker for det nye aar med en hjertelig tak for aaret, der gik.

GUD BEVARE KONGEN.

Jac Lichtenberg

Betragtninger ved aarsskiftet

af Kommandørkaptajn F. Heisterberg-Andersen

I 1960 saa vi saa endelig den længe ventede nye forsvarslov blive vedtaget og hermed grundlaget for forsvarrets virke og omfang i de kommende aar blive tilvejebragt.

Det kan kun hilses med tilfredshed, at de foregaaende aars tunge og sejge forhandlinger om denne lovs omfang og indhold nu er afsluttet med et forsvarsforlig over en bred front mellem samtlige folketingets demokratiske partier. Politisk enighed om vort forsvar er jo ikke ligefrem hverdagskost i dette land, men saa meget desto tungere vejer for forsvarrets personel bevidstheden om, at det opbygningsarbejde, der nu forestaar, sker med den bredest tænkelige politiske tilslutning.

Med hovedlinierne for det samlede forsvarsorganisation og for de enkelte værns omfang fastlagt ligger nu forude arbejdet med i praksis at organisere og opbygge værnene i overensstemmelse med den nye lov. Det er ganske naturligt, at der endnu er flere detaljer, der ikke er fuldt afklarede, og hvorom der ikke er fuld enighed mellem de implicerede parter.

Mange spørgsmaal er vanskelige at løse inden for det ret stramme budget, der danner grundlaget for det politiske forsvarsforlig. Og midlerne er fortsat knappe i forhold til de opgaver, der foreligger. Grundlaget for et dansk forsvar med mening i er imidlertid tilvejebragt nu, og det

maa saa ogsaa haabes, at der i den kommende tid kan tilvejebringes den ønskelige balance mellem opgaverne og midlerne til deres løsning.

For søværnet vil 1961 blive et travlt aar.

Den nye ordning med frivilligt mandskab — en ordning, der stilles store forhaabninger til — skal føres ud i livet. Dette vil stille store krav til skolerne og deres lærerpersonel.

De første skibe af det omfattende nybygningsprogram vil indgaa i flaadens tal. Store krav til tilvejebringelse og uddannelse af personel til disse skibe og deres moderne tekniske udstyr skal her honoreres.

Udbygningen af de to nye flaadestationer i Korsør og Frederikshavn, af hvilke flaadestation Korsør blev taget i brug i det forløbne aar, skal fortsættes. Den paabegyndte omlægning af hele søværnets forsyningstjeneste og af flaadens basering paa fremtidig tre flaadestationer mod hidtil alene paa flaadestation København paa Holmen skal videreføres.

Endelig maa i det nye aar en reorganisation baseret paa den nye forsvarslov forventes begyndt i søværnet, i første række med det formaal at forenkle og effektivisere kommandosystemet.

Der er saaledes nok at tage fat paa, og en stor arbejdsindsats vil være fornøden fra hver enkelt saavel paa stigens øverste som paa dens nederste trin, hvis en heldig videreførelse af det, der begyndtes paa i 1960, skal opnaas i 1961.

Søværnets personel har før lagt ryg til store opgaver og vil fortsat gøre det. En nødvendig betingelse herfor er imidlertid, at der nu skabes arbejdsrisiko og arbejdsglæde. Der har i aarene efter krigen været en tendens fra lovgivningsmagtens side til, specielt inden for personelstrukturen,

at anstille eksperimenter. Det maa haabes, at man i de kommende aar maa kunne undgaa flere yderliggaaende eksperimenter, hvis virkninger det i heldigste tilfælde vil være tidsrøvende at overkomme, i værste tilfælde vil skabe utilfredshed og misforstaaelser inden for personelgrupperne og disse imellem.

Flaaden har igennem mange aar været forsømt. Lad ønsket for 1961 da blive, at vi faar ro til og glæde ved at bygge den op igen.

Livet i Orlogsflaaden af idag

I. Tanker under en vagt paa Holmen 1960

UNDER DANNEBROGS redaktion modtager glædeligvis ofte udmærkede bidrag til bladets spalter fra medlemmernes side — dog maaske lidt for ofte fra saa gamle tider og fra saadanne togter, f. eks. fregatten JYLLANDS, der gennem aarene med omhu har været saa stærkt udpenslet i bladets spalter, at man ogsaa kunne ønske at bringe lidt fra den nyere tid.

Heldigvis har maskinløjtnant P. Mikkelsen leveret 2 udmærkede bidrag: »Tanker under en vagt paa Holmen 1960«, som følger nedenfor, samt »Svømmedykkere under uddannelse«, som vil blive bragt i et senere nr. af bladet.

»Det er vagthavende maskinofficer ved flaaestation KØBENHAVN, jeg er mødt og har overtaget vagten«. »Tak«, siger telefondamen paa meldecentralen, idet hun skriver navn, tidspunkt og melding ned.

Det er en søndag morgen i oktober, den lige afgivne melding binder mig til dette vagtsted de næste 24 timer. Før lidt siden gik den maskinkaptajn løjtnant, der havde lørdagsvagten, hjem til morgenkaffen i familiens skød med en munter bemærkning om, at han ønskede mig god vagt. Tak! Det er ogsaa mit inderligste haab, at alt maa gaa roligt og godt.

Først maa imidlertid de to »ronderingshold« sendes ud og inspicere de oplagte skibe, altsaa skibe, hvori der ikke for tiden er »hejst kommando«, og som ligger til eftersyn eller i reserve her paa flaaestationen. Det, at holdene udsendes herfra, er dog nærmest en formsag, for hver af de to holds førere har faaet udleveret meget nøje bestemmelser og beskrivelser af det, der skal foregaa.

Det med forskrifter og bestemmelser er selvfølgelig en nødvendighed i forsvaret, hvor alt maa være lagt an paa, at personel skal kunne udskiftes med meget kort varsel. Ethvert tjenestoomraade bliver gjort til genstand for en omhyggelig beskrivelse. Disse beskrivelser udarbejdes ofte paa grundlag af tidligere bestemmelser, og netop i dette vagtlokale findes i reolerne en mængde gamle »Kundgørelser for Søværnet« og andre lignende bestemmelser, som gaar ca. 100 aar tilbage i tiden.

Hvis man gaar en tur paa museum, kan man finde mange gamle interessante ting, men sjældent taler disse ting til een paa samme maade, som alt det gamle gør det her. Det er som om, man her langt stærkere kan føle, hvordan hele éns liv og tjeneste bygger paa det, man fastsatte for et eller to hundrede aar siden. Man taler om søværnets traditioner

og om »god orlogsskik«, og det er i høj grad lykkedes at bevare det bedste af tidligere tiders frembringelser, mens man naturligvis særlig i teknisk henseende ofte har taget de allernyeste ting op.

Saaledes kan man i et smukt haandskrevet foredrag, som en maskinmester i søværnet holdt for sine kolleger »paa Lørdagen den 15. December 1888« læse om de undersøgelser, han har foretaget af det dengang ret nye begreb: »Anvendelsen af flydende Brændsel i Skibskjedler«. Efter en nøje gennemgang af de steder paa jordkloden, hvor man kunne udvinde flydende brændsel, og de erfaringer teknikerne havde gjort i nærheden af disse steder, kommer han ind paa, hvordan dette nye og spændende kunne indføres i danske krigsskibe. Til slut gør han fordele og mangler op. Under fordelene nævnes »I de største Dampere er en Fyrbøder og et par Drengene nok paa hver vagt paa Fyrpladsen, og ialt 3 Fyrbødere og 10 Drengene kunne erstatte det nuværende antal af Fyrbødere og Kullempere, som jo kan løbe op paa 60—80 Mand«!

En anden af disse hedengangne brave mænd fortæller om forskellige maader at sammensvejsning jern paa. Dengang foregik al svejsning som »esse-svejsning«. Det sværeste var ikke at faa materialerne til at hænge sammen, naar de i hvidglødende tilstand blev slaaet med en hammer, men kunsten var at udforme de ender, der skulle samles, saa man ikke efter bearbejdningen kunne se stedet.

Det er ikke mærkeligt, at maskinmestre, eller som det hedder nu, maskinofficerer, først i de senere aar er blevet rigtigt accepteret i et saa traditionsbundet foretagende, som søværnet er. I »Instruktioner for Tjenesten i Flaadens Skibe«, der udkom i 1886, staar under bestemmelser for »Den kommanderende under Togt«: »Han skal tilse, at Forbruget af Kul indskrænkes saa vidt muligt, og at Dampkraft ikke anvendes, hvor Tjenesten paa tilfredsstillende Maade kan udføres med Sejl alene«. Dengang var søværnets maskinmestre civile, der var uddannet af nogle englændere, som man havde faaet med herover med dette for øje, naar man havde købt maskinerier i England. Maskinassistenterne var civile haandværkere ved Orlogsværftet, og fyrbødere og kullempere blev udtaget af den værnepligtige besætning. Dengang betragtedes disse maskinfolk, eller »Mecanicus'er«, nærmest som en slags troldmænd, men efterhaanden fandt man ud af, at deres tjeneste ikke i princippet adskilte sig væsentligt fra andres om bord — der var i hvert fald ikke tale om troldomskunster — og man fik hele personelordningen ind i mere faste rammer.

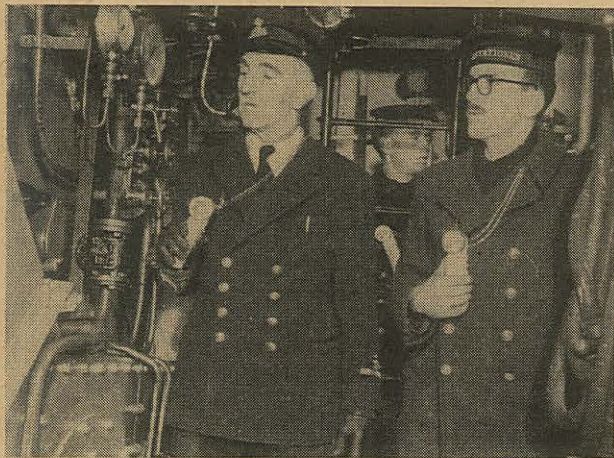
Samme »Instruktioner« indeholder i begyndelsen en gennemgang af almindelige militære pligter og forhold, som

vel ikke ord for ord er de samme, som anvendes i dag, men saa afgjort er det i meningen:

»Enhver paa Flaaden fra den Høieste til den Laveste, skal i al sin Gjerning stræbe efter at fremme Tjenestens Tarv og Flagets Ære og saavel tilsøs som tillands stedse være rede til med Troskab at ofre Liv og Blod for Konge og Fædreland.

Enhver Foresat skal forinden han giver en Befaling vel overveje om den er tydelig og bestemt, saa ingen Misforstaaelse skal kunne finde Sted, eller en senere Forklaring end sige Tilbagekaldelse finde Sted.

Om forhold imod undergivne hedder det: »Han skal behandle sine Undergivne med Alvor, Retfærdighed og Bestemthed, men uden Haardhed eller Hidsighed, hverken i Ord eller Gerning. Han skal tiltale dem paa befalede Maade, vise Velvilje og Mildhed imod dem og søge ved Haandhævelsen af Ret og ved passende Opmuntring at vinde deres Hengivenhed, Agtelse og Tillid.

Ronderingspatruljen inspicerer paa minelæggeren LINDORMENs fyrplads.

Tillige skal han selv vise dem en opmuntrende Tillid og søge at holde dem ved godt Mod, med Velvilje modtage saadanne Forespørgsler, som de tro at burde gøre ham, opmuntre de villige og flinke, raade dem, der trænge dertil, formane de efterladende og uvillige, paa alle maader vække Iver og Kappelyst, og ved hver Lejlighed foregaa sine undergivne med et godt Eksempel.

Han skal sørge for, at der gives hans Undergivne, saavidt Tjenesten tillader det, de befalede Hviletider, men forhindre Lediggang og forøvrigt tage al det Hensyn til deres Sundhed og Velvære, som Omstændighederne tillade.

Han skal søge at erhverve sig nøje Kendskab til sine Undergivnes Evner, Brugbarhed og Duelighed, for at han kan vide, hvem der til Tjenestens Gavn bedst kan benyttes i særlige Øjemed, og hvem der er mest skikket til Forfremmelse.

Han maa ikke tillade Pligtforsømmelser i Tjenesten, eller utilbørlig Behandling af Undergivne, endmindre Forbrydelser mod Samfundet. Han skal advare med Mildhed og Ro, hvor noget kan rettes, drage den Skyldige til Ansvar uden Personanseelse, og naar det er nødvendigt straffe Forseelser med Alvor og med Eftertryk, om han dertil har den fornødne Myndighed.

Det var magtfulde ord, de brugte dengang, men stærke ord anvendes stadig nu og da. En ældre overfyrbøder sagde for nogen tid siden alvorligt, at hvis skibet kom ud for en kritisk situation, ville han sende »drene« op fra fyrpladsen, saa skulle han nok klare det alt dernede til det

hele sprang i luften. »Jeg har jo levet mit liv« sagde Jens Andersen, »og jeg har i alle disse aar faaet min løn for i en given situation at betale med livet, og jeg gør det gerne«. En saadan indstilling giver en rank ryg og en passende selvfølelse. Naturligvis er den tanke at handle saadan ikke enestaaende, men det er ikke saa tit, den bliver udtrykt i ord.

Søværnet giver det meste af, hvad en mand ønsker: arbejde og fest, kontakt med andre mennesker, og udløsning af deres selskab igen, strabadser paa havet, naar søerne gør, at man næsten ikke ved, hvad der er op eller ned, og beordrede gudstjenester paa agterdækket, med den blaa himmelhvælving som kirkeloft. — Paa søværnets officersskole, hvor undervisningen er meget koncentreret og krævende, holdes der hver morgen en omhyggelig mønstring af alle kadetter. En mørk skygge paa en flip eller paa de hvide handsker, vil, ligesom et mat omraade paa en sko, blive paataalt, og maaske give anledning til yderligere ubehageligheder, men under oplæsningen af morgenbønnen fra den mere end hundrede aar gamle bønnebog, hviler der over hele korpset en fuldstændig afslappet ro.

Et billede fra kadettiden, under et togt til Grønland, giver livet i søværnet i en nøddeskal. Et af hovedlejerne i maskineriet havde voldt vanskeligheder, og det var nødvendigt at efterse det. Sammen med nogle andre kadetter, var jeg i gang med arbejdet, der under disse omstændigheder var baade koldt, snavset og anstrengende. Midt under arbejdet kom der besked til mig om, at jeg skulle melde mig hos en skoleofficer. En af mine kolleger havde faaet forfald, og nu skulle jeg overtage hans plads, som »med-vært«, ved et selskab om bord, holdt for en kreds af de danske i Godthaab.

Ingen spørger, om man har lyst til dette eller hint. En ordre fører med sig en mængde morsomme og spændende oplevelser, en anden fører til koncentreret arbejde og af-savn, men det er nok denne blanding af lyse og mørke traade i mønstret, der gør det hele saa tiltalende.

Stilheden brydes pludselig af en klokkeingning. Det er en vagt, der »slaaer glas« paa en stor skibsklokke, en tradition fra dengang man ikke havde ure som nu. Timeglasset løb ud hver halve time, og det angav man ved et slag mere paa skibsklokken. Naar 4 timer er gaaet begynder man forfra.

Holmen har altid været flaadens tilholdssted, men omraadet her er kun nogle faa hundrede aar gammelt. Oprindeligt var her lavt vand, men de gamle ostindienfarere lostede deres ballast her, inden de tog ny last om bord til næste rejse, og efterhaanden opstod dette landomraade. Der findes en tange, som hedder *Elefanten*. Et gammelt krigsskib af det navn er sænket her, og det danner nu fundament for stedet.

Hver morgen og aften brager et salutskud hen over Holmen, og paa dette signal hejses og nedhales orlogsflaget paa alle udrustede enheder, der ligger paa *Holmen* og enkelte bygninger i land. Mens ceremoniellet foregaar, standser al bevægelse ude i det fri, og alle blotter hovedet med front mod flaget.

Timerne gaar, vagten gaar roligt sin gang. Udenfor er det blevet mørkt nu. Af og til brydes stilheden af hjemvendende landlovsgaster, ellers hører man bare skildvagternes tunge støvler paa den uendelige vandring, frem og tilbage. Navne og ansigter skifter, men posterne er stadig de samme. Intet øjeblik maa det gaa i staa. Bliver der pludselig brug for os, maa vi være beredte og vise os værdige til den tillid, der ydes os.

Per Mikkelsen.

Fra Søværnet

Hans Majestæt Kongen har under 21/9 1960 resolveret som følger:

Der gives de under bygning værende 8 bevogtningsfartøjer samt det i lov nr. 137 af 31/3 1960 om forsvarrets organisation m.v. nævnte 9. fartøj af denne klasse navnene: DAPHNE, DRYADEN, HAVMANDEN, HAVFRUEN, NAJADEN, NYMFEN, NEPTUN, RAN og ROTA.

Der blev givet mange udtryk for glæde over det nye skib, da Orlogsværftet den 11. nov. 1960 søsatte bevogtningsfartøjet DAPHNE fra beddingen paa Holmen i overværelse af en række indbudte med chefen for søværnet, viceadmiral *Nyholm*, og den amerikanske ambassadør *Val Peterson* i spidsen.
(se forsidebilledet)

Søsætningen foregik under militær honnør. Der var opstillet en honnøraftdeling med hornblæsere, og da skibet gled ned mod sit rette element, udbragte admiral *Nyholm* et kraftigt besvaret hurra for det nye skib.

DAPHNE er det første af ialt otte bevogtningskibe, der bygges under det dansk-amerikanske genopbygningsprogram for flaaen. DAPHNE vil kunne afleveres til tjeneste midt i sommeren 1961, og de syv andre skibe vil følge hurtigt efter, saa de alle kan være i tjeneste i sommeren 1963.

DAPHNE er et gammelt navn i søværnets historie. Det har været baaret af flere krigsskibe, sidst af en undervandsbaad. Det samme gælder navnene for de resterende syv bevogtningsfartøjer, der vil komme til at bære navne, der senest blev givet undervandsbaadene op til 2. verdenskrig.

De 8 nye enheder faar en længde af 37 meter og et displacement paa ca. 170 tons, dvs., at de bliver lidt større end motortorpedobaadene. De faar en fart af godt 20 knob.

Den kgl. Livgarde ad søvejen til Jægerspris

Under efteraarsindkaldelsen transporterede mindre enheder af Søværnet et kompagni af Livgarden over Roskilde fjord — alle soldater havde redningsbælte paa og snørebaandene fjernet fra støvlerne under turen fra Lynæs til Kulhus.

Armeringen bliver en 40 mm hurtigskydende kanon foruden mindre skyts, raketter og dydbomber.

Det er de første skibe i den danske flaae, der forsynes med raketter. Sandsynligvis bliver der tale om den franske SS 11-raket, der er fjernstyret gennem et el-kabel. De har været prøveskudt paa Sjællands Odde i det sidste aarstid.

Patruljebaadene skal afløse de baade af NÆS-klassen, der oprindeligt var smaa tyske minestrygere og blev overtaget fra amerikanske overskudslagre i 1945. De er nu ved at maatte udrangeres.

De ny patruljebaade bygges alle paa Orlogsværftet med helsejst skrog og overbygning af aluminium. De faar en besætningen paa 4 søofficerer, to sergenter og 20 menige. Der lægges stor vægt paa besætningens beboelsesforhold. Alle faar faste køjer i soverum, der adskilles fra opholdsrummene.

Den af Søværnets Idrætskomité arrangerede skydning om Marineforeningens Frederiksberg afdelings aarlige præmie, en kgl. porcellainsfigur, blev for 1960 vundet af vpl. 441646 *P. V. Hansen* med 228 points af 258 mulige — et meget fint resultat.

I sin interessante artikel i sidste nummer af FORSVARS-BRODEREN oplyste kommandørkaptajn *Heisterberg-Andersen* bl. a. at Søværnets nyordning ville medføre, at der udnævnes en særlig chef for de operative enheder.

Mange dagblade mener, at denne post som »operativ chef« vil blive besat med chefen for Kystflaaen, kontreadmiral *Aage Linde* og at det operative hovedkvarter vil blive indrettet i et bunkers-anlæg »et eller andet sted« i nærheden af Aarhus, hvorfor det ventes, at admiral *Linde* i fredstid vil faa sit hovedkvarter i Aarhus, saa han i givet fald let kan flytte sig selv og sin stab til krigshovedkvarteret.

Grønlandske kommando i Grønnedal vil atter dette foraar antage grønlandske frivillige som orlogsgaster. Man regner med at faa brug for fire mand, der skal stationeres paa Grønnedal fra 1. april og et halvt aar frem.

Ordningen har fungeret i et par aar, og en del grønlændere har faaet en værdifuld uddannelse i sømandskab og motorpasning. Uddannelsen er et af de store problemer for unge grønlændere, og det er Grønlands-kommandoets mening, at saa mange grønlændere som muligt skal have uddannelse under kvalificeret vejledning paa stationens elværk og andre anlæg som motorpassere, saa de senere kan overtage saadanne stillinger rundt om i Grønland paa elværker og paa de fiskefryserier, der efterhaanden skal opføres. Det er vanskeligt for grønlænderne at faa teknisk uddannelse andre steder, og derfor maa mange stillinger besættes med udsendte danske.

De grønlandske orlogsgaster ligestilles paa alle omraader med danske — undtagen dog, hvad deres retslige stilling angaar. De frivillige grønlændere er ikke underkastet den militære straffelov, og i enkelte tilfælde har det givet anledning til usikkerhed om, hvordan man skulle opretholde disciplinen om bord i skibe. I det store og hele har kammeraternes paavirkning dog klaret problemet.

BØRSEN

— og vi vil forhaabentlig ogsaa snart møde disse gutter i Marineforeningen, der jo har en afdeling i Godthaab.

Fra Hovedbestyrelsen

I anledning af aarsskiftet har Marineforeningens formand, Kommandør G. de Lichtenberg, den 5. jan. været i audiens og overbragt *Hans Majestæt Kongen*, vor æresformand, foreningens hilsen og gode ønsker for det nye aar.

Til chefen for Søværnet, viceadmiral *H. Nyholm*, er afsendt følgende hilsen:

Paa Marineforeningens vegne bringer jeg foreningens bedste ønsker for Søværnet og dets personel for aaret 1961, idet jeg takker for al støtte og forstaaelse, der er vist foreningen i aaret, der gik.

P. M. V.

G. de Lichtenberg,
formand.

Herpaa har Marineforeningens formand modtaget en hilsen og tak fra viceadmiralen.

Endvidere er modtaget hilsener fra:

Præsidenten for Norges Orlogsforbund, Losdirektør *B. Gilhuus-Moe*, Ordförande i Flottans Mäns Hovedforening i Stockholm, Konteramiral *Marc Giron*, Præsidenten for Danske Soldaterforeningers Landsraad, Kammerherre *J. Dinesen*, Carlsberg Bryggeriernes Direktion, Præsidenten for De Danske Forsvarsbrødre, Godsejer, Ingeniør *O. Sandberg*, Formanden for Oslo Orlogsforening, *Bjarne Knutsen*, Kvindelige Marineres Korps, Københavnske Soldaterforeningers Samvirke, Ordförande for Flottans Män i Ängelholm, *N. Nordqvist*, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Marineforeningens *Holbæk* og *Godthaab* afdelinger, og stifterne af henholdsvis Marineforeningens afdeling i Los Angeles i USA, *G. Gutenberg Dahlqvist*, og *Godthaab* afdelingen, *E. Echwald*.

Endvidere har ogsaa chefen for Sjövärnsskären i Sverige, tidl. Ordförande for Flottans Män i Malmö, Kommendör *Percy Greve Hamilton*, samt formanden for Kristianssand Orlogsforening, Maskinkaptein *K. E. Skodje*, sendt hilsen.

★

For aaret 1961 har Marineforeningen planlagt at afholde det ordinære sendemandsmøde søndag den 7. maj i Skagen i forbindelse med Skagen afdelingens 40 aars jubilæum. Nærmere meddelelse herom i næste nr. af medlemsbladet.

Den 26.—27.—28. maj 1961 afholdes i København det 8. nordiske militære kammeratskabsstævne med deltagelse fra Norge, Sverige og Danmark — ogsaa hertil vil der i næste nr. af medlemsbladet blive bragt alle fornødne meddelelser.

Det aarlige jubilarstævne er planlagt til søndag den 27. august 1961. Som sædvanligt vil programmet for dette stævne blive udsendt i god tid — saavel gennem medlemsbladet som gennem dagspressen, men alle bedes hjælpe

med i tide for at faa aargangskammeraterne til at møde op, specielt ogsaa alle dem, der ikke møder til daglig i Marineforeningens forskellige afdelinger og husk, at ogsaa ikke-medlemmer er velkomne til dette stævne, idet vi haaber paa, at de efter stævnet melder sig ind i vor forening.

UNDER DANNEBROG er, som i de senere aar, planlagt at udkomme 4 gange i løbet af aaret, nemlig foruden nærværende nr., i april maaned med programmet for sendemandsmødet og i juli maaned med programmet for jubilarstævnet samt et nummer i oktober-november.

Iøvrigt er Hovedkontoret til raadighed med besvarelse af forespørgsler og andre oplysninger, der maatte have medlemmernes interesse. Ligeledes henledes opmærksomheden paa de artikler af forskellig art, som haves til forhandling (Marineglas, Marineslips, naale og emblemer med mere).

Endelig er hovedkontoret ogsaa klar til hjælp og vejledning vedrørende foredragsholdere og anden underholdning til afdelingerne rundt om i landet, om dette maatte ønskes.

Julfest i Flottans Män i Malmö

Med stor venlighed havde Flottans Män i Malmö traditionen tro indbudt Marineforeningens Hovedbestyrelse til at lade sig repræsentere ved foreningens smukke og stemningsfulde julfest den 17. dec. Denne jul var det *Landssekretæren* med frue, der drog nytte af denne smukke gestus. Blandt gæsterne fra Danmark var ogsaa Marineforeningens revisor, bankfuldmægtig *Manhof* og frue samt den gamle lods — men stadig unge marinemaler *F. Landt* og frue — ogsaa vore svenske kammerater har lært at sætte pris paa *Landts* smukke skibe i krap sø, og et saadant maleri havde han ogsaa i aar skænket til bortlodning ved julfesten.

Med megen stilighed ledede ordførende, kaptan *I. Lindström* for sidste gang den smukke ceremoni — med aarets udgang slutter den travle forretningsmand efter eget ønske desværre sit hverv som ordførende, og han fik i den anledning overrakt en smuk hædersplaque og hyldet i en varm takketaale af viceordførende, disponenten *Torsten Tellenmark*, med hjertelig tilslutning fra de tilstedeværende.

Som sædvanlig sluttedes der med den smukke svenske skik med Luciaoptog som indledning til juletidens mange festligheder.

Den resterende del af aftenen tilbragtes dels ved et overdaadigt svensk julebord, dels med dans og hyggeligt, kammeratligt samvær. Om søndagen — »Dagen derpaa« — var de danske deltagere yderligere inviteret til lunch hos forskellige af styrelsens medlemmer, de vendte hjem til Danmark med mindet om et hyggeligt samvær med de svenske »flotister« i taknemlig erindring. *H. de L.*

Tilgang af nye medlemmer, okt. kv. 1960

Aarhus 4, Birkerød 1, Bornholm 2, Fanø 5, Fredericia 1, Frederiksberg 1, Gentofte 2, Glostrup 6, Hals 4, Horsens 2, Kolding 3, København 11, Lemvig 1, Nakskov 2, Nexø 1, Nykøbing F. 1, Nyk. Morsø 2, Næstved 1, Odense 4, Padborg 2, Randers 1, Ringkøbing 3, Skjern 2, Skælskør 3, Thisted 1, Vejle 2, Vordingborg 1, ialt 69 medlemmer, men samtidig er udmeldt ialt 227 medl. — uha, nu gaar det den gale vej igen!

Marineforeningens mange medlemmer kendes paa naalen med

Faas paa hovedkontoret eller gennem afdelingen.

Marineforeningens Mærkat-Serie

Nu, da det første salg af vor Mærkat-serie »Glimt fra dansk Søværn og Søfart« er saa godt som afsluttet — vi mangler endnu afregning fra nogle afdelinger — maa det siges at være forløbet nogenlunde tilfredsstillende, og dersom vi, hvad vi haaber, i løbet af kort tid faar ind fra afdelingerne, hvad vi har til gode, kan salget betegnes som godt. Vi bringer hermed vor bedste tak til de afdelinger, der gik ind for vor konkurrence sidste foraar med saa stor iver og interesse, og ogsaa en tak til de andre afdelinger, der har deltaget i og støttet salget af vore Mærkater.

Paa sendemandsmødet i Silkeborg 1960 blev det vedtaget at fortsætte med vor Mærkat-serie, saaledes at vi hvert aar i 5 aar skulle udsende 5 nye Mærkater aarligt med forskellige motiver.

Paa den maade ville salget først blive afsluttet i 1965, og vi ville da have udsendt ialt 30 stk. Mærkater med forskellige motiver af skibe fra dansk Søværn og Søfart.

Efter de erfaringer vi nu har høstet, er forretningsudvalget kommet til det resultat, at vi maa ændre vore planer, dels paa grund af, at salget vil strække sig over et alt for langt tidsrum, og dels paa grund af samtaler, vi har haft med flere afdelinger, hvoraf det fremgaar, at de er bange for, at interessen vil svigte, og at det er et alt for stort arbejde at paalægge afdelingerne, da det jo desværre gaar for sig paa den maade, at det er et par enkelte gaster i de forskellige afdelinger, der gør alt arbejdet.

Forretningsudvalget forelagde derfor paa et den 5. november 1960 afholdt hovedbestyrelsesmøde, hvor alle repræsentanterne fra provinsen var samlet, et nyt forslag, som forretningsudvalget fik bemyndigelse til at gaa i gang med.

Dette forslag gik ud paa, at vi allerede i aar lader fremstille de resterende 25 Mærkater, der vil blive trykt i ark paa 25 stk. og med 25 forskellige motiver, og dette ene ark vil blive solgt til en pris af 5 kr. pr. ark eller 20 øre pr. stk., hvilket maa siges at være meget billigt og fordelagtigt, idet man paa ét ark faar 25 smukke forskellige billeder af skibe fra dansk Søværn og Søfart.

Desuden kan vi oplyse, at der bliver fremstillet et samlehefte, hvor der vil blive plads til alle 25 Mærkater plus de 5 Mærkater fra 1960, i alt 30 Mærkater.

Naar vi har taget denne beslutning om et samlehefte, er grunden, at vi har haft den store glæde at modtage et beløb fra *Carlsbergs Mindelegat*, der i svar paa vor an søgning fremhæver, at det er dem en glæde at støtte denne sag, idet man anser det for en national opgave at sprede kendskab om danske orlogs- og koffardimaritime forhold.

Vi har ligeledes faaet vor æresformand, *Hans Majestæt Kongens* tilladelse til at bringe et billede af Majestæten i det planlagte hæfte.

Hæftet kommer til at foreligge i et nydeligt omslag med et billede paa forsiden fra Holmen samt en side med Kongens billede med signatur og 6 sider til de 30 Mærkater med tekst paa dansk og engelsk. Samleheftet vil blive bragt ud under navnet »Glimt fra dansk Søværn og Søfart« til en pris af kr. 2,65.

Hvad angaar distribueringen og salget af disse samlehefter og Mærkater, kan vi love afdelingerne, at de ikke denne gang vil blive overbebyrdet med arbejde som i fjor, men kun faa tilsendt et mindre antal.

I øvrigt vil der tilgaa afdelingerne et cirkulære, naar udsendelsen foreligger her i foraaet, ligesom vi haaber paa, at pressen vil bringe meddelelse om denne udsendelse

paa den samme imødekommende maade, som tilfældet var i 1960.

Der er ingen tvivl om, at dette smukke værk »Glimt fra dansk Søværn og Søfart«, vil blive modtaget med den største interesse, og vi tvivler ikke om, at afdelingerne og alle vore medlemmer vil faa stor glæde og fornøjelse af at være med i dette arbejde og være med til at styrke nationens interesse for Søværn og Søfart, som der staar saa tydeligt og klart i vor forenings formaaalsparagraf.

O.H.M.

Kontingentforhøjelse

I overensstemmelse med et gammelt løfte fra Marineforeningens formand ved et tidligere sendemandsmøde om at varsko i tide om en eventuel kontingentforhøjelse meddeles herved, at den samlede hovedbestyrelse paa sit ordinære efteraarsmøde den 5. nov. 1960 enstemmigt vedtog paa sendemandsmødet i 1961 (i Skagen) at fremsætte forslag om forhøjelse af kontingentet til Marineforeningen med 2 kr. pr. aar fra 1. jan. 1962 at regne.

Denne beslutning vil sikkert ikke komme medlemmerne overraskende, vi lever under pres fra en stadig stigende prisskrue, alt i vort daglige liv stiger, leveomkostninger, fornøjelser og meget andet kravler fortsat op i pris — derfor maa vort foreningskontingent, som alle andre foreningers kontingent følge med; thi heraf skal jo de stadig stigende udgifter i foreningens daglige liv dækkes.

Der har været foretaget undersøgelser vedrørende udgiftsnedskæring af forskellig art. Først og fremmest er medlemsbladet og dets udgifter blevet gransket. Fra fagfolk og eksperter foreligger der udtalelser og beregninger, der klart viser, at et blad af UNDER DANNEBROG's oplag og indhold absolut ikke kan gøres billigere, alt er pint ned til de færrest mulige udgifter, saaledes ikke mindst papirkvaliteten. Gang paa gang vender hovedbestyrelse og forretningsudvalg pengene, alle overflødige udgifter skæres bort, og de nødvendige nedsættes i et fortsat mangeaarigt og besværligt arbejde for at gøre foreningsomkostningerne saa billige som mulige — men, at denne evige kamp tillige kan indvirke paa arbejds glæde og arbejdsindsats, det maa ogsaa have for øje.

Paa sendemandsmødet i Silkeborg var der afgørende tilslutning til, at bladet skulle bevares ubeskaaret i omfang og indhold samt at det ville være til ubodelig skade for Marineforeningen, dersom dens medlemsblad blev reduceret. Ved en eventuel nedsættelse af sidetallet kan der spares noget, men ikke væsentligt i trykningsudgiften, hvorimod der intet spares ved bladets forsendelse, idet denne med vort blads papirvægt kun er afhængig af antal eksemplarer.

Hovedbestyrelsen havde sat sit haab til den stort anlagte Mærkatkampagne, men led her i nogen grad en skuffelse. Ganske vist har mange afdelinger og enkeltpersoner øvet en straalende indsats og skaffet penge baade til afdelingerne og til hovedkontoret, men det helt store sus, som man havde haabet og som fagfolk og eksperter havde regnet saa sikkert med, det blev vor Mærkatkampagne desværre ikke. Andet steds i bladet har næstformanden redegjort for Mærkatkampagnens udvikling gennem en sidste udsendelse af alle Mærkater sammen med et specielt samlealbum, en idé, som man dog haaber vil slaa an og give bonus.

Husk — Mærkatkampagnen er ikke et sidste forsøg paa at undgaa en kontingentforhøjelse, Mærkatkampagnen blev startet for at samle midler til:

1. at imødegaa udgifter til det nordiske kammeratskabsstævne i 1961 og Marineforeningens 50 aars jubilæum i 1963 samt
2. at ekvivalere for Hovedkontorets tilgodehavender hos afdelingerne (disses ikke rettidigt indbetalte kontingentbeløb).

Der blev af formanden paa sendemandsmødet meddelt, at man ikke ville røre ved kontingentet, saalænge Mærkatsagen stod paa, men det maa samtidigt stærkt understreges, at kontingentet skal kunne dække udgifterne ved den daglige drift.

Og da dette nu ikke længere er muligt, har hovedbestyrelsen maattet gaa til det yderst beklagelige skridt, nemlig ved aarets sendemandsmøde at fremkomme med forslag om forhøjelse af afgiften fra afdelingerne til Marineforeningen med det ringe beløb af kr. 2 pr. aar fra 1. jan. 1962 at regne. Maalt med vor tids pengemaal er beløbet ringe, men i en beskeden husholdning som Marineforeningens vejer det til, det betyder en lettelse af arbejdet, og hovedkassererens mangeaarige problemer og hans tilsyneladende endeløse kamp for at skaffe likvid kapital kan lettes ved en saadan kontingentforhøjelse. Den er nødvendig for Marineforeningens videre drift og en forening, der om 2 aar gaar sin 50 aarsdag i møde, skulle vel nok have bevist at have saa meget godt i sig, at være af saa stor betydning for oplysningsarbejdet om dansk Søværn og Søfart, for fremme af kammeratskabsforbindelsen mellem alle gamle orlogsgaster, unge som gamle, at det er et saa ringe offer værd, for at vor gamle forening skal kunne leve videre og hævde sin plads blandt vort lands nationale sammenlutninger.

Dette maa have for øje, naar afdelingsformændene ved generalforsamlingerne rundt om i afdelingerne lægger spørgsmaalet op. Giv sendemændene den nødvendige bemyndigelse, saaledes at det desværre saa betydningsfulde problem, det, som hovedbestyrelsen i lang tid har søgt at undgaa, men som nu har meldt sig haardt og ubarmhjerligt, kan løses paa en værdig maade uden alt for megen og smaalig diskussion ved aarsmødet.

Det maa samtidig erindres, at det ikke blot er i vor kreds, at en kontingentforhøjelse er nødvendig. Som det er fremgaaet af notitser i de seneste nr. af medlemsbladet har f. eks. Garderforeningerne paa tilsvarende maade forhøjet afgiften til de danske Garderforeningers fællesrepræsentation, *Flottans Män* vedtog en forhøjelse paa sit aarsmøde i maj 1960 og eksempelvis kan nævnes at tilsvarende forhøjelser ogsaa ses inden for Forsvarsbrøderselskaberne og Soldaterforeningerne, senest har Forsvarsbrødrene i Saksøbing sat kontingentet op fra kr. 6,60 til kr. 10.

Som saa ofte før nævnt baade paa møder og i medlemsbladet forværres den økonomiske situation i høj grad gennem den langsomme indbetaling af afgifterne til hovedkontoret. Aar for aar fremgaar det af regnskabet, at Marineforeningen har tilgodehavender hos afdelingerne paa tusinder af kroner — det er en post, der kun skyldes sløseri. I lovene er der meget nøje angivet 15/6 og 15/12 som betalingsterminer. Da disse terminer, ikke mindst den sidst-aførte ikke er hensigtsmæssige for regnskabsafslutningen, vil der paa det kommende sendemandsmøde ligeledes fra hovedbestyrelsen blive stillet forslag om ændring af disse kontingentindbetalingsterminer til 15. april og 15. oktober hvert aar, en ændring, der støtter sig til haabet om derved lettere at faa mellemværendet afdelingerne og hovedkontoret imellem afviklet inden regnskabsaarets udløb.

Landssekretæren.

Kontingent 1961

Ovenpaa den ret »maritime« sommer og et efteraar med regn, regn og atter regn er vi nu naaet til aarsskiftet, hvor vi haaber paa samtidig med at gaa den lyse tid i møde ogsaa at faa lidt solskin, som kan paavirke foreningens medlemmer til at se lidt lysere paa kontingentindbetalingerne til afdelingerne.

Det sker nemlig hvert aar, at en mindre flok — som regel altid den samme — har meget svært ved at tage sig sammen og faa den lille udgift ud af verden.

Vi ved godt, at det samme gør sig gældende ogsaa i andre foreninger, men hvorfor skal det være saadan, naar man ved, at interessen for den eller de foreninger, man staar i, er til stede?

Hvorfor belaste kassererne med unødvendigt rykkerarbejde, naar det kan undgaaes ved at »gøre det straks«?

Hvorfor belaste afdelingerne med unødvendige udgifter til opkrævningsporto, papir m. m. — husk paa, at alt arbejde udføres i fritiden, som ofte kan være kneben nok.

Og et varsko til de helt ligegyldige, der maa slettes paa grund af restance! Naar jeg til disse sidste siger, at I, naar et aar er gaaet, har kostet jeres afdeling mellem 7 og 10 kroner i form af afdelingens kontingent til hovedforeningen, udsendelse af mødeindkaldelser, medlemslister, postopkrævninger o.m.

Kan vi være dette bekendt? Ja, jeg spørger bare og appellerer til den enkelte.

Savner man interessen og lysten til at staa i Marineforeningen, hvorfor saa ikke se efter i lovene angaaende udmeldelse og derefter udmelde sig, fremfor at blive slettet efter at have paaført sin afdeling relativt store udgifter?

Er det andet end sløseri, og kan mandfolk være det bekendt?

Jeg synes det ikke!

Lad os i alle henseender gaa en lysere tid i møde.

Afdelingskassereren.

Nyt fra

DET MARITIME HJEMMEVÆRN

Den tidligere ministryger FÆNØ, der er DMHs største fartøj, blev i november — efter en gennemgribende reparation og forandring — afleveret som øvelsesskib for samtlige landets flotiller. FÆNØ (DMH 69) er paa ca. 70 tons og dobbelt saa stor som de sædvanlige hjemmeværns-kuttere.

Fregatten JYLLAND, som er flyttet til Ebeltoft, kan maaske tage sig til indtægt, at der bliver oprettet en DMH-enhed i byen. Der har allerede været afholdt møde om sagen, og et nyt møde kan eventuelt føre til en ny division i Ebeltoft, hvilket imødeses med glæde.

Kolding er blevet hjemsted og navn for den nyoprettede hjemmeværnsflotille 305, der er dannet ved afgivelser fra flotillerne i Fredericia og Sønderborg. 29/10 1960 blev den nye maritime hjemmeværnsenhed formeret ved en parade paa Koldinghus Staldgaard i overværelse af hjemmeværnsflotilleinspektøren, kommandør *Jegstrup* og chefen for

Lille Bælts Marinedistrikt, KK *Brammer* m. fl. samt under medvirken af Luftmeldekorpssets musikkorps.

Marineforeningens formand, kommandør *G. de Lichtenberg*, der ved sin afgang fra Søværnets tjeneste som flotille-inspektør var chef for Det maritime Hjemmeværn (DMH), har i januar som menig hjemmevernsgast deltaget i et specialkursus paa DMHs befalingsmandsskole paa Slips-havn.

»Fest i Ebeltoft«

Under denne titel fortæller afdøde kaptajn *E. Wessel* (1863—1930) i sine erindringer »Orlogsminder« (1926) fra sit togt med fregatten JYLLAND om besøget i Ebeltoft, hvor den gamle orlogsmænd jo nu har faaet sin endelige plads. Netop af den grund kunne det maaske have interesse for Marineforeningens medlemmer at læse om dette besøg, som fandt sted i sommeren 1886, og hvor den afdøde norske konge *Haakon VII* som frivillig lærling *Prins Carl* var med om bord paa sit første togt.

Samtidig bekræftes paastanden om, at fregatten før har vist flaget ved Ebeltoft, selv om den kun har været til ankers udenfor; det store skib var for svært at manøvrere ind i den lille havn, der heller næppe den gang har haft tilstrækkelig vanddybde.

»Efter Nordsøtoget tog Fregatten Station ved Ebeltoft, hvor Elevskibet, Briggen ØRNEN laa til Ankers, og nu blev der Røre i den lille By, Musikkorpset fra begge Skibene spillede i Anlægget, og Koncerterne hidkaldte en talrig Skare Tilhørere fra By og Land.

Kombinerede Landgangsovelser med begge Skibes Besætninger afholdtes i Byens Omegn under stor Tilstrømning af Befolkningen og de mange Sommergæster, der opholdt sig i Ebeltoft og paa Mols.

Naar Landgangskompagnierne efter endt Øvelse rykkede gennem Byen til Havnen med Musikken i Spidsen, kastede Damerne Blomster og Løvkranse til Orlogsgæsterne.

Byens Borgere foranstaltede en stor Middag med paafølgende Bal til Ære for Prinsen. I den festligt smykkede Spise- og Balsal, hvis ene Væg dækkedes af et stort Maleri af Fregatten JYLLAND til Ankers ved Ebeltoft, var opført en Musiktribune, og til Tonerne af Riberhusmarchen førtes Prinsen og Officererne til Bords af deres respektive Bordkavalierer. Damerne var udelukkede fra Middagen og gav først Møde efter Bordet, da Ballet skulle begynde.

Det siger sig selv, at Stemningen var godt oppe paa den ene Side, men noget mat paa den anden. Hen paa Aftenen blev der dog skaffet Ligevægt til Veje, og Ballet gik med Liv og Lyst til den lyse Morgen.

Under Festmaaltidet henvendte Hotellets Indehaver sig til Prinsen og anmodede om Tilladelse til at opkalde Hotellet efter den høje gæst. Tilladelsen blev beredvilligt givet, og næste Dag prangede et stort Skilt med Navnet »Hotel Prins Carl« paa Hotellets Facade.

Fra Ebeltoft gik Fregatten til København og fik her Lejlighed til at salutere og mande Ræer for Kongen, der passerede forbi Fregattens Ankerplads.

Den traditionelle Hilsen med Folkene staaende paa Ræerne og Kanonernes 27 Skud var den sidste Honnør fra den gamle Fregat til Landets Konge.

Paa den sidste Dag i August strøg Chefen sin Vimpel, hvorefter Fregatten blev klargjort til et Vintertogt.

Dette vintertogt gik til Vestindien og blev JYLLANDS sidste togt, idet fregatten derefter blev kasereskib i Flaadens Leje, og dets senere historie er almenkendt.

Fra Hav og Havn

En ung undervandsbaadschef vendte hjem fra sit første togt under krigen — og berettede med stolthed over for sin venlige men overlegne admiral, at han havde sænket en ubaad. Admiralen, der før havde hørt, at saadanne hændelser kunne ske uden at have faaet haandgribelige beviser, sagde skeptisk: — Unge mand, De ved ikke, hvor nemt man i sin begejstring tager fejl i saadan et tilfælde . . . Saa De f. eks. oliepletter paa vandet? — Næ, det gjorde jeg ikke, lød svaret. — Hm, ja, det gør mig ondt, men saa kan vi vist godt stryge beretningen om den sænkning. — Jamen, spurgte den unge officer forlegen, hvad skal vi saa gøre med besætningen, som vi tog til fange?

Københavns Havneblad.

Forenings- Meddelelser

Holbæk afd. afholdt 11/10 et velbesøgt ande- og gaase-spil for medlemmer med venner og bekendte.

Frederiksværk afd. havde 16/10 et hyggeligt aalegilde med paafølgende dans; kammerater fra *Hillerød* og *Hørsholm* deltog i den muntre aften.

Gilleleje afd. samlede 15/10 til et velbesøgt andespil, der var mange gevinster og god deltagelse.

Frederiksberg afd. afholdt torskegilde 25/10, hvori bl. a. deltog formanden for Marineforeningen, *KD de Lichtenberg* og et par unge vpl. fra *Marinekaserne København* (bemærk, at *Søværnets Kaserne* paa Holmen har faaet navneforandring), og det lykkedes for de gamle gæster at give de unge et godt og tiltalende indtryk af det kammeratlige liv, der gror op inden for Marineforeningens afdelinger — det gav de mange smukke ord, der blev udtalt, paa forskellig maade udtryk for.

Viborg afd. havde sammenkaldt til selskabeligt samvær (stiftelsesfest) i Marinestuen 27/10. Afdelingsformanden, *P. Vindum*, viste nogle smukke film fra sine rejser i Belgien, Frankrig og Italien, hvorefter der var fælles kaffebord.

Randers afd.s skyttelav drog 1/11 til match mod Aarhus — om resultatet heraf er der ikke tilfyldt redaktionen nogen meddelelse. Den 5/11 holdt samme Skyttelav sin aarlige »Vildtskydning« med gule ærter — ja, der blev ogsaa tid til en pot keglar.

Vordingborg afd. havde 3/11 arrangeret en hyggelig og morsom aften: først andespil med mange gode gevinster og dernæst en konkurrence »Syv paa stribet«, som gjorde stor lykke blandt de mange fremmødte.

Glostrup-Taastrup afd. havde ogsaa møde 3/11, hvor frk. *Birte Onsberg* viste en af oyerstyrmand *A. Onsberg* optaget farvefilm fra livet om bord i en tankbaad.

Kongens Lyngby afd. indbød til en af sæsonens store aftener, til andespillet 5/11. Der var mange deltagere — baade til selve spillet og til det paafølgende bal.

Brønderslev afd. deltog sammen med det Borgerlige Skyttelag, Garderforeningen, Forsvarsbrødrene, Hjemmeværnet, Luftmeldekorpsset og Landsjagtforeningen i indvielskydningen paa den i hotel Phonix' gamle keglebane indrettede meget moderne skydebane, hvor der er aabent for skydning hver mandag aften.

Frederiksværk afd. holdt 6/11 andespil med stor tilslutning og pænt overskud.

Odense afd. spillede 7/11 om 12 ænder og 3 gæs.

Randers afd.s damekomite havde 12/11 arrangeret sin traditionelle pakkefest til fordel for foreningens juletræsfest for medlemmernes børn; der var stor tilslutning og indkom ialt 408,75 kr.

Holbæk afd. fejrede 16/11 sit 40 aars jubilæum med megen festlighed og under stor tilslutning. Formanden for Marineforeningen, *KD de Lichtenberg*, var mødt i spidsen for hovedbestyrelsens forretningsudvalg. Festen indledtes med fanfare fra Holbækgårdens musikkorps, under midagen blev afdelingen og dens formand hyldet, fra hovedbestyrelsen var gaven en stor maritim kultegning, og afd.s-formanden, *Anton Nielsen* eller »Skibsbyggeren« modtog Marineforeningens æresanker. Taler og sange vekslede, formanden for Roskilde afd. bragte hilsen fra naboafdelingerne. Senere paa aftenen forlystede stadsingeniøren selskabet som en habil tryllekunstner; der var virkelig jubilæumsstemning mellem de gamle orlogsgæster og deres damer, og Holbæk afd. gik paa festlig vis ind til sit 5. decinium.

Nykøbing F. afd. samledes til torskegilde (uden medvirken af skatteraad) den 17/11.

Aarhus afd. havde 17/11 samlet 45 gl. gæster og tilsv. antal befalingsmænd og vpl. til »manneaften« paa Marinekaserne Aarhus.

Stationschefen, *KK Brammer* talte om Marineforeningens betydning for og forhold til Søværnets personel, ligesom afd.s-formanden, *Villy Kyst*, takkede med at overrække afd.s sølvbæger til vpl. 437029 *V. E. Harsdorf* som præmie for eksemplarisk opførsel.

Formd. for de samv. Soldaterforeninger i Aarhus, *K. M. Sørensen*, overrakte i anledning af sin forenings 40-aars jubilæum en smuk sølvskaal til telekonstabel 440761 *J. Hansen* for god soldatertjeneste.

Derpaa blev 15 nye medlemmer optaget, hvorefter den kunstneriske del af aftenen begyndte, hvor bl. a. korporal *Rasmussen* fra BMK gjorde sig som en fin bugtaler.

Aalborg afd. havde i aar lagt sit store gaase- og andespil 2 dage før Mortensaften, og der var mange, der til denne aften gik hjem med fine gevinster.

Vordingborg afd. holdt 23/11 genfs., hvor afd.sformd. *Otto Petersen* og blikkenslagermester *Arne Hansen* genvalgtes, nyvalgt blev værkemester *Kaj Larsen*, tilmed som sekretær, da lods *Sørensen* ikke ønskede genvalg, iøvrigt genvalg. Der var stor tilslutning til denne dejlige aften i kammeraternes muntre selskab.

Viborg afd. afholdt 24/11 ulkeaften, hvor man samledes i god stemning om torsk, ost og pandekager, saadan som vor mo'r lavede dem.

Kolding afd. deltog i tilrettelæggelsen af det britiske flaaebesøg i byen i efteraaret, hvor Dartmouth træningseskadrens skibe: H.M.S. ROEBUCK, URCHIN og VIGILANT besøgte byen bemandet med raske unge britiske søkadetter. Bemærkelsesværdigt var, at der fra engelsk side forelaa en paa dansk trykt og smukt illustreret folder om eskadrens skibe og den opgaver.

Morsø afd. fejrede 26/11 sit 35 aars jubilæum i forbindelse med indvielse af en ny marinestue paa hotel »Morsø«. Om formiddagen lagde bestyrelsen krans paa afdøde æresmedlemmers grave og ved mindeankeret for de Nykøbing-sømænd, der satte livet til under 2. verdenskrig lagde kaptajn løjtnant *E. Clausen*, der er chef for de minestrygere, der p. t. er til hovedeftersyn ved skibsværftet her, en blomsterhilsen fra Søværnet.

Marineforeningens formand og afd.s-formanden, skibsbygger *Rothaus Larsen*, taler ved jubilæumsfesten i Morsø afd.

I aftenfesten deltog Marineforeningens formand, *KD de Lichtenberg* og den tidl. afd.s-formand kaptajn *Mouritzen*. Tilslutningen var saa stor, at mange anmeldelser fra afdelingerne ude omkring ikke kunne effektueres. Der var et vist maritimt skær over menuen: Sild — forloren havskildpadde og havfruens ostepanretning; sang, taler og musik vekslede aftenen igennem. Festens højdepunkter var overrækkelse af en fin baadsmadspibe med kæde, men afd.s-formanden, skibbygmester *Rothaus Larsen*, maatte erkende, at den mestrede han ikke endnu, hvorfor giveren, formanden for Marineforeningen, gav ham ordre til at gaa hjem og øve sig derpaa. En optagelse af 12 nye medlemmer var ogsaa et glædeligt islæt i den smukke og fornøjelige jubilæumsfest.

Aalborg afd. havde tilrettelagt keglespil i Aalborghallens keglebaner og omgaas med planer om en fast maanedlig kegleaften.

Frederiksborg afd. spillede 29/11 baade om gæs, ænder og en hel skinke samt meget mere godt.

Gentofte afd. havde 1/12 succes med et tilsvarende program — for første gang i afd.s nye mødested paa Jægersborg hotel. — Stor tilslutning.

Glostrup-Taastrup afd. fejrede 3/12 sin julefest med bancospil og rigtig julehygge. Denne aften blev afdelingens lotteri udtrukket og vindernumrene var: 231 - 170 - 458 og 341.

Kobenhavns afd. havde 8/12 en interessant aften, efter at de gule ærter og pandekagerne var vederfaret al retfærdighed holdt en flyverofficer et levende og instruktivt foredrag om jetpilots uddannelse og virke.

Padborg-Graasten afd. afholdt sit aarlige gaasespil den 8/12, festen var godt besøgt og gav et pænt overskud.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholdt 13/12 sin juleskydning paa Stadions skydebaner — derefter forlagdes residensen til Marinestuen i Kongens Have, hvor damerne mødte de brave skytter til en velsmagende middag. Senere paa aftenen var der underholdning ved *Ove Petersen*.

Odense afd. afholdt sin traditionelle julespisning 13/12, hvorfor kammeratskabsaftenen i november var aflyst.

Kongens Lyngby afd. bød 14/12 paa en interessant foredragsaften, hvor fhv. sergent i Fremmedlegionen, forfatteren *Svend Christensen*, causerede over 10 aar i Fremmedlegionen, legionærpsykologi — aktuelt om krigen i Algier og Sahara — eller »Afrika græder«.

Saxkjøbing afd. kastede sig 15/12 ud i et spændende andespil — var det mon julegaasen det gjaldt.

Vordingborg afd. melder, at naar der i sidste nr. af medlemsbladet kunne læses, at Danmarks ældste Marineforeningsmedlem paa 93 aar hørte hjemme i *Glostrup-Taastrup*, saa vil man blot oplyse, at fisker *Frederik Petersen* i *Vordingborg* afd. fyldte 99 aar i december 1960.

Aarhus afd.s bestyrelse nedlagde kort før jul et smukt grananker ved søfartsmonumentet paa havnen og uddelte af sit minebøsefond 4 portioner à kr. 25 som julegave til værdig trængende.

Esbjerg afd. fejrede 1. juledag sin traditionelle juletræsfest. Børnene begyndte kl. 1500 med flaghejsning og sluttede kl. 1800. Om aftenen var der julebal for medlemmer med hjemmевærende børn, og festen fik det sædvanlige smukke forløb, der kendetegner afdelingens juletræsfester.

Randers afd. fejrede som sædvanlig juletræsfest sammen med Maskinmestrenes forening, det var den 27/12 og der mødte 132 voksne, 48 piger og 48 drenge, der var ogsaa et righoldigt program til denne aften, som sluttede med dans.

Viborg afd. samlede sine medlemmer med deres børn til juletræsfest 28/12, julenissen legede med børnene, der fik godteposer og *P. Vindum* viste film for de voksne.

Roskilde afd. havde sammen med 4. Regiments Soldaterforening tilrettelagt en storstilet juletræsfest 29/12 under medvirken af selveste professor Tribini m. fl.

Aarhus afd.s traditionelle juletræsfest paa hotel *Royal* fandt sted 30/12 som i fjor i samarbejde med Flyvevaabnets Soldaterforening og med deltagelse af 86 børn og over 100 voksne.

Gentofte afd. gik an igen 4/1 med et interessant foredrag af assurandør *Frederik Kalckar: Sct. Laurence søvejen* — ledsaget af en smuk film.

Glostrup-Taastrup indledte det nye aar med et torskegilde 5/1, hvortil *J. C. Hempel's Skibsfarvefabrik A/S'* informationsafdeling havde sørget for en 1ste klasses filmunderholdning.

Kongens Lyngby afd. spiste god nyttaarstorsk 2 dage efter — hertil var Marineforeningens tidligere formand, Kommandør *Paul Ipsen*, indbudt.

Holbæk afd. hyggede sig 12/1 med en gang klipfisk og kammeratlig samvær paa Restaurant »Linden« — god tilslutning.

Frederikssund afd. deltog 14/1 sammen med Garder-, Kystartilleri-, Feltartilleri-, Gardehusar- og 2. Regiments Soldaterforening samt Forsvarsbrødrene i den traditionelle store festaften: Aarets højtidelige faneparade med efterfølgende teateraften og bal.

Glostrup-Taastrup afd. holder jo aldrig generalforsamling — nej, her hedder det »admiralsforsamling« — det var i aar 2/2. Trods dødsfald og fraflytninger noteredes en fremgang paa 12 medlemmer, og medlemstallet er nu paa

118. Gennemsnitlig mødedeltagelse er paa 30 deltagere eller 27 % af medlemmerne pr. arrangement. Ogsaa økonomisk har aaret været godt med en formuefremgang paa ca. 350 kr.

Vordingborg afd.s aarlige sølvbæger til den bedst be-staaende mathelev blev af januarholdet 1960 vundet af marinekonstabel *MIMA 386 Georg Petersen*.

Redaktionen har modtaget:

»Herved en hjertelig tak til de af Marineforeningens afdelinger og enkeltmedlemmer, der ogsaa i aar har vist interesse for Søværnet ved at købe eksemplarer af »Søværnets juleaskeskaal 1960«.

Kontakt- og velfærdsofficeren for Søværnet.

J. Bilde Jensen.

orlogskaptajn.

D. Overgaard Nielsen

Den 30/11 1960 mistede Odense afd. sin tidligere formand, installatør *D. Overgaard Nielsen.*, der tilhørte aargangen 1905 og var blandt de første, der meldte sig til i 1914 ved Odense afd.s oprettelse, og gennem 25 aar stod han ved roret, fra 1929—1954. Medlemsskabet i Marineforeningen blev for ham skelsættende, med stor interesse gik han ind i arbejdet, og mange var de opgaver, han her paatog

sig. Det skal nævnes, at han med iver deltog i arbejdet ved oprettelsen af *Kvindelige Marinere's korps* i Odense, og som næstformand i *Soldaterforeningernes Fællesrepræsentation* knyttede mange og for afdelingen varige forbindelser. Som medlem af hovedbestyrelsen var det især oprettelsen af mange af de fynske afdelinger, der lagde beslag paa hans virke. *Overgaard Nielsen* var ved sin bortgang Ridder af Dannebrog, afd.s æresformand samt æresmedlem af skyttelavet og S.F.O.

Glostrup-Taastrup afd. mistede i oktober et trofast medlem, en af afd.s stiftere, cykelhandler *Carl F. Jensen*, Brøndbyvester.

Hadsund afd.s gode medlem, maskinmester *Gammelgaard Christensen* blev begravet 6/11. Kammerater stod med marchalstave og flaget æresvagt ved kisten og *Wen-slev* bragte en sidste hilsen ved graven.

Gentofte afd.s medlem, kaptajn *C. Stengade* døde 17/11, og samme afd.s medlem, kaptajn *N. O. Fabricius* afgik ved døden 24/11.

Glostrup-Taastrup afd.s medlem, snedker *Jørgen Jørgensen*, Hundige Strand afgik ved døden i december.

Ringkøbing afd.s mangeaarige kasserer og bestyrelsesmedlem fra oprettelsen i 1941, slagtermester *William S. Knudsen*, er afgaaet ved døden. Med ham er en af afd.s bedste kammerater gaaet bort, kendt i afd. og i 8. distrikt vil han blive savnet, en god og interesseret kammerat, en mand, der gjorde et stykke arbejde for Marineforeningen.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Brug af Baadmandspiben

Af Marineforeningens hovedkasserer, orlogskaptajn
JANUS SØRENSEN

Da hovedkontoret ofte spørges om, hvorledes der blæses eller pibes i en baadmandspibe, og da denne skik jo er med til at give sammenkomster og andre arrangementer inden for Marineforeningen et vist maritimt præg og dermed til at holde de gamle traditioner vedlige, saa har hovedkassereren nøje gennemgaaet Søværnets bestemmelser for benyttelse af denne særegne pibe eller fløjte; bestemmelserne følger her i uddrag med hovedkassererens kommentarer:

Baadmandspiben fattes saaledes, at pibens ende støtter omtrent mod midten af haandfladen, saaledes at hullet i kuglen viser opefter.

Fint stød ————— frembringes ved at lukke fingrene mere eller mindre om kuglen,

Trille ~~~~~ fremkommer ved større tilførelse af luft til kuglen samtidig med, at tungespidsen løftes lidt op mod ganen og bringes til at vibrere under udblæsning af luften (som naar man siger *Phrrrr*— til en hest).

Afskrift af Kundgørelse for Søværnet B. 12-1933. Bestemmelser for signaler med baadmandspiben, (i uddrag) forklarer følgende:

De toner, som kan frembringes med baadmandspiben, er grove (dybe) eller fine (høje), afhængig af fingrenes paavirkning af luftstrømmen. Saavel de grove som de fine toner kan frembringes som stød eller trille og vises i det efterfølgende saaledes:

Stød: ————— fin
—————
grov

Trille: ~~~~~ fin
~~~~~
grov

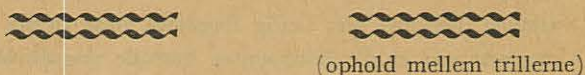
— Den koster 38 kr. — plus 25 øre i pant for flasken . . .!

1. *Det almindelige opmærksomhedssignal* består af:
Et langt, fint stød efterfulgt af en lang, grov trille:

2. *Signal for skafning:*

Et langt, fint stød efterfulgt af tre gange: lang, grov trille — kort, fint stød og lang, grov trille — sidste gang efterfulgt af tre korte, fine stød:

(ophold mellem trillerne)

3. *Honnorsignal ved flagets hejsning og nedhaling:*
(Kommando: Hejs flaget — hal ned flaget)
En lang, grov trille efterfulgt af et langt, fint stød:

Marineforeningen gratulerer

- 21/11 Niels Henrik Nielsen, Kongens Lyngby, 65 aar.
23/11 Lodsformand Jens Mogensen, Nakskov, 70 aar.
15/12 Jes P. H. Petersen, Taastrup, 20 aar — det er sandelig en afd., der kan samle baade gamle og unge.
18/12 Lokomotivfører V. Nygaard Pedersen, Aarhus, 65 aar.
21/12 Chr. Madsen, København - Kongens Lyngby afd. 65 aar.
21/12 Fisker Lars Sørensen, Dbm, 80 aar.
5/1 Kai Svarrer, Kongens Lyngby, 50 aar.
7/1 Havnekaptajn K. Morbech Nielsen, 25 aars jubilæum ved Aarhus Havnevesen.
8/1 Fiskeskipper Ludvig Nielsen, Hals, 65 aar.
21/1 Havnefoged Th. Madsen — mangeaarig, i 2 omgange, formand for Thisted afd., 80 aar.
7/2 Carlo Hansen, Kongens Lyngby, 60 aar.
14/2 fhv. hovmester Leo Holst, Kollund, Padborg-Graastens ældste medlem, 70 aar.
24/2 Brændehandler Valdemar Nielsen, Vorup pr. Randers, 60 aar.
11/4 Værkfører Sv. Børge Michelsen, Glostrup, 50 aar.
12/4 Rentier Anders Chr. Andersen, Spørring, Aarhus, 80 aar.
21/4 Fabrikant Helge Petersen, Glostrup, 50 aar.
30/4 Bankdirektør H. H. Werdelin-Larsen, Aarhus, 50 aar.

Marineforeningens ceremoniel IV

2. Standeren

1. Marineforeningens stander kan anskaffes og anvendes efter nedenstaaende regler af Marineforeningens medlemmer og udelukkende af disse.
2. Ret til at føre Marineforeningens stander har samtlige foreningens medlemmer, som, for at garantere ensartethed, hos en af foreningens dertil autoriserede forhandlere og mod forevisning af medlemskort for det paagældende aar, vil kunne anskaffe standeren.

3. Marineforeningens stander kan erholdes i nedenanførte 4 størrelser og føres paa følgende maade:

Størrelse I. Paa flagstang paa et medlems eget beboelseshus eller staaende paa et medlems grund. Standeren føres alene og ikke sammen med flag eller vimpel. Standeren maa ikke føres paa et medlems hus eller ejendom, naar der paa eller i det drives erhvervsvirksomhed, derimod paa særlig flagstang, naar denne er staaende paa et til ejendommen hørende grundstykke, som udelukkende anvendes til privat brug.

Størrelse II og III. Standeren føres paa henholdsvis større eller mindre fartøjer, hvor den føres under salingshornet eller tilsvarende sted. Standeren bør ikke anvendes, naar der pranges flag eller flages over top.

Størrelse IV. Paa motorvogn, der ejes af et medlem og af dette udelukkende anvendes til personbefordring. Standeren maa ikke føres paa almindeligt last- eller brugsmotorkøretøj af nogen art hørende til et medlems erhvervsvirksomhed.

Standeren maa, naar den anvendes paa person-automobil, herunder ikke medregnet motorkøretøj til udlejning eller rute-automobil, kun anbringes paa kølens topstykke og ikke noget andet sted paa vognen. Standeren maa ikke anvendes paa andre vogne end saadanne, der fremdrives ved mekanisk kraft.

4. Med undtagelse af ovennævnte tilfælde, hvor standeren kan anvendes som flag paa køler ved dag og nat, forudsættes det, at den i alle andre tilfælde ikke føres senere end til solens nedgang.

5. Maalene for standeren er følgende:

Størrelse I. Standerliget 50 cm, længden 3 × standerliget.

NB. Standerens størrelse kan varieres noget efter flagstangens højde.

Størrelse II. Standerliget 36 cm. } Længden 2 ×
Størrelse III. Standerliget 24 cm. } standerliget.
Størrelse IV. Standerliget 16 cm. }

6. Udtræder et medlem af Marineforeningen, ophører straks hans ret til at føre standeren.

Marineforeningens Kalender

Aarhus afd. afholder generalforsamling i »Kahytten« 2/2 kl. 19,30 pr. Dagsorden iflg. lovene.

Randers afd. holder generalforsamling i Marinestuen med paafølgende torskespisning 4/2 kl. 1800.

Silkeborg afd. afholder generalfors. 9/2 kl. 2000 paa »Ringgaard« (Gule ærter kl. 1830).

Københavns afd. afholder generalforsamling 9/2.

Damhusso afd. samles til torskegilde 14/2 (kun mandfolk)

Silkeborg afd. afholder fællesskydning 18/2 i Haandværkerforeningen med aftensammenkomst paa »Skovbakken«.

Roskilde afd. afholder medlemsmøde 1/3

Glostrup-Taastrup afd. afholder medlemsmøde 3/3.

Damhusso afholder generalforsamling 7/3.

Kongens Lyngby fejrer Kongens fødselsdag 11/3.

KLIP HER Københavns afd. samles til fest i »Karnappen« paa Kongens fødselsdag den 11/3.

Kongens Lyngby fejrer afdelingens fødselsdag 4/4.

Damhusso afd. afholder sammenkomst med damer 11/4.

Københavns afd. holder medlemsmøde 13/4.

Glostrup-Taastrup afd. arrangerer medlemsaften 13/4.

Kongens Lyngby afd. afholder medlemsmøde 5/5.

Glostrup-Taastrup drager paa skovtur en gang i maj.

Padborg-Graasten afd. afholder medlemsaften hver maaned.

Odense afd. mødes til spilleaften den fjerde tirsdag i hver maaned. kl. 1930 paa Trafikken.

Aalborg afd. afholder sæsonskydning den 2. mandag i hver maaned.

Glostrup-Taastrup afd.s skyttelav skyder hver mandag kl. 1930—2130 paa Jernbanehotellet.

Randers afd.s skyttelav afholder skydning den første fredag i hver maaned kl. 1930 i Haandværkerforeningen.

MARINEFORENINGSGLASSENE
falder til i haand og mund
... og saa er det pæne glas

HEMPEL'S
SKIBSFARVER
er søstærke

FABRIKER OG LAGRE
VERDEN OVER

Flåden gennem 450 år

Nyt værk om det danske Søværn fra Kong Hans' dage til vor tid

Bag den korte, klare overskrift ligger grundlaget for et stort, historisk og kulturelt værk om den danske orlogsflåde, der i foråret vil fremkomme paa Martins forlag.

Uden at være opbygget som en egentlig søkrigshistorie rummer bogen indgaaende historiske redegørelser om Søværnets udvikling gennem næsten et halvt tusind aar. Mange emner er her behandlet — alle af fagfolk. Den store bog er tillige udstyret med et væld af billeder — for den ældre tid gengivelser af forskellige stik, malerier og tegninger — saa vidt muligt samtidige. Ved de nyere afsnit træder et righoldigt væld af fotografier til som illustrationsmateriale, heraf er mange ikke almenkendte — og endelig bringes 16 farveplancher i smukke, klare farver.

Til *Flåden gennem 450 aar* har chefen for Søværnet, viceadmiral H. Nyholm, skrevet forordet. Endvidere indeholder bogen: *Rigets flåde. Kong Hans—Chr. II* af lektor Marius Hansen. *Svenskekrigene. Christian V* af adjunkt cand. mag. Jørgen H. Barfod. *Den store nordiske Krig — Tordenskiold* af fuldmægtig G. Honnens de Lichtenberg. *Den lange fredsperiode* af kommandørkaptajn H.-H. Wesche. *Den væbnede neutralitet* af kommandør E. J. Saabye. *Kanonbaadskrigene 1807—1914* af orlogskaptajn Jørgen Teisen. *De slesvigske krige* af kommandørkaptajn H.-H. Wesche. *Sikringsstyrken 1914—1918* af kommandørkaptajn R. Steen Steensen. *Søværnet 1919—1945* af kommandørkaptajn H.-H. Wesche. *Flådens genopbygning efter 1945* af kommandørkaptajn S. S. Thostrup. *Holmens historie* af fuldmægtig G. Honnens de Lichtenberg. *Flådens mandskab* af kommandørkaptajn Henning F. Kiær. *Fetalje og logistik* af kaptajn Ib Jørgensen. *Retspleje* af auditor B. Pürschel. *De lange togter* af kommandørkaptajn R. Steen Steensen. *Skibe og vaaben* af kommandørkaptajn R. Steen Steensen. *Dampens indførelse* af maskinkaptajn løjtnant Paul G. Langballe. *Kystdefensionen* af orlogskaptajn K. E. Bloch. *Søværnets flyvevæsen* af oberst af Flyvevaabnet Ove Petersen. *Søværnets officersskole* af kommandørkaptajn R. Steen Steensen. *Søværnets underofficersskole* af orlogskaptajn Janus Sørensen. *Marinen paa Grønland* af orlogskaptajn Janus Sørensen. *Fiskeriinspektionen* af kommandørkaptajn H.-H. Wesche. *Søopmaaling* af kommandør E. J. Saabye. *Det maritime Hjemmeværn* af fuldmægtig G. Honnens de Lichtenberg. *Orlogsmuseet* af kommandørkaptajn R. Steen Steensen. *Søværnets foreninger* af fuldmægtig G. Honnens de Lichtenberg.

Redaktionen af *Flåden gennem 450 aar* har følt det

Har du tænkt over — at der i

Det maritime Hjemmeværn

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

som sin opgave at skabe et lødigt værk om vort Søværns udvikling — ikke for videnskabeligt, ikke for specialiseret — men netop gennem sine populære afhandlinger paa historisk basis, med sit righoldige og smukke illustrationsmateriale — dog en bog, som vil kunne fange alles interesse, ganske særligt maa det antages, at det vil blive et værk af stor betydning inden for Marineforeningskredse.

Forhaabentlig vil det smukke værk langt ud i fremtiden staa for offentligheden som bogen om den danske orlogsflåde i modgang — i medgang — i krig og i fredstid, som et minde om mænd, der gennem savn og strabadser og under store ofre har kæmpet og værnet om vor orlogsflådes stolte traditioner under skiftende tider og betingelser, men til stadighed med vort ældgamle orlogsflag som et samlende symbol.

Red.

Maa jeg have lov til at gøre søfartsinteresserede medlemmer opmærksom paa en engelsk bog, *The Ancient Mariners*, Lionel Casson, London 1959. Den omhandler sø- og handelsforhold fra de ældste tider til aar ca. 678 e. C.

I Sverige er der lige udkommet 2 bøger: Georg Hafströms *Skeppet Wasa* og Bengt Ohrelius *Kungens Skepp*, der begge omhandler den meget interessante bjergning af det gamle orlogsskib, der gik rundt i Stockholms havn 2 timer efter det var gaet under sejl for første gang i 1628

H. Strarup.

Marinehistorisk Selskab har som sit skrift nr. 5 udsendt kommandørkaptajn R. Steen Steensens uhyre interessante værk »Vore Undervandsbaade gennem 50 aar« — et omfattende og grundigt kildeskrift om hele undervandsbaadens udvikling gennem tiderne og en historisk gennemgang af det danske undervandsbaadsvaaben fra de spæde forsøg med DYKKEREN fra 1909 gennem 2 verdenskrige, hvoraf den sidste totalt udslettende, hvad vi havde af u-baade. Ved hjælp af lejede engelske enheder er vaabnet dog atter kommet paa fode, i dag arbejdes der med Orlogsværftets nye DELFIN-baade — det er bogen for unge og gamle orlogsgaster — ikke mindst for dem, der har oplevet »Broderskabet under havet«.

Red.

AALBORG

Aalborg Sømændshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgaardshaven. Tlf. 1986
Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEKOK

og MASKINKOMPAGNI
Tlf. 3 40 00

— ogsaa han havde regnet
med et bedre resultat af
Mærkat-kampagnen —

BORNHOLM**Skibsproviering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270Simon Madsen
RØNNE**ESBJERG****Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
*ESBJERG***Esbjerg Skibshandel**

v/ Harald Nielsen

Ny Havn

Tlf. 2198

»Hotel Spangsberg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG

Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG

TLF. 2053

FREDERIKSHAVN**ELECTRA ¹/_s**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63

Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER — OLIE

TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen**& Kryger** INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.)

Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»**VIOLA**« Telf. 74**Carlsen & Aaens Vaadbinderi**

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen*Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod*

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa**SØMANDSHJEMMET**

A. SAMUEL

TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELT FABRIK

Randers

Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Tlf 41345

*Skibsradio, sendere og pejleantæg***Sejl, flag og presenninger***Sejlmager Alex Jørgensen*

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.

*Radio-apparater Elektriske anlæg***THYBORØN****Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLEA/_s Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af *G. Honnens de Lichtenberg*.
Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., kontortid daglig
kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.
Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.
Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEMLEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

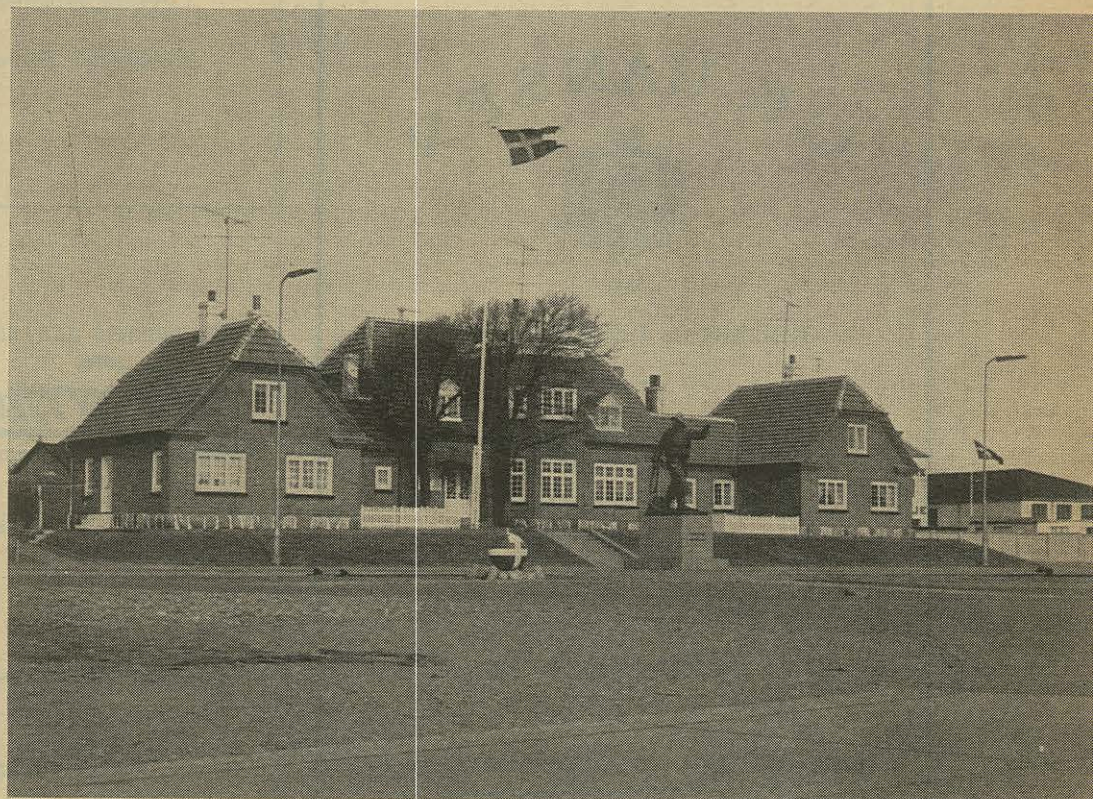

UNDER DANNEBROG

**ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART**

Hefte 2 - April
48. aarg. - 1961

Skagen Havneadministrationsbygning

Foran ses Minebøssen og til højre herfor *Anne-Marie Carl Nielsens* statue af en fisker og redningsmand.

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/s} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer
„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

C.K. HANSEN

1856

REDERI OG BEFRAGTNING

•
LINIEAGENTUR
HAVARIAGENTUR
ASSURANCEAGENTUR
IATA-AGENTUR
SPEDITION

•
D/S DANNEBROG A/S

•
AMALIEGADE 35 . KØBENHAVN K.
TELEFON: CENTRAL 72 (20 linier)
TELEGRAM-ADRESSE: »HANSEN«

HEDDE NIELSENS FABRIKER A/S

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz A/s

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“

Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

D. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

SENDEMANDSMØDET 1961

Atter nærmer tiden sig for Marineforeningens aarlige Sendemandsmøde, snart skal vi træffes med kammerater fra nær og fjern for i fællesskab at varetage vor store landsforenings ve og vel, spørge nyt fra afdelingerne, udveksle tanker og ideer om arbejdet i de hjemlige afdelinger m. m. — samtidig med, at vi tilbringer nogle hyggelige og fornøjelige dage sammen med gode venner og vore damer.

I aar stævner vi mod Skagen ifølge en to aar gammel indbydelse. Skagen afdelingen fejrer i aar sit 40 aars jubilæum, denne fest er dog henlagt til efteraaret, saa selve Sendemandsmødet ikke kan komme til at tage duften fra den store og lokalt set betydningsfulde mærkedag, som et 40 aars jubilæum selvsagt altid vil være.

Det er første gang, de gamle orlogsgaster skal mødes saa højt mod nord, nogen skepsis har vel ogsaa været forbundet med dette arrangement; thi et er at have den fornødne hotelplads, og det har man jo i en saa udpræget turistby som Skagen, det er mere mødelokaleplads, det kniber med, men ogsaa dette vil Skagen afd.s populære formand finde raad for. Vel kan rejsen synes lang for nogle af deltagerne, men arter vejret sig, saa er der nok at se paa i Skagens egenartede natur med hav, klit og plantage — for ikke at glemme det betydningsfulde fiskerierhverv med tilknyttede industri og andre virksomheder.

Men der er jo ogsaa alvorligere ting at tænke paa. I aar skal der tages stilling til Hovedbestyrelsens forslag om kontingentforhøjelse. Der har i lange tider og paa mange maader været argumenteret herfor, der er talt for og imod, men alle maa forstaa, at det er kun det haardeste økono-

miske pres, der har tvunget Hovedbestyrelsen til et saadant forslag.

Alt stiger — vi kender det hver især fra det daglige liv — ogsaa Marineforeningens udgifter følger denne stigning, og der er derfor ingen tvivl indenfor Hovedbestyrelsen om, at alle vil kunne forstaa baggrunden for en saa alvorlig beslutning, som en fremsættelse af forslag om kontingentforhøjelse altid vil være, men prisudviklingens ubehagelighed rammer ogsaa os.

Skal vor forenings struktur opretholdes, skal Marineforeningen fortsat være en sammenslutning, som man ude omkring regner med, skal den fortsat kunne bevare sin anseelse og arbejde efter sine loves programpunkter, saa maa ogsaa vi — alle kammeraterne — paa samme maade som i andre tilsvarende sammenslutninger — bevilge de nødvendige midler, som kræves til foreningens drift, til opretholdelse af en værdig standard svarende til foreningens nationale betydning for dansk Søværn og Søfart.

Skagen afd. har lagt et smukt program for stævnet. Vi møder jo som i de to sidste aar med damer og holder selve sendemandsmødet søndag formiddag. Under dette møde er der arrangeret udflugt for damerne, ligesom vi ogsaa faar lejlighed til at smage de gode rødspætter, som Skagens fiskerne er kendte for at drage hjem.

Mød derfor med det gode humør, saaledes at det kan blive en god kammeratlig udflugt til Jyllands nordligste købstad.

Vel mødt i Skagen den 6.—7. maj.

H. de L.

Velkommen til Skagen

Naar Marineforeningens sendemænd og sendemandskoner staar ved Skagens gren, vil de have fornemmelsen af at staa paa bakken af et skib og kigge ud over klyverbommen mod det brusende hav, og sendemændene vil atter kende den herlige følelse, det er at kunne fylde lungerne med frisk, saltholdig havluft. Foran dem ligger det hav, der ikke blot er danskens vej til ros og magt, men ogsaa forudsætningen for Skagens eksistens. Men lad os se lidt tilbage paa tingene.

Kong Erik Glipping havde været paa jagttur med storbonden Thorkild til herregaarden Odden ved Hjørring. Efter den vellykkede jagt og en overdaadig frokost i gildesalen paa Odden, skænkede kongen med rund og maaske ikke ganske ædru haand Skagen mark til hr. Thorkild. Marken anvendtes til græsning, og naar hyrden Thronder ikke passede paa hovederne, sad han og medede ved Skagens kyster og trak den ene store laks efter den anden paa land.

De store øde omraader under Odden var nyt land. En gammel historisk-topografisk beskrivelse af Danmark skitserer udviklingen fra den fiskende hyrde: Da denne idræt lykkedes, kom snart flere torpere til, saa det ikke varede længe, inden der stod en hel by, og den blomstrede saaledes op, at den i slutningen af det 17. aarhundrede havde en borgmester og to raadsmænd, medens til eksempel Hjørring og Thisted maatte nøjes med en byfoged.

Der laa fremmede flaaeder paa rheden, Skagen havde livlig forbindelse med Sydnorge og Vestsverige. Nede fra det lybske og helt ovre fra Skotland kom der sten til Sct. Laurentii kirke — Vendsyssels længste — der rejste sig i sin imponerende storhed, omgivet af kirkegaard, opdyrkede marker og bondegaarde. Ogsaa en sø hørte med til Skagens opland. Men flyvesandet gjorde det af med den blomstrende by, — med kirken — kun taarnet staar tilbage — med marker og gaarde, sø og veje. En sandørken skilte Skagen fra det øvrige land — der maatte ages i havstokken, om man ville til Skagen — og mere end hundrede aars stilstand fulgte efter sandstormenes hærgen sidst i 1700-tallet.

Aage Petersen.

Skagens historie fra 1100-tallet, da Thronder var ene mand paa pletten, frem til i dag med 10.500 skagboer er rigt facetteret og fyldt med dramatik som faa steder paa Danmarkskortet. Foruden sandflugten oplevede byen stormfloder, et bevæget kapitel for sig er strandingerne, skagboernes haarde slid for at skaffe udkommet til dem derhjemme i det fattige hus i læ af klitten. Der fremstod i Skagen et eget folkefærd, præget af største nøjsomhed og af det barske liv ved kysten eller til søs. *St. St. Blicher* karakteriserer skagboen saaledes:

— »De udtrykker ikke heftige lidenskaber, men koldt mod, rolig hengivenhed og ubøjelig standhaftighed«. Det var disse menneskelige egenskaber i forbindelse med et eminent søkendskab, der skabte den hær af redningsmænd, som ved Skagens kyster gang paa gang udførte fantastiske bedrifter, efterhaanden organiseret i Det danske Redningsvæsen. Mange skibe kom aldrig inden for Skagen, der jo markerer indsejlingen til de skandinavisk-baltiske indhave, mange »dødemandsbjerge« paa kysten vidner om, hvad strandingerne kostede af menneskeliv — men mange sømænd blev dog ogsaa reddet, og Skagens fattige fiskere var ofte rigt dekoreret som udtryk for fremmede nationers taknemlighed over redningsfolkenes indsats.

Skagens særlige folklore tiltrak skrivende og bildende kunstnere, der ikke blot faldt for stedets særegne karakter — og karakterer — men ogsaa følte luften og lyset heroppe sitre af guddommelig inspiration. Skagens vidunderlige sommer — som tusinder af turister nu tager del i — fremelskede friluftsmaleriet, her forløstes impressionismens væsen, Skagen blev et centrum i nordisk malerkunst, herfra udgik stærke strømninger, og til Skagen søgte de store navne i skandinavisk malerkunst. I 70'erne og 80'erne oplevede Skagen en kunstens guldalder, der kastede glans ikke blot over byen, men ogsaa over de nærmest følgende aartier. Skagens museum fortæller om disse aartier omkring aarhundredskiftet, da et mondant high-life og charmerende bohémeliv samt et frugtbart kunstnerliv blandede sig med det oprindelige fiskerlejes enkle liv.

I disse taaar vaagnede turismen, paa det nu nedbrændte Grenens badehotel boede fyrster, jorddrotter og industrimagnater fra store dele af Europa, det blev ligefrem mode at tage de saakaldte »bølgeslagsbade«, hvilket vil sige at i vandet, og turismen, jernbanen og et større fiskeri fremstod som nye træk ved Skagen — fiskeriet fandt sted med sejlkuttere fra Frederikshavn.

Thi Frederikshavn var benaadet med en havn. I 1904 gik skagboernes store ønske i opfyldelse — man begyndte at bygge havn her. I 1907 var den færdig, og dermed var vejen banet for en ny, rig udvikling, der gav Skagen et opland paa sømil efter sømil fiskerigt vand. Helt op i Barentshavet og det nordlige ishav har der sejlet skagensbaade, ved Island og paa Nordøens banker — og nu staar Grønland for tur. Skagen havn er en statshavn og sorterer som saadan under vandbygningsvæsenet, der imidlertid aldrig har kunnet følge trop med den ekspansive udvikling, der har præget og fortsat præger skagensfiskeriet. Det bør erindres, at skagensfiskerne var pionerer paa det danske søgaaende fiskeris omraade.

Skagensfiskeriet er blevet storindustri med et kæmpeapparat baade til vands og til lands. Ved aarsskiftet var der ca. 11.500 t kuttertonnage i Skagen, der var investeret lige ved 67 mill. kr. i kutterflaaden og dens udstyr — der er adskillige baade til 800.000 kr. stykket, det tæller op — og der blev i aarets løb landet mere end 110 mill. kg fisk og skaldyr til en værdi af 56 mill. kr. Fiskeauktion, fiske-

eksportører, sildemel- og oliefabrikker er klar til at tage fra, fisken fordeles til virksomheder for filetering, til konserverfabrikker, til kølehuse, til ørreddamme som foder og til minkfodercentraler, fisken ises og sendes ud over landet eller eksporteres til udlandet. Skagenfisken indtjener millionbeløb i fremmed valuta.

Skagen er basishavn for et stort fiskeri ikke blot under dansk flag. Fiskefartøjer fra mange østlige og vestlige østersøhavne og fra norske og svenske fiskepladser holder til her. Skagen er en servicehavn af international betydning, her er skibsværfter, maskinfabrikker, vodbinderier, isværker, oliedepoter, skibsagenturer og shippingvirksomhed. Skagen er saa nært knyttet til havet som ingen anden dansk købstad og som ingen anden dansk købstad afhængig af havet, Skagen havn er byens hjerte. Og falder pulsen, mærkes det — økonomisk — over hele byen. Skagen har sin egen økonomiske rytme, sine egne konjunkturer, ene og alene afhængig af fiskeriet og igen af vejrs og vindes naade.

Men oceanernes største rigdomskilde, fiskene, udnyttes kun i ringe grad. Af de 16.000 forskellige saltvandsfisk, der kendes, anvender menneskene kun 200, og heraf er der atter kun syv, der spiller nogen større rolle for menneskenes fødemiddelforsyning. Der er saavist fremtid i havet, og med den fremtid for øje — der vil includere nye store fiskeomraader maaske langt ude i Atlanterhavet eller i arktiske farvande — forberedes nu en ny stor havneudvidelse i Skagen, der vil føje sig til en lang række, men med sin investering paa op mod 30 mill. kr. vil betyde en væsentlig forøgelse af bassin- og kajplads samt auktionsplads. Skagens havn omfatter en kvart million kvadratmeter vand og næsten lige saa meget land.

Den nye udvidelse, der ventes om føje aar, vil vel næppe fordoble havnen, men dog gøre den væsentligt større, saa der skabes bedre liggeplads for skagenflaadens over 400 fartøjer, der omfatter mange 150 t. trawlere, ligesom havnens trafikmuligheder forbedres af hensyn til anløb af store fragtskibe. Til den tid ses ogsaa frem til muligheden for passagerrute fra Skagen, sandsynligvis til Bohuslenskysten.

Skagen by har oplevet en voldsom, næsten eksplosiv kommunal udvikling, der efter faa aars pusterum nu atter synes at sætte ind. Skagen er en ung by med det procentielt største antal skolebørn i landet, skolevæsenet udbygges, der skal bygges sygehus, raadhus og mange, mange boliger, der skal anlægges nye kvarterer og bygges nye store trafikarer. Disse sidste saavel af hensyn til den tunge trafik fra havnen, men sandelig ogsaa af hensyn til turisttrafikken. Skagen rummer elementer i sig fra hele sin udviklingshistorie — den er stadig og stadig mere en international ferie- og badeby, Skagens strande burde være femstjernede i Baedeker — hvor findes de bedre bortset fra faa steder i Stillehavet — og skagennaturen, der omfatter omraaderne fra Grenen ned mod Skiveren paa Vestkysten og Aalbæk paa Østkysten, rummer store naturreservater, fredede og derfor sikrede aandehuller for den af byudviklingen stadig haardere trængte menneskelighed. Her, i store sandmiler, paa hederne, i klitterne, paa badestranden og i de store klitplantager, kan man trave og trække vejret i balsamiske drag. En storslaet natur omgiver en her i et af landets største rekreative omraader.

Saadan er *Skagen*, en oplevelse.

Det skal lige tilføjes, at Marineforeningens Skagen afd., der har havnemester *Aage Petersen* til formand, er oprettet i 1921 og den tæller i dag 421 medlemmer.

Program for Marineforeningens Sendemandsmøde i Skagen den 7. maj 1961

Al korrespondance, anmeldelse o. l. sendes til *Havnekontoret, Skagen*, medens al økonomisk indbetaling skal ske pr. *postgirokonto nr. 19736. Sparekassen for Skagen og Omegn, mærket »Marine«*.

Som ogsaa anført i de til afdelingerne udsendte anmeldelsesskemaer for Sendemændene, skal disse snarest og senest 20. april være indsendt til Havnekontoret og indbetalingerne samtidig indbetalt paa postkonto nr. 19736.

De forskellige beløb er følgende pro persona:

1. Værelsesreservering og anden turistmæssig service: kr. 2,50.
2. Adgang til den kammeratlige aften paa *Karstens hotel*, lørdag aften den 6/5 kl. 2000, kr. 3,00.
3. Søndag kl. 0930 — *ikke* som i anmeldelsesskemaet fejlagtigt angivet til kl. 1000 — afholdes sendemandsmødet paa *Clausens hotel*.
4. Samme dag — ogsaa kl. 0930 — er der arrangeret en bustur til Grenens spids, Skagens berømte malerimuseum og Skagens fortidsminder for damerne. Prisen for denne udflugt er kr. 5,00.
5. Kl. 1330 fælles skafning paa *Karstens hotel*, hvor der serveres et stykke med rejer (godt belagt), en stor, stegt rødspætte og en øl til en samlet pris af kr. 11,50 (incl. drikkepenge).

Skagen afdeling oplyser, at straks efter indsendelse af anmeldelse og betaling vil deltagerne faa tilsendt billetter til de forskellige bestilte arrangementer samt oplysning om indkvarteringssted, og der kan ikke paaregnes logi eller deltagelse i arrangementerne uden forhaandstilmelding, ligesom der ikke kan bestilles hotelplads udenom afdelingen.

Da Skagensbanen er en privatbane, bedes deltagerne, der kommer i tog eller med bus til Frederikshavn meddele ankomstklokkeslættet til denne station, saaledes at afdelingen kan sørge for, at der bliver reserveret plads i tog eller bus Frederikshavn—Skagen.

Formaalstjenligt er det at rejse med lyntoget »Vendsyssel«, ankomst Frederikshavn lørdag kl. 1514 eller med »Nordpilen«, ankomst Frederikshavn lørdag kl. 1736.

Søndag aften vil der blive arrangeret direkte busforbindelse fra Skagen til Københavnerbaaden fra Aalborg samme aften, men forudanmeldelse hertil er ogsaa nødvendig.

Husk festemblemet, vor sangbog samt det sædvanlige gode humør, der som regel præger vore sendemandsstævner.

Søndag den 7. maj kl. 0930 paabegyndes Sendemandsmødet paa *Clausens hotel* med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Aflæggelse af hovedbestyrelsens aarsberetning.
3. Aflæggelse af det reviderede regnskab.
4. Behandling af indkomne forslag¹⁾.
5. Valg af hovedbestyrelsesmedlemmer²⁾.
6. Valg af revisor og revisorsuppleant³⁾.
7. Eventuelt.

- 1) A. *Hovedbestyrelsen* stiller forslag om forhøjelse af kontingentet til Marineforeningen med kr. 2,00 pr. aar fra den 1. januar 1962 at regne.
B. *Roskilde afdelingen* fremsætter forslag til ændring af Marineforeningens love.
C. *Kongens Lyngby afdelingen* fremsætter forslag til ændring af Marineforeningens love. (Begge disse to lovforslags ordlyd vil snarest blive afdelingerne tilsendt).
D. *Vejele afdelingen* fremsætter forslag om afholdelse af Sendemandsmødet 1962 i Vejele.

- 2) Følgende hovedbestyrelsesmedlemmer, der er paa valg i 1961, er villige til genvalg:
Skibsbygmester *Anton Nielsen*, Holbæk, Distrikt I.
Forretningsf. *E. Semberg*, Nakskov, Distrikt III.
Ingeniør *E. D. Fylling*, Odense, Distrikt IV.
Direktør *Knud Schröder*, Esbjerg, Distrikt V.
Tandlæge *Strange-Friis*, Kolding, Distrikt VI.

- 3) Den afgaaende revisor, prokurist *Axel Aarre* og den afgaaende revisorsuppleant, kontorchef *S. Worm-Petersen*, der begge er villige til genvalg, foreslaas genvalgt.

Iøvrigt vil hovedkontoret og Skagen afdelingen, adr. Havnekontoret, Skagen, være til raadighed med alle praktiske oplysninger og vejledninger, saaledes at vi kan mødes veloplagte til et par herlige dage i kammeratligt samvær paa Jyllands nordspids.

Fra Søværnet

Marineforeningens æresmedlem, Hs. kgl. Højhed Arveprins *Knud* er udnævnt til viceadmiral i overtalligt nr.

Med udgangen af maj afgaar chefen for Søværnet, viceadmiral *H. Nyholm* p. g. af svagelighed.

Som ny chef for Søværnet er udnævnt kontreadmiral *S. E. Pontoppidan*, der er udnævnt til viceadmiral fra 1/6.

Flotilleinspektøren i Det maritime Hjemmeværn, Kommandør *J. H. J. Jegstrup*, forlader Søværnets tjeneste 31/5 p. g. af alder; til ny chef for DMH er udnævnt kommandør *A. C. Ohlsson*.

Dansk gave som tak for norsk daad i 1710

Norsk Aftenposten skriver:

Hurum kirke vil få en modell av linjeskipet DANNEBROG til å henge opp i kirken, som et uttrykk for den taknemlighet beundrere i Herfølge i Danmark føler overfor sjøhelten *Iver Huitfeldt*.

Ved Herfølge kirke, som ligger lit sør for byen Køge, ble fem mann av DANNEBROGs besetning begravet i 1710. I kirkemuren der er det innfelt en plate minnever av B. S. Ingemann, som sognepresten i Hurum, Chr. Juell Sandberg, leste fra kordøren den 4. oktober ifjor da 250-års minnet om *Iver Huitfeldts* dåd i Køgebukt ble høytideligholdt i Hurum kirke.

Slaget paa Anholt

Den 26. marts i aar havde Hjemmeværnet arrangeret et stævne paa Anholt for at mindes 150-aarsdagen for det danske forsøg paa et tilbageerobre øen fra englænderne, der havde sat sig i besiddelse af dette vigtige punkt, hvorfra fyret kunne vejlede de britiske orlogsskibes optræden i Kattegat. Der var lagt et stort program for denne mindefest, som overværedes af *Chefen for Hjemmeværnet* og den britiske Forsvarsattaché, medens Forsvarsministeren p. g. af »havvejre« maatte vende om i Kattegat.

Selv om det blev et nederlag for de danske styrker, saa blev der dog her kæmpet tappert og modigt, og fra flaadens deltagende smaaskibe blev der især ydet en stor indsats under tilbagetrækningen.

Herunder udmærkede ikke mindst den unge sekondløjtnant *Peter Buhl* sig som chef for kanonchaluppen litra E. nr. 7.

Ekspeditionens ulykkelige udfald er velkendt og næsten hele landgangskorpset blev tilintetgjort, alene af flotillens mandskab faldt 47, medens 48 blev saaret og 121 taget til fange. En del af den landsatte styrke undslap dog og reddede sig om bord i kanonbaadene, som i hast stod til søs forfulgt af den engelske fregat TATAR og briggen SHELDRAKE. Den stive vestlige vind satte en del sø, og flotillechefen lod da transportfartøjerne holde sydpaa, medens kanonbaadene roede vest om øen, hvor de satte sejl og stod nordpaa mod Læsø. SHELDRAKE søgte

Peter Buhl.

under haardt sejlpres at jage kanonbaadene, først efter flotillechefens baad, men denne sejlede for godt, hvorfor briggen holdt op efter de andre baade, der var mere samlet. Da baadene rullede voldsomt, var det nærmest farligt at befri kanonerne for deres surringer, og da briggen hurtigt nærmede sig, kunne det forudses, at de fleste af chalupperne ville blive tagne eller ødelagte. *Buhl* besluttede da at gøre et forsøg paa at redde sine kammerater, han holdt af for vejret, gjorde sin agterkanon klar og begyndte at skyde paa SHELDRAKE, som drejede efter ham og besvarede ilden.

Ved Anholt havde resterne af den slagne styrke søgt om bord, som de bedst kunne og *Buhl* havde derfor mange fremmede i sin baad, men til gengæld manglede han ogsaa en del af sine egne folk. I den svære sø kunne der ikke tages ordentligt sigte, men det lykkedes dog at træffe briggen med et par skud. Denne blev dog ikke svar skyldig, kanonchaluppen overøstes med kugler og skraa, 3 af besætningen saaredes haardt, sejlet blev skudt i laser, roret blev beskadiget, aarer knustes, og da endelig agterkanonens brog blev skudt over efter omtrent en times kamp, var *Buhl* forsvarsløs og skrev selv senere herom:

» . . . jeg saae mig nu i den skrækkelige Stilling enten at seile i Synk eller overgive mig, hvilket sidste jeg troede det min Pligt at gjøre for at spare saa mange Menneskers Liv, som vilde blive opofret til ingen Nytte . . . «

Buhl strøg derfor flaget, men søgte endnu at vinde tid for sine kammerater. Han nægtede at efterkomme fjendens ordre om at ro hen paa siden af briggen og lod sine

folk lægge sig under tofterne, medens han selv blev staaende oprejst.

SHELDRAKES chef, captain *Stewart*, blev meget opbragt herover og lod skyde med gevær efter *Buhl*, der dog stod urokkeligt, skønt kuglerne strøg tæt forbi ham. Omsider ophørte englænderne med skydningen, satte et fartøj ud og bugserede kanonchaluppen hen til briggen, men nu var de øvrige danske fartøjer kommet saa langt op til luvart, at de ikke kunne indhentes. Da fangerne var kommet om bord i SHELDRAKE, hilste *Stewart* dog venligt paa *Buhl* og udtalte sin beundring for hans kække forhold.

Fjenden fik dog ikke megen nytte af Litra E. nr. 7, den strandede paa Anholt i maj samme aar, og *Buhl* selv med 125 mand blev udvekslet i april maaned.

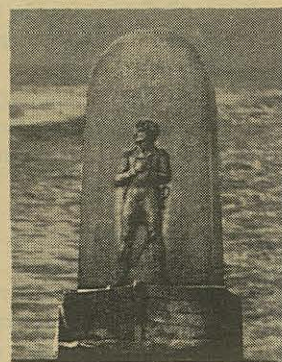
Som ung havde søkadet *Peter Buhl* været fører af en barkasse i Kallebostrand i 1807, hvor han under kampen med englænderne mistede sin venstre arm; samme efteraar blev han sekondløjtnant og han udmærkede sig paa forskellig vis i kanonbaadskrigen. I 1809 blev han — 20 aar gammel — udnævnt til Ridder af Dannebrog og han udviste i den langvarige krig saa mange eksempler paa mod og dristighed, at han i 1812 som sekondløjtnant tillige blev benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, en enestaaende udmærkelse for saa ung en mand.

Under kanonbaadskrigen var *Buhl* 2 gange taget til fange af den førnævnte captain *Stewart* — deres tredje møde under kanonernes torden blev afslutningen paa den unge danske søofficers daadrighe liv.

I 1808 var vor helt udkommanderet med den nybyggede fregat NAJADEN, som i Lyngør blev skudt i brand af det engelske lineskib DICTATOR, hvis chef nu var captain *Stewart* fra SHELDRAKE. Kampen var haard og blodig, og mange tapre omkom, herunder ogsaa *Peter Buhl*, da NAJADEN sank paa 6 m vand, den 6.—7. juli 1812.

Sammen med 74 andre faldne, hviler han i fællesgraven paa Askerø, hvor en afbrudt mast er rejst som et minde om de tapre orlogsgaster.

Søværnet har senere haft 2 skibe, der har baaret denne søhelts navn: først en dampkanonbaad 1861—1874, senere en torpedobaad 1947—1960, denne sidste var ganske naturligt adopteret af *Peter Buhls* fødeby, Fredericia. Steen Steensen Blicher m. fl. har digtet til hans pris og i Fredericia er rejst en mindesten for denne byens berømte søn. (Se iøvrigt U.D., maj 1955).

Mindesmærket i Fredericia.

I Marineforeningens rækker

mødes alle unge og gamle orlogsgaster

baade fra kystflåden, kystbefæstningen og alle de andre maritime tjenestesteder.

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling (der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55, København K., tlf. PA 2886.

Program for Det 8. nordiske, militære Kammeratskabsstævne i København 26., 27. og 28. maj 1961

I fortsættelse af den række vellykkede stævner, der hvert andet aar er afholdt i Norge, Sverige og Danmark, vil et saadant nu efter 6 aars forløb igen finde sted i København med *Danske Soldaterforeningers Landsraad* og *Marineforeningen* som værter og med en nedsat fælleskomité som arrangør.

Visse dele af arrangementerne er fælles for *Soldaterforeningerne* og *Marineforeningen* og disses gæster, medens andre igen er værnspregede.

Til kammeratforeningerne i vore brødrelande er sendt indbydelse paa det sædvanlige antal, 50 mand fra hvert land, og heraf er igen 2×8 deltagere repræsentanter for *Norges Orlogsforbund* og *Flottans Män*. I store træk vil programmet (for *Marineforeningen* og dens gæster) forme sig saaledes:

Fredag 26/5 afhentes svenskerne ved *Malmöfærgen* og køres til *Helsingør*, hvor nordmændene er ankommet. Efter morgenkaffe i *Marinestuen* afholdes aabningsmøde paa *Kronborg* og en andagt i *Slotskirken*. Derpaa vil slottet og søfartsmuseet blive forevist. Derfra køres til *Søværnets Eksercerskole* i *Auderød*, hvor man møder hærdelegerne. Efter frokost i *Søværnets moderne uddannelseslejr* vil denne blive forevist, ligesom en mindre militæropvisning vil finde sted her.

Om aftenen samles man til vaabenviss samvær — for *Marineforenings-deltagerne* paa indkvarteringsstedet: *Margretheholm*.

Lordagen byder paa diskussionsmøde, sejlads i *København* havn, forevisning af *Carlsberg-museet* og frokost her. Om aftenen samles alle deltagere til fællesbanket i *Haandværkerforeningen*.

Søndagen er tilrettelagt som et stort agitationsmøde for hjemmевærnstanken. Alle mødes paa *Holmen*, som bliver forevist, og derefter er der møde i *Planbygningen*, hvor chefen for *Hjemmевærnet*, generalmajor *Digmann*, taler, og efter en kortere spørgetime taler chefen for *Søværnet*, vice-admiral *H. Nyholm*, og efter frokosten paa *Marinekasernen København* betragtes stævnet som afsluttet, saaledes at gæsterne i løbet af aftenen kan rejse hjem.

Regler for deltagelse.

De 16 udenlandske deltagere vil naturligvis være *Marineforeningens* gæster, medens danske deltagere maa erlægge kr. 150,- for deltagelsen. Der regnes med ialt 8 danske deltagere, saaledes at hele stævnet gennemføres af et maritimt hold paa 24 mand, og deltagelsen omfatter alle stævnets arrangementer incl. indkvartering, bespisning, kørsel m. m. Udover *Marineforeningens formand* og *næstformand*, deltager *landssekretæren* som den ene af stævnets hovedarrangører, og der vil derved være 5 pladser til raadighed for repræsentanter fra *Marineforeningens* afdelinger. Medlemmer, som maatte ønske at reflektere paa indbydelsen, bedes snarest og inden 25. april underrette hovedkontoret herom. Den 25. april foretages lodtrækning blandt de indkomne anmeldelser, og meddelelse om resultatet vil omgaende blive de paagældende tilsendt gennem deres afdeling.

Det bemærkes paa forhaand, at deltagelsen for disse 8 danske MF-medlemmer gælder for det samlede stævnearrangement, den kan ikke deles, og der gives ikke dekort for privat indkvartering o. l. — da alle 8 gæster hele tiden maa være med som en slags værter for vore nordiske gæster.

Rejseudgifter til og fra *København* maa afholdes af vedkommende selv, evt. af hans afdeling.

Udover dette ovenfor omtalte norsk/svensk/danske deltagertag hold paa 24 mand vil der ved nogle af stævnets arrangementer med visse restriktioner være mulighed for deltagelse af andre *Marineforenings-medlemmer*.

1. *Fredagens* udflugt med afgang fra *Københavns Frihavnstation* kl. 0745 har plads til 10 ekstra deltagere fra de storkøbenhavnske afdelinger, og der er plads til 5 deltagere fra *Helsingør* og andre nordsjællandske afdelinger, ligesom deltagelse i aabningsmødet paa *Kronborg* af *Marineforeningens* medlemmer i *Helsingør* vil være særdeles velset. Deltagelsen er gratis.

2. Til middagen og den kammeratlige aften paa *Margretheholm* samme aften vil der — udover selve »deltagerholdet« paa de 24 — være plads til 35 ekstra deltagere. Kuvertprisen vil her være kr. 20,-, men ogsaa her vil der blive foretaget et vis fordeling blandt anmodningerne fra de forskellige afdelinger, saaledes at deltagelsen kan blive spredt saa meget som muligt.

3. *Lordagens formiddagsarrangement* er gratis, og der er plads til 15 ekstra deltagere, medens der til *banketten samme aften* er plads til 20 ekstra deltagere, kuvertpris kr. 50,-.

4. *Søndagens program* paa *Holmen* giver paa grund af den indskrænkede plads kun mulighed for deltagelse af 20 ekstra deltagere fra MF. Prisen vil for dette arrangement incl. frokost være kr. 15,-.

NB. Da søndagens arrangementer er tænkt som et stort anlagt agitationsmøde for hjemmевærnet, vil HJV-enheder paradere udenfor *Planbygningen*, kvindelige medlemmer af HJV vil vise paa plads indendørs, og fartøjer fra det maritime hjemmевærn vil være fortojet udfor *Planbygningen*.

Ved tilrettelæggelsen af det 8de nordiske militære kammeratskabsstævne herhjemme har *Danske Soldaterforeningers Landsraad* og *Marineforeningen* fra Forsvarsministeriet, værnscheferne og mange andre myndigheder samt fra institutioner og private modtaget megen hjælp og støtte. Med dette som baggrund er det arrangementskomiteens haab, at det stort anlagte stævne vil faa et værdigt og smukt forløb paa højde med de uforglemmelige stævner i Norge og Sverige, og til denne stræbens gennemførelse haabes paa tilslutning og hjælp fra *Marineforeningens* medlemmers side, ikke mindst ved at disse møder frem til de forskellige fællesarrangementer.

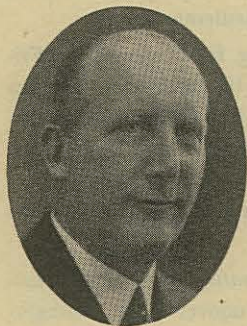
Marineforeningens hovedkontor, tlf. Palæ 2886, vil iøvrigt besvare alle spørgsmål og henvendelser vedrørende Det 8. nordiske militære Kammeratskabsstævne i København.

Fra Hovedbestyrelsen

I anledning af æresformanden, *Hans Majestæt Kongens* fødselsdag har Marineforeningens formand paa dagen indskrevet sig paa de fremlagte lister.

Samme aften holdt Kommandør *de Lichtenberg* talen for *Kongen* ved Københavns afdelingens Kongefest.

Sammen med Chefen for Kystdefensionen, kontreadmiral *K. Lundsteen* og repræsentanter for Kystartilleriforeningen har Marineforeningens formand den 2. april nedlagt en krans ved Heltegraven paa Holmens kirkegaard.

Den 22. maj d. a. fylder vor gamle, veltjente Marineforenings »grand old man«, tandlæge *Strange-Friis*, Kolding, 75 aar.

Foruden at *Strange-Friis* i 22 aar har siddet i Marineforeningens hovedbestyrelse, har han i 39 aar med dygtighed og kammeratligt, hyggeligt lune som formand ledet Kolding-afdelingen paa en maade, som tjener Marineforeningen til ære.

Hans velkendte skikkelse og glade ansigt har aldrig manglet ved vore sammenkomster, og altid kommer han med godt humør, og altid falder han godt til i kammeraternes lag.

Vi kan sammen med ham glæde os over, at humør og helbred er ganske uforandret, og naar han den 22. maj runder pynten med de 75 aar, vil vi kipe flaget til hilsen og sende vore bedste ønsker for dagen og fremtiden med en varm tak for altid godt kammeratskab.

Formanden.

Mærkat-serien

Ja, hvor utroligt det end lyder, er der endnu 24 afdelinger, som hovedkontoret ikke har modtaget afregning fra, men det kommer vel, bedre sent end aldrig. Hovedbestyrelsen vil bestræbe sig for at have alt klart med hensyn til Mærkatsalget 1961 til Sendemandsmødet, hvor det vil blive forelagt.

O.H.M

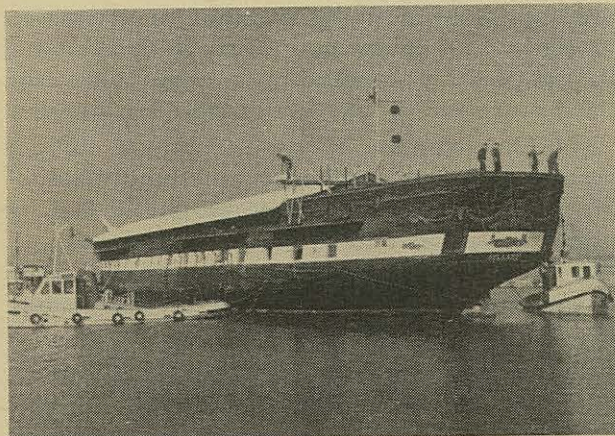
Kommandør *Paul Ipsen* fratræder som formand for bestyrelsen for Sømandsforeningen af 1856 efter eget ønske. Kommandøren forbliver dog i bestyrelsen, hvor han som formand efterfølges af kammerherre, kommandør *S. B. V. J. Greve*.

I anledning af 70-aarsdagen for paabegyndelsen af husflidsundervisningen inden for forsvaret har *Forsvarets Vel-færdsudvalg* (Folk & Værn) dels arrangeret en hobbyudstilling paa Tøjhusmuseet i København, dels i forbindelse hermed tilrettelagt en hobbykonkurrence med præmiering af de bedste husflidsarbejder. I de 5 konkurrencer er der udsat en række præmier fra mange forskellige sider, bl. a. ogsaa fra *Danske Soldaterforeningers Landsraad* og fra *Marineforeningen*.

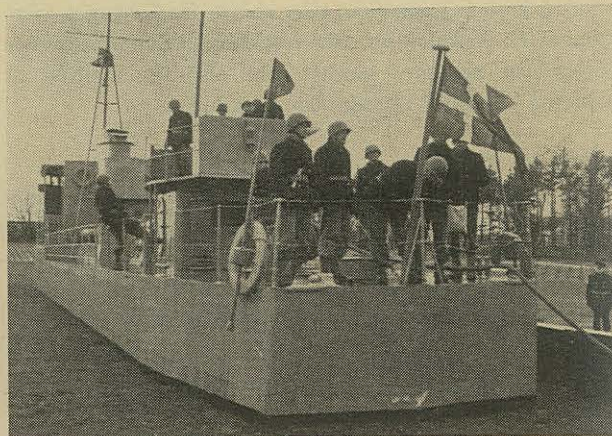
Fra sit ophold i Grønland i fjor sommer har forfatteren *Carl Osten* hjembragt et par hundrede meget smukke og godt illustrerende farvefotos, der viser hverdagens og nutidens Grønland, som tilbydes sammen med foredrag i afdelingerne. Ligeledes har *Osten* ogsaa et udmærket foredrag med farvebilleder om en rejse fra Grønland til Grækenland med saltfisk — det var med m/s *MARTIN S*, søsterskib til *HANNE S*. Nærmere aftale med hovedkontoret.

Den bebudede artikel om frømandsuddannelsen af maskinløjtnant *P. Mikkelsen* har af pladshensyn maattet udskydes til næste nr. af medlemsbladet.

Gammelt og nyt — to forskellige former for eksercerskoleskibe

Mange ældre orlogsgaster har under deres første eksercerskoletid været indkaseret i den gamle fregat *JYLLAND*, der her ses blive bugseret ind til Ebeltoft havn i sommeren 1960. Den sidste rejse er slut, thi her vil fregatten fremtidigt blive bevaret som et historisk minde, vort sidste krigsdeltagende orlogsskib, et af de tre danske skibe fra kampen ved Helgoland 9. maj 1864.

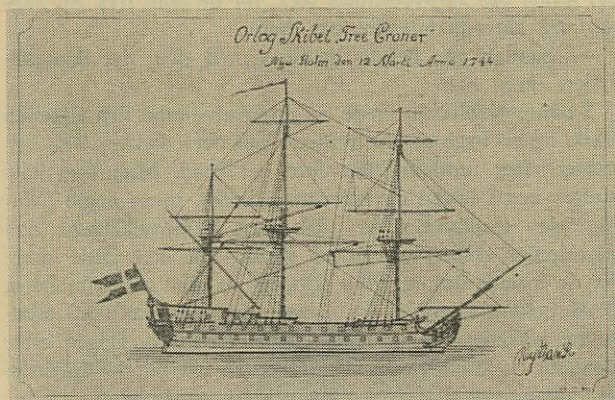

Tidens udvikling mødes i Søværnets meget mærkelige fartøj *LAPPEDYKKEREN* — opbygget paa land af dele af forskellige udrangerede enheder som et øvelsesobjekt for de unge værnepligtige paa Søværnets Eksercerskole, der nu har til huse i det højmoderne skoleetablisement i Auderød ved Frederiksværk. Her ombord gøres de første famlende forsøg paa at lære skib og skibstjeneste at kende.

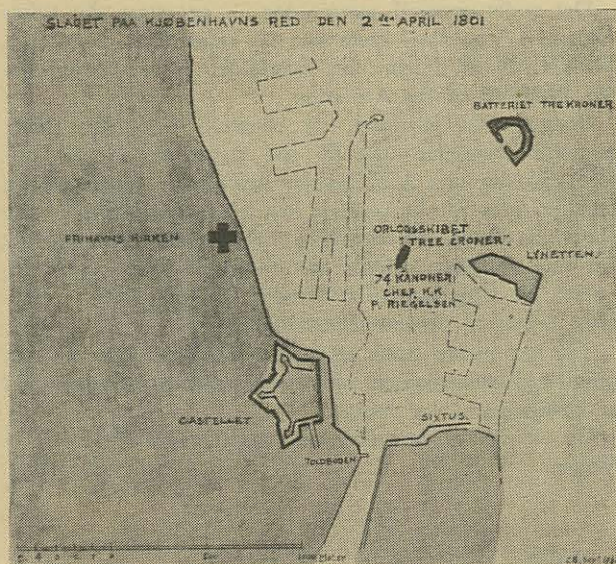

Orlogsskibet TREE CRONER som kirkeskib

Paa 160-aars dagen for slaget paa Reden, den 2. april 1961, vil Frihavnskirken paa Østerbro i København faa overrakt en model af orlogsskibet TREE CRONER skænket af Marineforeningens Københavns-afdeling.

Paa illustrationen ses orlogsskibet, der havde 86 kanoner og en besætning paa ca. 800 mand. Nedenunder viser kortet TREE CRONERs placering under slaget netop udfor, hvor Frihavnskirken ligger i dag. Chef paa skibet under kampen var kommandørkaptajn Riegelsen.

Midlerne til fremskaffelsen af modellen er bragt til veje af Marineforeningens Københavns afd. og foreningen »Havnens Venner«, hvis oldermann, *Chr. Bønnelycke*, Marineforeningens tidligere næstformand, der foruden at have taget initiativet til denne smukke gave til Frihavnskirken, selv har fremstillet skibet, som han har arbejdet paa det sidste aar.

Modellen af TREE CRONER blev den 2. april afhentes hos Bønnelycke i Arendalsgade, og med Marineforeningens Københavnsafds musikkorps samt flag og faner i spidsen gik processionen til Frihavnskirken, hvor afleveringen fandt sted til kirkens præster. Marineforeningens hovedbestyrelse var repræsenteret ved formanden, kommandør *G. de Lichtenberg*.

KLIP HER

BREVKORT

Motto: »Under Dannebrog«

MARINEFORENINGEN

har 100 afdelinger spredt over hele Danmark

Hovedkontoret besvarer dgl. kl. 10—16,
(undtagen lørdag), enhver forespørgsel paa
telef. PALÆ 2886

Nærværende indmeldelse vil af Marineforeningens hovedkontor blive videreeksponeret til formanden for afdelingen i den by, hvor De har bopæl

KLIP HER

Til

MARINEFORENINGENS
HOVEDKONTOR

Havnegade 55
Kbhvn. K.

Mystik fra fastlandet?

I flere førende dagblade har nedenstaaende været at læse:

Herning havn søger havnelods

Pensioneret sømand med styrmands- eller skibsførereksamen antages til et interessant og vellønnet job, foreløbig i tiden 25. marts til 4. april.

Skriv et par ord til os om alder og tidligere stillinger og send et vellignende foto med, saa skal De omgaaende høre fra os.

Herning-Hallen, Herning. Telefon (0711) 2350.

Til forklaring er fra havnedirektøren udi søstaden Herning, der ligervis Aakirkeby ligger midt inde i landet, modtaget en saltvandsfrisk hilsen i form af en flaskepost med indbydelse til at besigtige byens nye havneanlæg, der opbygges i forbindelse med landsudstillingen »Ferie for alle«.

Af sikkerhedsmæssige hensyn har man dog sendt flaskeposten — der indeholder en fornem depeche trykt med gotisk skrift — med postvæsenet. For som havnedirektøren fastslaar i sin skrivelse: — Flaskepostvæsenet fungerer vitterligen ej saa præcist som Det Kongelige Danske Postvæsen.

OPTAGELSESBLANKET

Fulde navn	
Alder, fødselsdag og -aar	
Livsstilling	
Bopæl (nøjagtig postadr.)	
Evt. hvilken aargang	
Evt. udkommanderet med	
Har De tidligere været medlem af en Marineforeningsafdeling og da hvilken	
Hvorlænge	
Ordinært eller ekstraordinært medlem	
Staar De i restance til denne afdeling	

Underskrift

Indsendt / 19

NB. Dette kort udfyldes **nøjagtigt** og indsendes til Marineforeningens hovedkontor, porto 20 øre

Den sidste sørøver

Krige, atomsprængninger, oprør og mord kan ikke rigtig faa det til at gibbe i avislæserne mere, men et godt gammeldags sørøveri, oven i købet i de klassiske piratfarvande, det dybblaa Caribien, kan nok sætte fantasien i sving.

Opbringelsen af den portugisiske luksusliner SANTA MARIA er da ogsaa en ganske usædvanlig historie i det 20. aarhundrede, og man har lov at undre sig over, at kuppet i det hele taget kunne gennemføres.

Naar man i almindelighed taler om sørøvere, gaar tanken først og fremmest tilbage til 1700-tallets »store« navne som kaptajn *Kidd*, *Morgan*, *Avery* og *Sortskæg* — frygtelige banditter, der byggede hele imperier ved hjælp af fantastiske blodorgier. Piratuvæsenet varede dog ved temmelig længe — ogsaa i Vesten. Saa sent som i 1820 regnede man med, at gennemsnitlig otte skibe om aaret faldt som ofre for pirater.

De sidste »klassiske« sørøverier foregik i 1832, hvor henholdsvis en engelsk bark og en amerikansk brig blev overfaldet og udplyndret.

Den 21. februar 1832 prajedes barken MORNING STAR i nærheden af Ascension af en sortmalet brigantine, der først viste engelsk flag, saa columbiansk og endelig det frygtede »Jolly Roger« — det sorte flag med dødningshovedet. Det var sørøverskibet BLACK JOKE med »kaptajn« Benito de Soto — en forløben portugiser, der oprindelig havde været styrmand paa et slaveskib.

Benito de Soto greb en raaber og befalede den engelske kaptajn at komme om bord og vise papirer.

Kaptajn Souly var ikke meget for at efterkomme opfordringen, og en passager tilbød at lade sig ro over med papirerne. Baaden vendte imidlertid kort efter tilbage med besked fra sørøveren om, at hvis kaptajnen ikke selv fremstillede sig, ville BLACK JOKE blæse MORNING STAR bort fra havets overflade med en bredside.

Saa maatte kaptajnen af sted, men næppe havde han sat foden paa sørøverskibets dæk, før de Soto trak sin hugger og kløvede hovedet paa ham.

— Saadan gør Benito de Soto med den, der ikke adlyder, skreg han.

I næste øjeblik tordnede en geværsalve mod den engelske bark, og en byge af bly hvislede hen over dækket. Faa minutter efter tumlede sørøerne om bord. Mændene blev drevet ned i lasten og lugerne lukkedes, mens nogle kvinder blev mishandlet paa det mest gruopvækkende. Saa plyndredes skibet for alt af værdi. Da den vilde skare havde forladt det engelske skib, og alt blev stille om bord, brød besætningen ud fra lasten, og ved hjælp af pumperne lykkedes det at holde skibet flydende. Dagen efter dukkede et andet engelsk koffardiskib op, og det lykkedes at bugsere MORNING STAR hjem til London.

Sørøverskibet strandede senere i Spanien; men folkene klarede sig i land.

de Soto blev genkendt af nogle passagerer fra MORNING STAR og klynget op i en galge i Cadiz. Spanierne havde ikke uden aktuel sans anbragt galgen helt ude ved havet, saa sørøveren til det sidste kunne skue ud over de vande, han havde hærget saa ubarmhjertigt.

Det andet sørøveri samme aar — og altsaa det sidste sørøveri i Vesten — skete den 20. september, da briggen MEXICAN af Salem blev overfaldet af sørøverskonneren PANDA ud for Azorerne.

Briggen blev plyndret, og besætningen spærret inde, hvorefter sørøerne stak ild paa skibet og sejlede bort. Det lykkedes dog MEXICANs kaptajn at slippe ud, og uden at sørøerne bemærkede det, løb han rundt og hældte vand paa ilden, saa den blev holdt nede. Da sørøerne var ude af sigte, lukkede han resten af besætningen ud, og saa fik man bugt med branden. Briggen fortsatte derefter rejsen til bestemmelsesstedet.

Tre aar senere tvang et britisk krigsskib piraterne paa grund ved Guineakysten, og sørøverkaptajnen og seks mand af besætningen blev hængt.

De »klassiske« sørøvers æra var uigenkaldeligt forbi i Vesten.

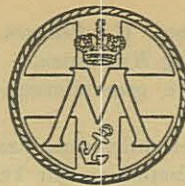
Vendsyssel Tid.

Orlogsgast - endnu en gang

Det er omsider fastslaaet (med mange syvtommersøm), at det hedder *orlogsgast* — og kun orlogsgast.

»Marinesoldat« (uha) er forkert, — »Mariner« — er værre (det er en populær engelsk forkortelse for marineinfanterist, og saadanne er ikke set herhjemme i de sidste 150 aar).

Imidlertid er Bornholms Fodregiment arvtager efter det gamle, forlængst nedlagte marineregiment, og i relation hertil kaldes en værnepligtig ved denne hærafdeling for »Mariner«, ligesom man siger »Garder«, »Gardehusar« og f. eks. »Slesviger« om soldater fra Slesvigske Fodregiment i Haderslev (2. regiment) — og deraf opstaar det spøgefulde: Hvad er saa en mariner? Det er en soldat ved Bornholmske Fodregiment — aabenbart en ankerligger.

Som et typisk eksempel paa militærmusikkens og sangens betydning under krig kan nævnes *Peter Fabers* og *Emil Hornemanns* »Den tapre landsoldat« (»Dengang jeg drog af sted«); den blev til som et udslag af den nationale stemning ved krigsudbruddet i 1848. Den blev først rigtig lanceret den 5. april 1848 — den dag, Livgarden blev udskibet fra København til Sønderjylland med orlogsdampskibet GEJSER. Den unge student *Carl Brosbøll*, der senere blev berømt som forfatteren *Carit Etlar*, var med om bord som frivillig garder. Han sprang op paa rælingen, mens musikken spillede »Landsoldaten«, og istemte teksten, øjeblikkelig fulgt af alle soldaterne i spontan begejstring — og fra da af var sangen paa alles læber. Det er ogsaa fra den tid, »Riberhusmarchen« stammer; den kender jo ogsaa ethvert barn endnu i dag.

København hævder sig stadig stolt som Nordens næststørste søfartsby. Som nr. 1 ligger Oslo urørlig som hjemsted for en handelsflaade paa ikke mindre end 4,8 millioner bruttotons. Derefter kommer København med 1,8 mill. brt. og Stockholm med 1,7 mill. brt. Gøteborg ligger paa fjerdepladsen med 1,2 mill. brt., og derefter kommer en række norske provinshavne.

I Danmark er skibsfarten derimod nu saa langt overvejende koncentreret i København i modsætning til aarene for den første verdenskrig. Dengang fandtes betydelige flaaeder paa Fanø, Ærø, Bornholm og Svendborg m. v. Meget tyder imidlertid paa, at danske provinsbyer faar en ny chance indenfor skibsfarten. Der er i de senere aar opstaaet en del provinsrederier, som arbejder med skibe paa mellem 500 og 2000 dwt. med udmærket resultat, saa man maa forudsæ, at denne tonnagesgruppe faar en hastig vækst fremover.

Efter forslag herom i generalrapporten for fregatten JYLLAND af 20/2 1867 resolverede Marineministeriet:

»...at Closetrørene fra de øverste Closetter forhindres paa sikker Maade fra at kunne faae Aflob i Kahytten, eventuelt gives Closetterne en anden og hensigtsmæssig Plads...«

Vasketøjsfartøj, Vasketøjsskib eller Vaskeriskib —

Det lyder paa dansk lidt svært, men det er ogsaa i den svenske Orlogsflaade, at der nu er anskaffet et »tväbytesfartyg«. For sundhedstilstanden betyder den personlige renlighed saa uhyre meget, ikke mindst i de trange beboelsesrum i den moderne tids krigsfartøjer.

I de store panserskibe var der vaskerier, hvor mandskabet fik tøjet vasket paa samme maade, som ved marineetablissementerne i land, men for de smaa enheder er ombygning af vasketøj et problem, ikke mindst i Sverige med de store afstande.

Efter i nogle aar forsøgsvis at have en fiskekutter som ombygningsfartøj for vasketøjet fra den svenske kystflaade, er der nu et særligt skib under bygning i Falkenberg til dette specielle formaal, der dog ligger os nærmere end naar man læser om, hvorledes USA i sin orlogsflaade har særlige tankskibe til transport af Ice-creme.

Roskilde afd. afholdt genfs. 1/2 — ved hvilken lejlighed der uddeltes 25 aarstegn.

Kongens Lyngby afd. afholdt genfs. 2/2, hvor der blev foreslaaet et lovændringsforslag til Marineforeningens love til forelæggelse paa sendemandsmødet i Skagen i maj.

Frederikshavn afd. samledes til genfs. i februar, til bestyrelsen nyvalgte maskininspektør *S. Thostrup* og forvalter *G. Petersen*. Afd. afholder 40 aars stiftelsesfest 3/5 1961.

Aarhus afd. holdt genfs. 2/2 i »Kahytten« under ledelse af fhv. hovedbestyrelsesmedlem, kaptajn *Mouritzen*, Mors, der nu er bosat i Aarhus.

Afd.s-fmd. mindedes de i aaret døde kammerater og omkomne søfolk, og gav derefter en fyldig beretning over 50-aars jubilæumsaaret og selve jubilæumsfesten.

Afd. har nu 240 medlemmer, genvælg, fmd. med akklamation. Bestyrelsen har konstitueret sig med fuldm. *H. Dalbøge Andersen* som næstfmd. i stedet for bogholder *V. Rasmussen*, som ønskede sig fritaget p.g.a. sygdom.

Efter genfs. blev der optaget 4 nye medlemmer, og 1 kammerat, mekaniker *A. Petersen*, fik overrakt 25 aars tegnet for medlemskab af MF.

Hirtshals afd. fejrede 4/2 sin 40 aars stiftelsesfest, der blev uddelt 40-aarstegn til *Chr. M. Nielsen*, *B. Tornby* og 25-aarstegn til afd.sformanden, *L. Fich*, og til *Frank Jensen* ligesom *Tornby* blev udnævnt til æresmedlem. Formanden oplyste, at nu var Marinestuen genaabnet efter at have været nedpakket et par aar p. g. af flytning, og der blev udtalt rosende ord for bestyrelsens arbejde med denne sag.

Frederiksværk afd. kunne ved sin nytårsfest 4/2 uddele *Admiral Carstensens mindebøger* til en elev paa sætteskiperskolen i Grenaa, *Ib Møller*, der med hele sin familie deltog i festen. Ligeledes deltog ogsaa gæster fra Hørsholm og Hillerød afd. Afd.sformanden overrakte bøgeret med diplom til *Møller* som Marineforeningens anerkendelse af eksemplarisk opførsel i tjenestetiden i forbindelse med god skydning, og hele forsamlingen hyldede den unge mand, der samtidig optoges i Marineforeningen, yderligere fik *Ib Møller* baade blomster og en erindringsgave fra et medlem — et festligt islæt i afd.s straalende nytårsfest.

Gentofte afd. holdt genfs. 8/2, medlemstallet er 193 og der er god tilslutning til afd.s foredragsserie om danske rederier m. m. Med henblik paa sendemandsmødet blev afd.s kontingent forhøjet fra kr. 15 til kr. 20 (det oplystes, at Garderforeningen betaler 24 kr. i kontingent), saafremt den foreslaaede kontingentforhøjelse vedtages i Skagen.

Randers afd. valgte paa sin genfs. 4/2 frisørmeester *Schytte Hansen* til formand efter overmaskinmester *Fich*, der p. g. af svigtende helbred trak sig tilbage. I sin beretning mindedes formanden bl. a. de afdøde kammerater især bogholder *Gersel*, stifteren af og formand for skytte-lavet og afd.s elegante flagbærer gennem mange aar.

Det oplystes, at der er planer om et fælles møde i Ebeltoft til sommer for alle midtjydske distrikts afd., og man havde vedtaget i fællesskab at skænke et nyt flag til fregatten JYLLAND.

Kassereren, *Harry Petersen*, kunne oplyse, at afd. og dens forsk. fonds m. m. nu raadede over en formue paa 28.300 kr. som baggrund for sin filantropiske virksomhed.

Nyvalgt til bestyrelsen blev: slagterm. *C. Petersen*, lokfører *E. Christensen* og reprs. *Henning Rasmussen*.

Københavns afd. afholdt sin ordinære generalforsamling 9/2.

Randers afd. havde ogsaa i aar »Fastelavnsbaaden« paa togt gennem gaderne 13/2 og der »indsejledes« ialt kr. 2700 til deling mellem *Skipperlauget* og *Marineforeningen*.

Aalborg afd.s generalforsamling fandt sted 14/2 — forinden mødtes medlemmerne til gule ærter og æbleskiver.

Odense afd. holdt genfs. samme dag, ogsaa her styrkede man sig efter det anstrengende møde — her var det dog koldt bord med lune retter.

Nakskov afd. holdt den 14/2 sin aarlige genfs. med fint fremmøde til saavel generalforsamlingen som den forudgaaende skafning. Formandens beretning godkendtes og en forestaaende kontingentforhøjelse fra 1962 syntes ikke at give misstemning. Til bestyrelsen nyvalgtes ingeniør *T. Andersen* og disponent *J. Eriksen*, med ingeniør *Salomonson* som supp. *E. Mogensen* og *M. Rademacher* genvalgtes som revisorer med *K. Kiehn* som suppl., *Falkland* blev flagbærer og man overlod bestyrelsen selv at finde sendemænd til Skagen.

Kongens Lyngby afd. afholdt fastelavnsfest 18/2.

Bogense afd. afholdt genfs. 18/2 — her var det skipperlabskovs, der gav medlemmerne mod og styrke. Afd.s formanden, *A. Vestergaard*, mindedes det tidligere medlem af hovedbestyrelsen, *Overgaard Nielsen* fra Odense, der havde medvirket ved afd.s oprettelse i 1942. Der blev budt velkommen til nye medlemmer og det vedtoges at forhøje kontingentet til 12 kr., dersom kontingentet paa sendemandsmødet i Skagen forhøjes med kr. 2 — I 1960 er der indmeldt 3 og bortrejst 1, saa medlemstallet er nu 61. Genvalg af *Holger Larsen*, *Hans Schmidt* og *Th. Andersen*. Forskellige forslag blev desuden drøftet, bl. a. at UNDER DANNEBROG skulle bringe en »Erindringsliste« med aabningstider m. m. for museer o. a. i København.

Næstved afd. fejrede 18/2 sin 40-aars stiftelsesdag ved en stilfuld fest. Maler *Larsens* stoftrykte vægtæppe vakte stor beundring, og flaghejsningen for løb særlig festligt, idet afd.s damer havde skænket et nyt flag. Der var hilsen fra æresformanden og ligeledes havde *KD. de Lichtenberg*, der var inviteret, men var til møde i Soldaterforeningens landsraad, sendt hilsen. Medlem af hovedbestyrelsen, *Otto Petersen*, *Vordingborg*, hyldede den jubilerende afd. og overrakte som gave fra Marineforeningen en baadsmandspipe med tilhørende kæde med MF.s smukke emblem. Kontorbestyrer *E. Nielsen*, *Næstved*, overrakte fra

savværksejer *Ej. Madsen*, *Mern*, en askeskaal med en ret usædvanlig historie. Skaalen er skaarret af tømmer fra blokskibet MARS, som englænderne brændte ved København 1801, og som blev fundet i 1921 — det samme aar, som *Næstved* marineforening blev stiftet. *Charlottenborg* gudstilleren, *Morten Mortensen* har skaarret den smukke skaal. *Glarvester Melau* hilste de ældre kammerater fra de yngre aargange, og cykelhandler *Chr. Jacobsen* takkede for den straalende hyldest, der var blevet jubilarerne til del.

Formanden foretog mønstring af jubilarerne og uddelte 40 aars-tegnet til kleinsmedemester *S. Christiansen*, smed *H. Grandahl*, regnskabsfører *A. Hansen*, købmand *Hansen-Nørrekjær*, cykelhandler *Chr. Jacobsen*, fabrikant *C. P. Jensen*, maskinmester *Martin Jensen*, tømrermester *H. Nielsen*, barbermester *Aksel Scheibel*, konditor *Th. Søeborg* og bagermester *Pedersen* samt 25 aars-tegnet til vognmand *P. Damm Hansen*. Formanden hyldede jubilarerne i smukke ord og takkede dem for deres trofasthed over for foreningen, ligesom han mindedes de gamle kammerater, der ikke var mere.

Der var et væld af talere, der havde ordet, og der var kommet gaver, blomster m. m. fra direktør *O. Wiese*, *Sydsjællandske Soldaterforeninger*, *Præstø* Marineforening, *Skelskør* Marineforening, *Vordingborg* Marineforening, *Maritime Hjemmeværn* og blomsterhandler *H. Pedersen*, »Aakanden«. Endvidere vil foreningen ved værkets udgivelse modtage »Flaadens historie gennem 450 aar«. Det smukke værk fra *Martins Forlag* vil til sin tid blive opbevaret i *Marinestuen*. Foruden telegrammerne fra kongen og kommandør *de Lichtenberg*, var der telegrafiske hilsener fra *Fakse Ladeplads* Marineforening, *Sydsjællands Feltartilleri* forening, *Marineforeningens* fhv. formand, materielforvalter *Steffen Hansen*, og toldkontrollør *Bohn-Jespersen*, der begge var forhindret i at deltage i festen, samt fra varmemester *Børge Larsen* og frue.

Efter middagen var der bal paa dækket afløst af forskellige morsomme konkurrencer. Det var en fest, som bestyrelse og festudvalg saavel som værten i *marinestuen*, direktør *O. Wiese*, havde al ære af.

Lolland-Falster. Paa et fællesmøde blev man enige om, at *Maribo* arrangerer en festlig sammenkomst med damer i marts maaned. *Nykøbing F.* fodtur i maj og *Nakskov* en sammenkomst i forbindelse med fregatskydningen den 25. juni.

Marstal afd. holdt sin genfs. 18/2. Formanden talte i sin beretning om de betydningsfulde maritime begivenheder: udbygningen af *Navigationsskolen* og 4. maj kollegiets ibrugtagen. Han mindedes de afdøde medlemmer og sendte paa forsamlingens vegne en hilsen til æresformanden. Beklageligvis havde det været et økonomisk daarligt aar. Kontingentet blev forhøjet fra kr. 7 til kr. 8. Efter 16 aars virke frattraadte kaptajn *Hansen* som formand, og der blev rettet mange varme taksigelser for hans indsats. Til ny formand valgtes *Tage Jensen*.

Kerteminde afd. afholdt genfs. 22/2. Genvalg. Det vedtoges at undersøge mulighederne for at adoptere et orlogsfartøj.

Kerteminde afd.s skyttelav afholdt pokalskydning 26/2 — pokalen vandtes igen i aar af fabrikant *Knud Nielsen*, der ogsaa var pokalvinder sidste aar.

Marineforeningens Skyttelav, København, spiste ogsaa gule ærter og pandekager inden de den 22/2 holdt deres aarlige genfs. i *Parkrestauranten*.

Svendborg afd. udnævnte direktør *Fisker-Andersen* til æresmedlem paa sin genfs. 25/2. Til ny formand i stedet for røgeriejer *G. Worm Mortensen*, der dog forblev i be-

styrelsen, valgte skibsfører *Rejnols Hansen*. Maskinmester *P. Petersen* genvalgte og vognmand *M. Delbring* nyvalgte til bestyrelsen. 4 i arets løb afdøde medlemmer blev mindet, ligesom der iagttoges 1 minuts stilhed i erindring om de af søens folk, der havde mistet livet i det forløbne aar.

Esbjerg afd. afholdt ord. genfs. 25/2. Beretning og regnskab, der viste en formuefremgang paa 475 kr. godkendtes enstemmigt. Til bestyrelsen nyvalgte vagtmester *Th. Kjeldsen* i stedet for *V. Gundestrup*. Efter genfs. samledes man med damerne til en middag, hvor mangeaarigt medlem, fiskeskipper *P. Plet* udnævntes til æresmedlem.

Frederiksberg afd. holdt genfs. 28/2 — ogsaa her krævedes forinden det vigtige møde en alvorlig omgang gule ærter og pandekager — det styrker.

Søllerød afd. holdt genfs. 2/3, hvor *P. Roel Jørgensen* og *Aa. Picard* i bestyrelsen blev erstattet med *Otto Ruff* og *Chr. Jensen*. Formanden fungerer indtil videre.

Nykøbing S. og Odsherred holdt genfs. 2/3, hvor beretning og regnskab godkendtes. I stedet for *Vaaben Larsen*, der er bortrejst, nyvalgte trafikass. *Knud Rasmussen* til best., i øvrigt genvalg — ogsaa her havde de gule ærter en fin smag.

Glostrup-Taastrup afd. afholdt 3/3 en Færeaften, hvor kommandørkaptajn *K. Hertz* paa en overordentlig interessant og fornøjelig maade fortalte om disse øers og deres beboeres særprægede natur. Som gæster til mødet deltog vpl. orlogsgæster fra Holmen.

Odense afd. har været tidligt i skoven i aar, allerede 4/3 samledes man med paarørende i Næsbyhoved skov til spisning med paafølgende dans paa dækket.

Hirtshals afd. holdt 4/3 genfs. i Marinestuen, alle valg var genvalg. Aftenen sluttede med Ulkeaften (skipperlabskovs og godt humør var til stede).

Præstø afd. holdt genfs. 6/3, hvor afd.s formand gennem 15 aar, cykelhandler *E. Frandsen* nedlagde formandshvervet. Paa hans fødselsdag 8/3 udnævntes han til æresmedlem af afdelingen. Til ny formand og kasserer valgte revisor *O. Maintz* og skorstensfejer *H. Thomsen*. Afd. vedtog ogsaa at optage medlemmer af Det maritime Hjemmeværn som ordinære medlemmer.

Varde afd. valgte paa sin genfs. 6/3 bødtermester *Lange* til æresmedlem, i hans sted indvalgte bogholder *Schaadt* i bestyrelsen. Aftenen sluttede med fællesspisning under god stemning.

Marineforeningens Skyttelav København afholdt sit berømte og som altid meget fornøjelige keglespil den 7/3. Efter kaffen var der præmieuddeling.

Hørsholm-Rungsted afd. afholdt genfs. 8/3. Genvalg. Der vedtoges en mindre kontingentforhøjelse og Marineforeningens næstformand, *Maegaard*, redegjorde for det kommende, men stærkt ændrede Mærkatfremstød, med samleralbum til de resterende Mærkater.

Gentofte afd. havde 8/3 et interessant møde med forevisning af film om rederiet Lauritzens søfartsskole i Kogtved, lige som filmproducent Arvid Klémensen med filmledsagelse fortalte om NOONA DAN-ekspeditionen til Stillehavet.

Hals afd. afholdt genfs. 11/3. Genvalg. I anledning af Majestætens fødselsdag blev der sendt et hyldesttelegram til æresformanden.

Bornholm afd. samledes paa Kongens fødselsdag 11/3 til stor fest med spisning og dans. Ved generalforsamlingen 11/2 valgte vaskeriejer *V. Kjellberg* til formand.

Kongens Lyngby afd. havde paa H. M. Kongens fødselsdag, den 11. marts sammenkomst i Marinestuen paa

»Lottenborg«, med Marineforeningens næstformand, *O. Maegaard* som gæst. Orlogskaptajn *N. Heisterberg* fra søværnskommandoen holdt et ualmindelig instruktivt og samtidig underholdende foredrag: »Søværnet 1965« omhandlede ikke blot flaadens byggeprogram m. m. i de kommende aar op til 1965, men ogsaa et tilbageblik over tiden fra maj 1945 til i dag. Efter foredraget vist den nye søværnsfilm »Det er nødvendigt« samt en F.N.-film »10 aar for freden«. OK *Heisterberg*s besøg var formidlet gennem »Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste«, og andre afdelinger vil sikkert ogsaa ved henvendelse hertil kunne opnaa et besøg af orlogskaptajnen. Det eneste kedelige ved aftenen var, at alt for mange kammerater gik glip af dette glimrende foredrag ved ikke at give møde.

Randers afd. og dennes skyttelav afholdt 11/3 en kombineret stiftelses- og kongefest, som til ære for den paa daværende tidspunkt milde vinter kaldtes for foraarsfest. Til indledning skaffedes der af medbragt madkurv, derefter var der et rask lotterispil med mange attraktive gevinster. Medens salen blev ryddet til dans var der skydning for damerne og konkurrence-rafling for herrerne — og derefter gik dansen til langt ud paa natten.

Aarhus afd. afholdt den 14/3 sit aarlige torskogilde i »Kahytten«. Efter skafningen fortalte Aarhus Søfarts Service's kontaktmænd, *Aage Jensen*, om sit arbejde blandt uden- og indenlandske søfolk om bord i skibe, som anløber Aarhus havn. *Aage Jensen* gav en yderst levende beskrivelse af sit arbejde — saavel af alvorlig som mere morsom karakter, som kammeraterne kvitterede for ved at rejse sig, for paa denne maade at vise respekt for hans arbejde.

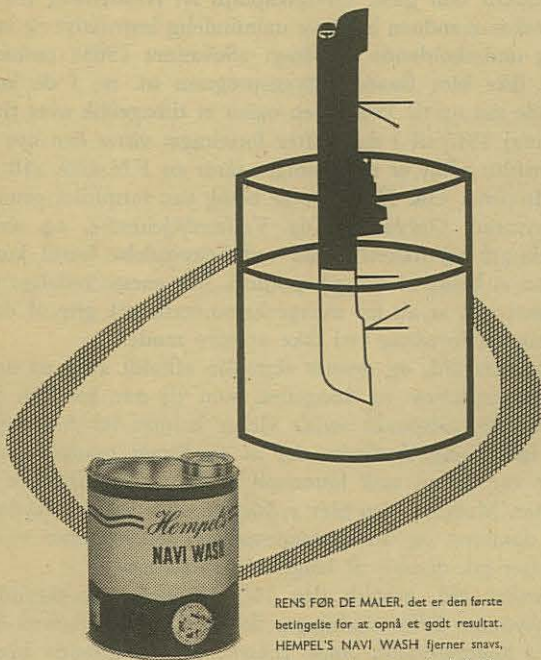
Helsingør afd. afholdt genfs. 15/3 med *J. Warrer* som dirigent. Formanden berettede om de vellykkede fisketure og om fregatskydningen, men beklagede at for ringe tilslutning havde gjort aflysning af stiftelsesfesten nødvendig. Der var kommet indbydelse til kontaktmøde 14/4 i Frederiksværk og det nordiske Stævne ville jo ogsaa berøre Helsingør.

Den 5/2 havde medlemmerne med Hjemmeværnsmusik-korpset i spidsen sammen med Sømandsforeningens medlemmer og Spejdeme i procession baaret en af baadebygmester Hansen lavet fregatmodel gennem byen til Sct. Nariæ kirke og afleveret den til menighedsraadet til op-hængning i kirken. Efter skafningen blev der i Marinestuen afsløret et billede af den tidligere formand, *J. Warrer*, ophængt ved siden af hans forgængere, *G. E. Olsen* og *Holck*.

Holbæk afd. holdt sin genfs. 15/3 med genvalg (akkla-

Hempel's NAVI WASH

**- rens
før
De
maler**

RENS FØR DE MALER, det er den første betingelse for at opnå et godt resultat. HEMPEL'S NAVI WASH fjerner snavs, olie, fedt, o. lign. og er ombord på skibe særlig egnet til afrensning af snavs og olie på bæltet, skibssiden og stældæk. Også i maskinrum er HEMPEL'S NAVI WASH særdeles anvendelig, bl. a. til rensning af rørledninger.

NAVI WASH er en klar, ravfarvet vædske, der trænger ind under urenhederne, som derefter opløses, uden at farvefilmen ødelægges. Til flader, hvor olie og snavs sidder i et tykt lag, benyttes NAVI WASH ufortyndet.

Mindre tilsmudsede flader renses med NAVI WASH fortyndet med 10-20 gange vand. Til fortynding kan udmærket anvendes havvand, hvorimod der ved efterskyllning kun må benyttes ferskvand. Flammepunktet for Hempel's NAVI WASH ligger på 36° C (100° F).

**Hempel's Skibsfarver
ER SØSTERKE**

mation). Kontingentet, der i denne afd. tidligere har haft 2 satser, blev nu for alle forhøjet til kr. 12.

Aarhus afd.s skyttelav har valgt en helt ny bestyrelse. A. Andersen er nu formand med V. Jacobsen som næstformand, L. Kofoed er kasserer, L. Henriksen er sekretær, medens V. Rasmussen virker uden portefølje.

Aalborg afd. fejrede 18/3 sin 44 aars stiftelsesfest ved en sammenkomst med damer m. fl. og dans samt anden underholdning, ligesom der blev uddelt 25- og 40-aars hæderstegn.

Glostrup-Taastrup afd. drog 13/4 med hovmester Rasmussen fra Dansk-Fransk D/S ud paa en smuk og fornøjelig verdensomsejling. Hovmesteren illustrerede sit foredrag med ualmindelig smukke farvelsbilleder, der gav et glimrende indtryk af natur og dagligliv i mangfoldige lande.

14/1 afgik formanden for Herning afd., værkfører O. Højgaard ved døden, 60 aar gammel. Højgaard, der aftjente sin vpl. i Søværnet i 1920, blev medlem af Herning afd. i 1946 og virkede i en aarrække som dens formand, hvor han gjorde et stort arbejde, og i ham har Marineforeningen mistet en af sine bedste støtter og en god kammerat.

28/1 er Skagen afd.s medlem, Jøppe Petrus Rasmussen, afgaaet ved døden. Ved begravelsen paraderede flaget som en sidste hilsen.

19/1 mistede Esbjerg afd. to gode kammerater. I en alder af 80 aar døde afd.s æresmedlem, røgeriejer C. V. Jørgensen, der i sine seneste aar boede i Skern og flittigt deltog i denne afd.s møder. Ved begravelsen i Aulum repræsenterede Skern afd. ogsaa Esbjerg afd.

Nykøbing S. og Odsherred mistede i februar et af sine ældste medlemmer, der havde været med lige siden afd.s start, murer S. V. Nielsen, Asnæs.

Kongens Lyngby afd.s medlem, viktualiehandler H. Sørensens døde 10/2.

Kongens Lyngby afd. har den 13/2 mistet et af sine mangeaarige medlemmer, bagermester Aage Sillemann, som især indenfor afdelingens skyttelav har udført et stort arbejde og vil være kendt af mange landet over fra de aarlige landsskyttestævner.

Sillemann blev bisat den 19/2 fra Mariebjerg krematorium, hvor en æresvagt fra skyttelavet med dettes fane paraderede ved kisten.

Afdelingens flag bragte en sidste hilsen fra kammeraterne.

Vordingborg afd. begravede 27/2 sit æresmedlem, overportør Martin Christensen under stor deltagelse, flaget paraderede og afd.sformanden udtalte mindeord over den gamle kammerat.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Marineforeningen gratulerer

- 6/2 Ekspeditionssekretær *Erik Thomasen* 25 aar ved Aarhus kommune.
- 16/2 Lokomotivfører *E. L. Christensen*, bestyrelsesmedlem i Randers afd., Ridder af Dannebrog.
- 2/3 fejrede maskinmester *M. P. Nielsen* 25 aars jubilæum ved Randers kommunale el-værk.
- 8/3 Cykelhandler *Erik Frandsen*, netop fratraadt som formand for Præstø afd. og udhævnat til æresmedlem her, 70 aar.
- 15/3 Københavns afd.s mangeaarige forretningsfører, tidl. inspektør i Nyboder, overintendant, løjtnant *V. F. Nørgaard*, 85 aar.
- 17/3 *Egon Sørensen*, Kongens Lyngby, 50 aar.
- 23/3 Politiassistent *E. Thomsen*, Hinnerup, 65 aar.
- 26/3 Overlæge, dr. med. *Ole Bang*, Randers, 60 aar.
- 13/4 *August Henriksen*, Klampenborg, Kgs. Lyngby, 70 aar.
- 19/4 *Poul Albrechtsen*, Holte, Kgs. Lyngby, 60 aar.
- 22/4 *Karl Eliassen*, Lyngby, 50 aar.
- 24/4 *Boye Meyer*, Virum, 60 aar.
- 1/5 Depotejer *Peter Als*, Hals, 50 aar.
- 29/5 Restauratør *A. P. Andersen*, tidligere Røde Vejrmølle kro, nu Frimurerhuset i Smallegade, Kbh. F., 60 aar.
- 2/6 Snedker *C. S. Holm*, ivrig deltager i Struer afd.s møder, 93 aar.
- 14/6 Bogholder *Chr. Ardal*, Struer, 65 aar.
- 14/8 *P. Colding Olsen*, Glostrup-Taastrup afd., 65 aar.
- 15/8 *Sv. Børge Hansen*, Glostrup-Taastrup afd., 50 aar.
- 22/8 *E. Klint Ipsen*, Glostrup-Taastrup afd., 50 aar.

Marineforeningens Kalender

- Københavns afd. afholder medlemsmøde i Kongens Have (Marinestuen) 13/4.
- Distrikt I afholder 16/4 kl. 1200 sit Distriktsmøde paa Hotel »Frederiksværk« i Frederiksværk.
- Aalborg afd. afholder skydning den 2. mandag i hver maaned og kegleaften den 4. mandag i maaned.
- Bogense afd. afholder mødeaften i Marinestuen den 2. onsdag i hver maaned.
- Roskilde afd. afholder mødeaften i Marinestuen den 1. onsdag i hver maaned og keglespil paa »Roarslund« hver mandag aften kl. 2000.
- Marineforeningens Skyttelav, København, afholder mester-skabsskydning 25/4 samt alm. træningsskydning 11/4.

Glostrup-Taastrup afd. slutter vinterhalvaaret med en skovtur sidst i maj. Nærmere program i »Saa til søs«. Landskyttestævnet 1961. Det aarlige landsskyttestævne, der i 1961 arrangeres af Glostrup-Taastrup afdelings skyttelav, afholdes den 3. september 1961 i Parkrestauranten, Østerbrogade 79, København Ø. Nærmere program i »Under Dannebrog«s julinummer.

Tilgang af nye medlemmer, jan. kv. 1961

Aalborg 8, Aarhus 8, Assens 4, Birkerød 1, Bogense 1, Bornholm 8, Brønderslev 1, Ebeltoft 8, Esbjerg 4, Faaborg 2, Fakse 1, Fanø 6, Fredensborg 1, Fredericia 1, Frederiksberg 1, Frederikshavn 4, Frederiksværk 1, Gentofte 7, Glostrup 5, Herning 1, Hirtshals 5, Hjørring 2, Horsens 5, Hørsholm 2, Kalundborg 7, Kerteminde 1, Kgs. Lyngby 2, København 7, Køge 2, Marstal 5, Nakskov 11, Nyborg 3, Nykøbing F. 6, Morsø 9, Næstved 6, Odense 5, Præstø 2, Randers 2, Ribe 1, Ringkøbing 3, Roskilde 1, Rudkøbing 2, Samsø 1, Silkeborg 4, Skagen 3, Skive 2, Skjern 1, Slagelse 1, Svendborg 4, Thyborøn 5, Vejle 5, Viborg 2, Vordingborg 2. Ialt 192 medlemmer og samtidig er der udmeldt 168, hvilket giver + 24 medlemmer.

Maritim erindringsliste

Orlogsmuseets udstilling i Nikolaj kirkebygning paa Nicolaj plads, Kbh. K. (lige ved Strøget og Amagerterov), aaben daglig kl. 13—16.

Burmeister og Wains museum, Strandgade 4, Kbh. K. (lige ved Knippelsbro) aaben alle hverdage kl. 10—13.

Post- og Telegrafmuseet, Vesterbrogade 59, Kbh. V. (mange skibsmodeller vedr. færges m. v.) aaben hver søndag kl. 12—14.

Danmarks Akvarium, Strandvejen ved Charlottenlund slot, aaben daglig fra kl. 10. Spørgvognsline 1 eller 14 til Hellerup og derfra bus nr. 27 til Charlottenlund slot.

Holmens kirkes kapel (Tordenskiold og Niels Iuels kister m. m.) aaben daglig kl. 09—12, maj—sept. 09—15.

Mindelunden i Ryvangen, indgang fra Tuborgvej (buslinie nr. 21) aaben daglig fra kl. 10 og til: i jan. og dec. kl. 16, i febr. og nov. kl. 17, i marts og okt. kl. 18, i apr. og sept. kl. 19, i maj og aug. kl. 20 og i juni og juli kl. 21.

Københavns afd.s Marinestue, Cafeen i Kongens have, Kronprinsessegade 13, København K.

Damhusso afd.s Marinestue, Islev Klub og Selskabslokaler, Slotsherrens Have 10, Vanløse.

Kongens Lyngby afd.s Marinestue, »Lottenborg«, Lottenborgvej 14, Lyngby (Trolleybus nr. 23).

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Tegigaardshaven . Tlj. 1986
Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
transportantæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

— han regnede det ikke for noget at rejse helt til Skagen for at komme til Sendemandsmøde.

BORNHOLM**Skibsprovantering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSEMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270Simon Madsen
RØNNE**ESBJERG****Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & Søn

VAADBINDERI OG TOVTØRRERI

ESBJERG

Esbjerg Skibshandel

v/ Harald Nielsen

Ny Havn

Tlf. 2198

»Hotel Spangsberg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG

Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG

TLF. 2053

FREDERIKSHAVN**ELECTRA ¹/_s**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63

Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER — OLIE

TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvmed

N. Due-Petersen**& Kryger INGENIØRER**

Telf. 118 (3 ledn.)

Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Carlsen & Aaens Vaadbinderi

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen

Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa

SØMANDSHJEMMET

A. SAMUEL

TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. Mortensen

SEJL, PRESENNING, FLAG OG

TELT FABRIK

Randers

Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Tlf 41345

Skibsradio, sendere og pejleantæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.

Radio-apparater Elektriske anlæg

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE

A/s Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., kontortid daglig
kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.

Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEDELEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte 3 - Juli
48. aarg. - 1961

Deltagerne i det 8. nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne opmarcheret i Søværnets Eksercerskole i Auderød 26. maj 1961

Yderst til h. skimtes Marineforenings-deltagerne: fra h. til v. ses Worm-Petersen, formd. Frederiksberg afd., Reumert, formd. Københavns afd., Paulson, f. d. Skeppsgosser, Stockholm, der skjuler Skodje, formd. Christianssand, Nordqvist, ordf. Angelholm og Larsen, Skanderborg.

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/s} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer

„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

HEDE NIELSENS FABRIKER A/S

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz A/S

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“

Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068!

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

J. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345-14345

Marineforeningens aarsberetning for 1960

Aflagt af formanden, kommandør *G. de Lichtenberg*, ved sendemandsmødet i Skagen den 7. maj 1961.

Kammerater

Idet jeg byder alle velkommen til sendemandsmødet 1961, vil jeg gerne bringe byen *Skagen*, turistforeningen og Marineforeningens Skagen afdeling en hjertelig tak for den gode modtagelse og for det store arrangement man her har sat i scene for at gøre dette møde til den helt store oplevelse. Jeg tør roligt sige, at vi er strømmet her til Skagen fra nær og fjern, fordi der heroppe er noget som trækker paa en ganske særlig maade — Danmarks nordligste punkt, en ganske særegen natur, med sit eget vejr, hvor havets brusen altid høres som i en konkylje. Byen hvor det største erhverv er fiskeriet — maaske den eneste by i Danmark, der er og altid har været helt afhængig af havet, ogsaa dengang stormfloden i 1592—93 tog det frugtbare opland og landbrug — sandflugten gjorde resten — og fra en tid i nøjsomhed og haardt, men ærligt arbejde, hvor mange blev derude i kampen for livet eller i kampen for at redde andre, har byen svunget sig op til den helt moderne og verdenskendte by uden at miste sit særpræg — og maaske netop derfor saa kendt og beundret. Byen, hvor livsglæden i sommertiden blandes op med alvorens daglige liv — byen med dens farver og stærke lys, hvor livet er besunget af digtere og malet af kunstnere i tunge eller glade stunder med det særpræg, som altid har været Skagen egen. Det er ikke blot Skagens karakter og særegenhed, men ogsaa byens mangfoldighed, som gør at vi ser hen til en Skagenstur med en særlig glæde og opstemthed, og med denne stemning samles vi nu her til vort aarlige sendemandsmøde og haaber paa et møde med et værdigt forløb, og ønsker, at vi ikke alene kan faa en fornøjelig sammenkomst, men ogsaa kan bygge videre op paa noget godt til gavn for os alle og som kan bidrage til at skabe respekt og agtelse om vor forening og dens virke, og som kan præge foreningens samfølelse og arbejdsglæde fremover.

Inden vi overgaar til dagsordenen skal vi vælge en dirigent, og efter samraad med *Skagen* afdelingen — som ikke selv har noget forslag — foreslaar hovedbestyrelsen at vi vælger kommandør *Wesche*, hvis kendskab og interesse for Marineforeningen er velkendt, og vi er ikke i tvivl om, at kommandøren med vanlig dygtighed vil løse sin opgave.

KD *Wesche* valgtes enstemmigt til dirigent, og efter at have konstateret sendemandsmødets beslutningsdygtighed m. m., fik Marineforeningens formand ordet for aflæggelse af aarsberetningen.

Som vanligt gaar vore første tanker til vor æresformand *Hans Majestæt Kongen*, som vi føler os nær knyttet til, og som vi højagter og alle vil staa vagt og værn om.

Med forsamlingens forventede billigelse er der i dag sendt en telegrafisk hilsen til *Kongen*, og jeg beder forsamlingen rejse sig og udbringe et 9-foldigt leve for *Majestæten*. Der er i dag endvidere sendt telegrammer med hilsen til chefen for Søværnet, viceadmiral *Nyholm*, samt til vore skandinaviske broderforeninger.

Og saa vil vi mindes vore mange brave kammerater, som i løbet af aaret er gaaet bort — mange gamle, som i deres sidste aar har haft deres glæde ved tilknytning til vor forening — og mange, som har gjort en god indsats og ydet meget i vort foreningsarbejde.

Listen i UNDER DANNEBROG over de der er gaaet bort i det forløbne aar er meget stor, alene i Esbjerg 7, og næsten alle afdelinger har mistet nogle af deres gode gamle støtter — vi kan ikke naa at nævne dem alle, men nogle enkelte vil jeg trække frem:

Æroskøbing afdelingens tidligere mangeaarige formand *Niels M. Lauritsen*, en kendt og respekteret personlighed, en rigtig søens mand fra de store sejskibes tid.

Frederiksberg afdelingens medlem og »husfader«, direktør *Axel Svensson* fra A/S Oskar Davidsen.

Skagen afd.s medlem, tidligere redningsmand og motorpasser *J. P. Lundholm*.

København afd.s mangeaarige formand, grosserer *H. H. Poggensee*.

Odense afd.s formand gennem 25 aar og mangeaarigt medlem af hovedbestyrelsen, *Overgaard Nielsen*.

Herning afd.s formand *O. Højgaard*, samt den af alle orlogsgaster kendte materielmester *Flye* — alle gode kammerater, der med stor interesse gik ind for vor sag. Der kunne sikkert siges det samme om alle de mange andre kammerater, og jeg vil foreslaa, at vi alle rejser os op, idet jeg udtaler et:

Æret være deres minde.

Medlemstallet var pr. 1/5 1961: 9406.

1956	afgang 853	tilgang 482	nedgang 371
1957	afgang 777	tilgang 487	nedgang 290
1958	afgang 786	tilgang 554	nedgang 232
1959	afgang 619	tilgang 504	nedgang 115
1960	afgang 542	tilgang 461	nedgang 81

Afdelingernes reelle antal er 96 nominelt 102.

Skyttelavene (15 lav) er i stadig fremgang, og der synes at være en fortsat stigende interesse for skydningen — det kniber dog endnu med skydebaner.

Af *Marinestuer* findes ialt 74, og jeg vil stadig understrege den betydning disse stuer har, og jo mere jeg er kommet ud og set og talt om forholdene, des mere føler jeg, at vi igennem vore marinestuer har et meget værdifuldt aktiv i vort arbejde — dette maaske i særlig grad paa baggrund af, at vort foreningsarbejde paa andre omraader har forandret sig — saaledes vanskeligheden ved at samle medlemmerne til møder og sammenkomster.

Jeg forstaaer saa godt de værter, der lægger megen vægt paa, at han kun vil have gode og smukke ting, men omvendt maa han jo ogsaa kunne forstaa, at gamle snurrepiberier udsmykningsmæssigt set kan have sin store værdi, fordi det jo netop giver det særpræg som er søens folk egen.

Jeg vil ogsaa gerne igen slaa til lyd for, at man i marinestuen samler et lille maritimt præget bibliotek. Jeg har set og føler at det har sin betydning, og der er ingen

tvivl om, at der i hver by vil være folk som ligger inde med litteratur, der ville være særdeles velegnet til formålet — men bøgerne maa staa i aflaset skab — nøglen hos værten.

Tænk lidt over dette og byg op om vore marinestuer.

Økonomien.

Som flere gange anført og tilstrækkelig kommenteret i de senere aar er økonomien saa anspændt, at hovedbestyrelsen har set sig nødsaget til at stille forslag om en kontingentforhøjelse fra 1. januar 1962 at regne.

Forslaget har som lovet været udsendt i god tid før afdelingernes generalforsamlinger, og uden at komme ind paa dette emne nu — da det kan blive nærmere debatteret under regnskabsaflæggelsen og ved forslagens forelæggelse, kan jeg dog sige, at selv om man overalt maa beklage nødvendigheden heraf, saa har jeg dog det indtryk, at man udover ganske enkelte er forstaaende og giver forslaget sin tilslutning.

Mærkatet skal jeg heller ikke komme ind paa nu, da *Mægaard* vil redegøre herfor, men jeg vil blot understrege at *Mærkatet* ikke er nogen camoufleret kontingentforhøjelse.

Mærkatakationen er sat i gang til imødegaaelse af underskud paa regnskabet, tilbagebetaling af laan, samt for at skaffe midler til afholdelse af det 8. nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne nu i slutningen af maj i aar og til 50-aars jubilæet om 2 aar, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke de mange som har hjulpet os med salget og som gennem et personligt stort arbejde har været med til at sprede mærkatet og dermed kendskabet til vor forening viden om.

Begivenheder og hændelser i aaret der gik.

Heraf kan nævnes Majestæternes sølvbryllup, hvor jeg sammen med hovedkassereren fik lejlighed til personligt at overbringe Marineforeningens lykønskning og gaven — de 12 sølvaskebægre — som gjorde megen lykke, har faaet deres plads om bord i DANNEBROG.

Ved aarsskiftet overbragte jeg Kongen Marineforeningens hilsen og nyttaarsønsker. Majestæten takkede og udtalte sine bedste ønsker for foreningens fortsat gode trivsel.

Fregatten JYLLAND

er nu endelig kommet paa sin plads — og sin helt rigtige plads — og dermed er der faldet lidt ro over dette spørgsmaal. Fregattens istandsættelse vil dog tage tid og koste en del, men der er givet tilladelse til at der hvert aar d. 9. maj finder en indsamling sted ved salg af et lille mærke.

Jeg har intet direkte med denne indsamling at gøre, men jeg ville dog gerne at man gav en haand med i dette arbejde og i særlig grad, hvis man bliver opfordret fra de stedlige komiteer — det var jo ogsaa Marineforeningens afdelinger, der trak det store læs ved lotteriet.

Jubilarstævnet i august

var godt besøgt og med god stemning — vi beder alle agitere for deltagelse i dette aarlige stævne, ogsaa fra ikke-medlemmers side, idet de som regel bliver medlemmer efter stævnet.

Foreningslivet og arbejdet i afdelingerne

er ubetinget det vigtigste emne, som vi trænger til at høre om i dag.

Jeg har i det forløbne aar været en del ude i afdelingerne til møder og sammenkomster, og naar der er blevet kaldt paa mig og jeg meget gerne er kommet, saa er det fordi, der er et meget stort behov for at faa talt sammen om tiden og forholdene i foreningsarbejdet.

Vi ligger i en overgangsperiode.

Mange afdelinger famler eller er usikre og enkelte har desværre helt givet op.

For selv om visse afdelinger er i stand til at føre arbejdet videre saa nogenlunde uforandret efter de gamle linier, saa maa vi se klart i øjnene, at der er sket en forandring —

— vi har det godt — vi føler ingen internationale trusler i øjeblikket, men dækker os ind under NATO og søger at gøre det billigst muligt

— men vores daglige arbejde forlanger mere og mere forceret og koncentreret indsats

— derfor føler vi ingen trang til at komme ud om aftenen og opleve noget, og i særdeleshed naar hele verden bliver præsenteret gennem fjernsynet i vor dagligstue, hvorfor skulle man saa gaa ud.

— og saa er der restaurantpriserne — det er jo ikke de 2 stk. smørrebrød 1 øl (kaffe) som der bliver reklameret med til en kammeratlig aften, men det er alt det andet, man saadan pludselig sidder overfor,

— kort sagt — formanden river sig i haaret — tomme bænke til et ellers fortrinligt lødigt foredrag med lysbillede.

Maa jeg hertil sige — saa lad endelig være med at samle til foredrag med tomme stolerader — hvis damerne saa endda var med og med udsigt til en svingom bagefter, saa gik det jo nok, men i almindelighed vil jeg tro, at man skal indskrænke møder og sammenkomster til det mindst mulige — derved sparer bestyrelsen ogsaa penge, tid og ulejlighed.

— men det maa overlades til bestyrelsens eget skøn om hvorledes disse paragraffer skal ordnes — nogen patentmedicin kan man ikke give, men man maa se klart i øjnene, at der med tidens udvikling er sket en forandring, og at man maa finde frem til noget der kan sættes i stedet for det gamle traditionelle ritual.

Efter 1864 sagde *Dalgas*: »Hvad udad tabtes skal indad vindes«.

Saaledes maa vi ogsaa sige: Hvad der er mistet paa visse omraader, maa vindes ind ad andre veje!

Her er nogle tanker til overvejelse dog ikke til slavisk efterfølgelse, idet jeg jo kun taler til de, som trænger til en haandsrækning eller som gerne søger noget til fornyelse.

1. Marinestuer — som før nævnt — udsmykning, tapet, gardiner, duge — bibliotek — billeder — modeller — een bestemt mand til at passe stuen.
2. Skab interesse om lokale historiske minder (i særdeleshed de maritime)
3. Husk de gamle — saml dem engang imellem.
4. Hjælp de unge, naar de skal ud at sejle.
5. Gøre noget for vore vpl. — det er der mange, der gør — idrætspræmier — weekendbesøg m. m.
6. Hvad kan vi gøre for vore folk paa søen og i givet tilfælde for deres efterladte.

— der er jo mange, mange flere omraader, hvor der kan sættes ind, og hvor de lokale kræfter bedre forstaar hvorledes dette skal gribes an.

Det, det drejer sig om er, at afdelingen gennem sin ledelse er levende og at det samfund man færdes i føler, at der er mennesker, som tænker og handler og varetager de maritime tanker og emner og dermed vækker interessen og kendskabet til søværn og søfart.

(fortsættes side 6)

Marineforeningens jubilarstævne

Søndag den 27. august 1961

afholder *Marineforeningen* jubilarstævne paa Holmen til minde om indkaldelse til tjeneste ved Søværnet, i aar er det for aargangene 1951 — 46 — 41 — 36 — 31 — 26 — 21 — 16 — 11 — 1906 o. s. v.

Hjælp selv med til at skaffe den store tilslutning fra egen aargang ved at skrive til kammeraterne.

Der gøres et stort arbejde for at faa jubilarstævnet gjort bekendt for alle de jubilarer, hvis adresse er *Marineforeningen* bekendt, ligesom ogsaa dagspressen er anmodet om at omtale det, men den personlige paa-virkning er altid den bedste.

Jubilardagens program er følgende:

Kl. 1030 Møde ved Værftsbroen for enden af Prinsesse-gade (linie 8). Her afholdes parade for Chefen for Flaadestation København og *Marineforeningens* formand, og der vil i forbindelse med en kort andagt ved en vpl. teolog blive henlagt kranse ved mindestenen for civilt og militært personel af Søværnet. Derefter af-marcheres med *Marineforeningens* Køben-havns afdelings musikkorps i spidsen til fro-kost, som finder sted

Kl. 1215 paa *Marinekasernen* København (tidl. Søvær-nets kaserne) paa god, gammel orlogsmánér. Af pladshensyn vil der kun kunne udstedes 200 billetter til frokostens det gælder derfor om at anmelde sig snarest muligt, og op-mærksomheden henledes paa, at der i de se-neste aar har været for mange, der møder uden forud at have anmeldt deltagelse. Der skabes derved mange og store vanskeligheder i arrangørernes frivillige arbejde, og samtidig udvises en utilladelig hensynsløshed over for personellet paa *Marinekasernen* m. fl. Det er derfor bestemt, at der for fremtiden *ikke kan gives adgang til jubilarstævnets frokost eller middag uden den forudanmeldelse, der betingelse for deltagelse.* Alle, der ikke har fulgt de givne anvisninger, maa beklageligvis afvises.

Kl. 1400 Kort rundgang paa den nordlige del af Holmen med besøg i Nyholms kran.

Kl. 1515 sejles deltagerne til Højbro, hvorfra der kun er faa minutters gang til *Orlogsmuseets* ud-stilling i Nicolai kirkebygning. Her vil udstil-lingen blive forevist for jubilarerne af særlige sagkyndige.

Kl. 1630 marcheres med musik i spidsen til kransened-lægning ved mindeankeret i Nyhavn, hvorfra der fortsættes til Havnegade-kajen.

Kl. 1730 finder jubilmiddagen sted under sejlads i Sundet. Skibet afgaar kl. 1715 pr.

Parolen lyder derfor nu:

Deltagelsen er dyr, men frivillig, og den kan opdeles i 3 dele, hvoriblandt der frit kan vælges deltagelse i ét, flere eller alle af de følgende programpunkter:

I. Jubilarparaden. Til dækning af de mange forskel-ligartede udgifter ved det store arrangement vil der være at erlægge en afgift paa kr. 5,00 af hver deltager.

II. Frokost bestaaende af biksemad, 2 stk. ost, 2 øl, 2 snapse og kaffe incl. alle omkostninger for kr. 14,00 pr. kuvert.

III. Jubilmiddagen vil atter i aar blive afholdt om bord i m/s SCT. IBB under sejlads i Sundet med anløb af Hålsingborg og besøg i FLOTTANS MÅNs Marin-stuga i den gamle tullbygning.

Der serveres:

3 stk. smørrebrød
Svinekam
Kaffe

for en pris af kr. 15 — inclusive serveringsafgift herfor samt billetpris for sejlturen.

Drikkevarer og serveringsafgift for disse betales sær-skilt.

Bemærk: Da arrangementet er baseret paa fælles-udflugtsbasis, er der ingen mulighed for at løse almindelig billet uden spising — ligesom pladsreservering kun kan ske ved sædvanlig anmeldelse som nedenfor anført.

Forventet hjemkomst til Havnegade ca. kl. 2300.

Tegningen er bindende, og anmeldelse om deltagelse sker til *Marineforeningens* hovedkontor, Havnegade 55, 2. sal, tlf. Palæ 2886, aabent daglig kl. 13—16, undtagen lørdag. Ved indbetaling af beløbene paa foreningens postkonto nr. 1608, vil adgangskort blive tilsendt. Det er af den grund nødvendigt paa indbetalingskortets talon at anføre nøjagtig adresse og aargang.

Beløbene bliver:

Deltagelse i jubilarstævnet	Kr. 5,00
— - frokosten	- 14,00
— - festmiddagen	- 15,00

eller ialt kr. 34,00

I betalingen er indbefattet udgifter til musik, deko-ration, til- og afriktion af spisesal m. m., transport af service, materiel, tryksager m. m.

Sidste frist for anmeldelse ved indbetaling paa post-kontoret er mandag den 21. august.

Efter lørdag den 19. august vil adgangsbilletterne ikke blive udsendt, men de ligger til afhentning ved værftsbrovagten paa jubilæumsdagen mod forevisning af postvæsenets kvittering for beløbet indbetaling. Af hensyn til de vanskelige forsyningsforhold er mandag den 21. august fastsat som absolut sidste frist for anmeldelse til jubilarstævnet. Uden forudanmeldelse kan plads ved maaltiderne ikke paaregnes, og deltagerne opfordres til i egen interesse at lette arrangørerne arbejdet dels ved at anmelde deltagelse i god tid og dels ved at følge de her givne anvisninger.

Det vil være jubilarstævnets opgave at gøre festen saa smuk og fornøjelig som muligt; — hertil kræves dog hjælp og støtte, og for at vore mindre bemidlede aargangskammerater ogsaa kan komme til at deltage, beder vi bedre situerede om at yde et ekstra bidrag, hver efter sin evne.

Ogsaa *ikke-medlemmer* af *Marineforeningen* kan som jubilarer deltage i stævnet.

Under stævnet vil der for en pris af kr. 5,- blive forhandlet 25 og 40 aars jubilæumstegn for aftjening af værnepligt, naar dokumentation for indkaldelsesaar forevises.

Paaklædning: »Daglig blaåt«.

Jubilæudvalget.

Hvis bestyrelsen ikke føler at kunne overkomme de her skitserede opgaver, saa træk andre med ind i arbejdet og gør dem interesserede — pressen, historikeren og andre.

Jeg ved at det er et stort arbejde, der lægges paa ledelsens skuldre, men jeg haaber, at man aldrig vil tabe det af syne, hvad betydning vort arbejde i Marineforeningen har i vort samfund, saaledes at man ude omkring forstaar, at vi er en stor sammenslutning, som bygger paa det kameratskab, der startede i vort søværn.

I tilslutning til aarsberetningen fik næstformanden ordet for at redegøre for arbejdet med Marineforeningens Mærkatserie »Glimt fra Søværn og Søfart«.

Maegaard takkede afdelingerne, der havde medvirket ved

vedtaget at lade alle 30 Mærkater med 30 forskellige motiver komme i et ark i aar, og dermed afslutte udsendelsen, da vi er klar over, at vi ikke kan blive ved aar efter aar at belaste afd. med dette store arbejde.

Førenden dette ark med 30 Mærkater har vi, da vi har modtaget støtte fra *Carlsbergs Mindelegat for Brygger J. C. Jacobsen* ladet fremstille et smukt samlerhefte, hvori Mærkaterne skal indklæbes, 5 Mærkater paa hver side, i overensstemmelse med den i heftet trykte tekst.

Paa forsiden af heftet er der et smukt billede fra Holmen, og paa side 3 bringer vi et billede af vor æresformand, *Hans Majestæt Kongen* med signatur, som vi er Majestæten meget taknemmelig for.

Teksten til Mærkaterne forefindes saavel paa dansk

GLIMT FRA DANSK SØVÆRN OG SØFART . MARINEFORENINGENS MÆRKAT-serie nr. 1-6

Beckers Papirindustri A/S

salget. Iflg. regnskabet fremgaar det, at overskudet pr. 31. jan. 1961 var kr. 6094. Det skal indrømmes, at vi havde haabet paa et endnu større salg og overskud, men pr. 31. jan. 1961 manglede vi endnu, trods henvendelser at høre fra 36 afdelinger, men vi har siden da hørt fra de fleste, hvilket har indbragt yderligere kr. 2.500, saa overskudet er steget til kr. 8.600, men endnu mangler vi afregning fra 11 afd., og dem vil vi gerne høre fra meget snart.

Vi har høstet mange gode erfaringer ved udsendelsen 1960, og er blevet klar over, at vi maa lægge salget helt om. I stedet for at strække salget over 6 aar, er det blevet

som paa engelsk paa grund af vort medlemsskab i NATO, og ogsaa grundet paa at vi haaber at afsætte en hel del hefter til turister m. m.

Vi har afgivet en ordre til Beckers Papirindustri paa 10.000 ark Mærkater og 5.000 samlerhefter og vil være i stand til at levere disse ark, der indeholder 30 mærkater med 30 forskellige smukke motiver af skibe fra Søværn og søfart til en pris af kr. 5,00 pr. ark og samlerhefterne leveres til kr. 2,65 pr. hefte. De 5000 ark vil blive vedlagt de 5000 samlehefter, der vil blive leveret i en cellofanpose til en samlet pris af kr. 7,65.

Til afdelingerne sender vi i aar kun det antal hefter med Mærkater, der svarer til 10 pct. af medlemsantallet. En afd. med 1—50 medlemmer faar 5 hefter o.s.v. Der vedlægges giroblanket, paa hvis bagside yderligere eksemplarer kan rekvireres, og der er intet til hinder for, at man kan rekvirere arkene alene uden hefter.

Dersom afdelingerne har gode forslag, der vil støtte salget og fremme udsendelsen af »Glimt fra Dansk Søværn og Søfart«, hører vi gerne herom.

Vis det til venner og bekendte, brug det til gave til de unge. Modtag ordrer og send dem til hovedkontoret.

Vi ligger endnu med en del ark af Mærkaterne fra 1960, og vi har besluttet at sælge disse ark til en pris af kr. 0,75 pr. ark, der afregnes med kr. 0,50 til hovedkontoret. Der er 25 Mærkater i et af disse ark, men kun 5 motiver.

Vi hører ogsaa gerne fra afdelingerne dersom de kan benytte disse ark, provisionen er den samme som i fjor.

Det har været et stort arbejde, men ogsaa et meget interessant arbejde at forberede denne udsendelse, og netop nu da vort Søværn trænger til al den hjælp og støtte, det kan faa, mener vi, at det er i overensstemmelse med vor formaalsparagraf »at styrke nationens interesse for vort Søværn og Søfart« at fremkomme med denne udsendelse, og derfor beder vi om og haaber paa, at enhver mand inden for Marineforeningens rammer gør sit bedste, saa

»Glimt fra Dansk Søværn og Søfart«

maa faa den succes, det fortjener.

Da ingen ønskede ordet til formandens beretning eller redegørelsen for Mærkatkampagnen blev begge godkendt, og dirigenten gav derpaa ordet til *hovedkassereren*, der kommenterede det udsendte regnskab og paapegede nødvendigheden af at skaffe Marineforeningen midler til at arbejde med. Efter at *Bøgh Sørensen*, formand for Silkeborg afd., havde haft ordet for en forespørgsel vedr. sendemandsmødernes økonomi og *landssekretæren* havde besvaret denne, blev der enstemmigt givet decharge for regnskabet.

Borggaard, Søllerød, takkede *hovedkassereren*; hans betydning om, at ville trække sig tilbage, maatte ikke komme til udførelse.

Til hovedbestyrelsens forslag om kontingentforhøjelse paa 2 kr. pr. aar indledte *Gregersen*, Roskilde, med at fremføre Roskildes lovændringsforslag om kun at afholde sendemandsmøde hvert 2. aar og at emblemet skulle købes af medlemmerne. Han frygtede at man ved en kontingentforhøjelse ville miste mange medlemmer.

Nielsen, Hirtshals, støttede Roskilde og fandt prisen paa Mærkaterne for høj. *Schytte Hansen*, Randers, gik stærkt ind for kontingentforhøjelse, det var tidens krav, var imod begge Roskilde-forslagene.

Holst, Damhussø, gik ligeledes kraftigt ind for kontingentforhøjelsen og udtalte, at der maatte tages alvorligt fat paa de afd., der var i restance.

Ogsaa *Haüser*, Fredericia, gik varmt ind for hovedbestyrelsens forslag »— Drik en øl mindre —« ligesom han holdt paa et aarligt sendemandsmøde.

Nyborg afd. støttede ligeledes forslaget om kontingentforhøjelsen, som derefter *vedtoges med 130 stemmer mod 100*.

Formanden takkede for tilslutningen, hvorpaa *Gregersen* gratulerede til sejren, samt oplyste, at *Roskilde* trak sit lovændringsforslag tilbage.

Esbjergs forslag (uden for dagsordenen) blev, da forslagstilleren ikke var mødt, ligeledes trukket tilbage.

Kongens Lyngby afd.s lovændringsforslag blev derpaa forelagt og meget grundigt gennemgaaet af *Brolykke*. Forslaget rummede en helt ny fastlæggelse af distriktsinddelingen, andre regler for valg til hovedbestyrelsen, herunder ogsaa at alle afdelinger fremtidigt kun skulle have een stemme ved sendemandsmøderne.

Formanden imødegik *Brolykke* meget indgaaende og redegjorde for hovedbestyrelsens standpunkt til lovændringsforslaget, som den ikke mente var opportunt.

Efter en lang række talere (*Schytte Hansen*, Randers, *Haüser*, Fredericia, *Bøgh-Sørensen*, Silkeborg, *Reumert*, København, *Mouritzen*, Morsø, tidl. medlem af hovedbestyrelsen, *Engberg*, Ebeltoft og naturligvis forslagsstilleren) havde haft ordet afsluttede dirigenten debatten med at foreslaa det af *Bøgh-Sørensen* stillede forslag om nedsættelse af et udvalg til behandling af forslaget ført ud i livet gennem hovedbestyrelsens lovudvalg (*hovedkassereren*, *Fylling*, Odense, og *Otto Petersen*, Vordingborg) suppleret med 2 af *Kongens Lyngby* afd. valgte repræsentanter *vedtoges* uden afstemning.

Vejle afd.s forslag om afholdelse af sendemandsmødet 1962 i *Vejle* *vedtoges* med akklamation.

Valg af hovedbestyrelsesmedlemmer, revisor og revisor-suppleant var genvalg.

Under *Eventuelt* havde forskellige ordet inden *Skagen* afd.s formand og til slut *Marineforeningens* formand kunne takke for et godt sendemandsmøde og specielt til *KD Wesche* for hans udmærkede ledelse af mødet.

Fra *Skagen* by og *Skagen* afdelingens side var — trods mange vanskeligheder (sømandsstrejke, bekneb for sengeplads m. m.) — lagt et stort arbejde i tilrettelæggelsen af sendemandsmødet. Gaderne var pyntet med flag, som smeldede i den friske vind om Danmarks nordspids. Hjælpssomhed og venlighed prægede alle og med godt humør baade hos gæster og værter, saa gik det da helt godt aligevel.

Lørdag aften, den store kammerataften, hvor sendemændene med deres damer mødes med de lokale Marineforeningsfolk blev en helt rigtig Marineaften med god stemning og mange gengældende smil i den smukt pyntede sal, hvor *Skagen* afd.s store maritime vægbilleder skabte en hyggelig og hjemlig stemning — og saa var der gang i dansen til ind i de smaa timer.

Medens de gamle gaster søndag formiddag tumlede med sendemandsmødets problemer som ovenfor refereret, var damerne paa udflugt til *Grenen* og »*Skagens Fortidsminde*« for saa alle at mødes til *Skagen-specialiteten*: Rejer og kæmperødspætter. Senere blev der ogsaa tid til at bese by, havn, museer og andre seværdigheder — vel var vejen lang til *Skagen*, men det var umagen værd at begive sig ud paa den, for værtskabet var straalende, og der var meget at se, derfor skal her lyde en tak til *Skagen* afd. og dens formand, havnemester *Aa. Petersen* og hans forskellige hjælpere, for et godt møde højt mod nord.

Marineforeningens mange medlemmer kendes paa naalen med

Faas paa hovedkontoret eller gennem afdelingen.

Fra Hovedbestyrelsen

Efter sendemandsmødet i Skagen den 7. maj 1961, hvor de afgaaende medlemmer blev genvalgt, har Marineforeningens hovedbestyrelse konstitueret sig som følger:

Formand: Kommandør *G. de Lichtenberg*, Københavns afd.

Næstformand: Fuldmægtig *O. H. Maegaard*, Hørsholm-Rungsted afd.

Hovedkasserer: Orlogskaptajn *Janus Sørensen*, Gentofte afd.

Landssekretær: Fuldmægtig *G. Honnens de Lichtenberg*, Københavns afd.

Hovedbestyrelsens forretningsudvalg bestaar af ovennævnte samt skibbygmester *Anton Nielsen*, Holbæk afd. og kammerherre, kommandør *Sv. Greve*, Københavns afd.

Lovudvalget bestaar af hovedkassereren, ingeniør *E. Fylling*, Odense afd. og købmand *Otto Petersen*, Vordingborg afd.

Agitationsudvalget: Næstformanden, landssekretæren og taksator *Arne Sørensen*, Aalborg afd.

Jubilatudvalget: Landssekretæren, næstformanden og skibbygmester *Anton Nielsen*, Holbæk afd.

Bladudvalget: Landssekretæren, hovedkassereren og næstformanden.

Repræsentanter i »Soldatens og Orlogsgastens Fonds Hovedkomitee«: Landssekretæren, skibbygmester *Anton Nielsen* og hovedkassereren.

Admiral *Carstensens Fond*: Formanden, hovedkassereren og kommandør *H.-H. Wesche*.

Revisorerne er: Bankprokurist *A. Aare* og Bankfuldmægtig *O. Manhof* med kontorchef *S. Worm-Petersen*, formand for Frederiksberg afd. og direktør *V. Thomsen* som suppleanter.

70 aar

Den 24/7 d. a. fylder vort mangeaarige hovedbestyrelsesmedlem for Bornholm, skibsreder *Chr. Petersen*, Rønne, 70 aar.

Marineforeningen sender sine hjerteligste hilsener og lykønskninger til dagen med de bedste ønsker om fortsat godt humør og lyst til liv og virke og bringer samtidig en varm tak for godt kammeratskab og for interesseret arbejde inden for hovedbestyrelsen.

G. de Lichtenberg.

Under kammeratskabsaftenen paa Margretheholm ved det 8. nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne modtog Marineforeningens landssekretær den ærefulde udnævnelse til hedersledamot (æresmedlem) af FLOTTANS MÅN i Sverige.

Efter henstilling fra flere afd.s-formænd ved Marineforeningens sendemandsmøde i Skagen vil der blive tilstillet formændene et mere udførligt referat af sendemandsmødets forhandlinger, spec. diskussionen om lovændringsforslag.

Distriktsmøde i Storkøbenhavn

22/5 afholdtes distriktsmøde i Københavns afd.s Marine-stue for det storkøbenhavnske distrikts afdelinger, hvoraf følgende var repræsenteret: København, Damsø, Kongens Lyngby, Gentofte og Glostrup-Taastrup. Marineforeningens næstformand, *O. Maegaard*, ledede mødet, hvorunder særlig samarbejdet ved programlægning (fællesmøder), samarbejdet med Det maritime Hjemmeværn, Mærkatudsendelsen og landsskyttestævnet m. m. blev drøftet.

Tack från Sverige

Då tillfälle gives, vill jag i UNDER DANNEBROG framföra ett varmt tack till de danska kamraterna för all den möda och omtanke de nedlagt, för att göra 8:de Nordiska Militära Kamratmötet till vad det blev. Programmet var helt strålande regisserat, rikt och omväxlande. Det är det bestående intrycket. Hävid vågar jag även tala för övriga gäster. Vårdarna ha den största anledning att vara glada och stolta över sitt verk. Att framhålla någon särskild programpunkt går inte, allt var ytterst värdefullt. Den sjöhistoriskt intresserade hade givet önskat få vandra på Kronborg och Holmen mycket längre, men det blir att hoppas få komma tillbaka. — Ett särskilt tack till chef, befäl och gästar på Margretheholm för utsökt tillmötesgående i olika sammanhang.

Med Örlogshälsning

Roland Willborg

Föreningen f. d. Skeppsgossar i Stockholm.

(Föreningen f. d. Skeppsgossar, der er en sammenslutning af gl. svenske orlogsgaster, som har faaet deres første uddannelse i *Skeppsgossekåren*, deltog for første gang i tilslutning til *Flottans Mån* i nordisk stævne i Danmark.)

Grønlandsk ros til Marineforeningen

Godthaabs lokalavis, der trykkes paa dansk og grønlandsk, skriver 23/6 i en serie: »Hatten af for«:

— Naar man kommer ind paa kirkegaarden og kigger lidt imellem gravene, lægger man hurtigt mærke til, at nogle af gravene er fuldstændig ens arrangeret og har ens gravsten. Naar man kommer hen til en af disse grave opdager man, at det er en fremmed sømand, der her har fundet sit sidste hvilested, og at det er *Marineforeningen*, som har sørget for bisættelsen. Vi ta'r hatten af for *Marineforeningen* (Godthaab afd.), fordi den har sørget for, at gravene pynter paa kirkegaarden, og for at gravene paa den maade kan bevares i mange aar.

Tilgang af nye medlemmer,

juli kv. 1961 vil paa grund af hovedkontorets ferielukning først foreligge til næste nr. af medlemsbladet.

Foruden gamle orlogsgaster kan ogsaa mænd med interesse for Søværn og Søfart optages som medlemmer af Marineforeningen, som derfor ganske naturligt ogsaa er aaben for alle maritime hjemmeværnsgaster.

Fra Søværnet

Chefskiftet i Søværnet

Den 1/6 i aar fandt der et chefskifte inden for det danske Søværn. Det var saaledes ikke i mange aar viceadmiral *H. Nyholm* fik lejlighed til at lede Søværnet og sætte sit præg paa Orlogsflaadens liv og virke, men 2. verdenskrig, modstandsbevægelsen og hvad dermed fulgte har maaske gjort sit til denne afgørelse.

Viceadmiral *H. Nyholm*.

Inden for Marineforeningen med dens konservative indstilling tager det jo sin tid før det personlige kendskab til en ny søværnschef naar ud til de yderste rækker og til at man her vænner sig til et nyt ansigt, men inden for Marineforeningens ledelse, der havde den nære kontakt med admiral *Nyholm* og forstod den interesse, som chefen for Søværnet følte over for foreningen og dens virke, kan det kun beklages, at en altfor tidlig bortgang fra den høje post gjorde, at en mere personlig kontakt ud i videre kredse ikke blev naaet fuldt ud. Saa meget mere glædede vi os over, at viceadmiralen sammen med hærchefen tog sig tid til at præsidere ved den store banket under det 8. nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne i maj og yderligere gennem sit personlige indlæg afsluttede debatten under stævnets sidste programpunkt: det store fællesmøde i planbygningen paa Holmen om søndagen.

Med de venligste hilsner sender Marineforeningen viceadmiral *Nyholm* de varmeste ønsker om et godt og helsebringende otium med tak for god hjælp og forstaaelse i aarene, der gik.

Viceadmiral *S. E. Pontoppidan*.

Den nye søværnschef, viceadmiral *S. E. Pontoppidan*, er for mange af os en gammel kending og Marineforeningen bringer viceadmiralen en hjertelig hilsen og lykønskning med de varmeste ønsker om held og lykke fremover i den meget ansvarsfulde og betydningsfulde gerning som Søværnets øverste chef. *G. de Lichtenberg*.

Foruden det ovenfor omtalte chefskifte, er der ogsaa sket mange andre ændringer inden for Søværnet her i forsommeren:

Kystflaaden ændres til *Søværnets operative kommando*, der faar hovedkvarter i Aarhus med kontreadmiral *Aa. Linde* som chef. Kommandør *A. Helms*, der er udnævnt til kontreadmiral, bliver stabschef ved den nye kommandomyndighed. Kontreadmiral *K. Lundsteen* fratræder som chef for Kystbefæstningen og tiltræder som chef for flaadestation København. Kystbefæstningen nedlægges som kommandomyndighed og søforter m. m. henlægges under de forskellige marinedistrikter.

1/3 søsattes to enheder til Søværnet fra Orlogsværftet, det var bevogtningsfartøjet *DRYADEN* og ministrygeren *SÆLVIG*. 16/5 søsattes et tredje bevogtningsfartøj *HAVMANDEN*, ligeledes fra Orlogsværftet, som søsterskib til *DAPHNE* og *DRYADEN*.

Atter i aar (17/4) afholdt Søværnet den saakaldte operation »stud. Sø.« — en agitationsdag, hvor over 100 elever fra gymnasier fra hele landet fik mulighed for i praksis at se, hvorledes der arbejdes i Søværnet gennem deltagelse i øvelser til søs, besøg i skibe med forskellige demonstrationer — alt for at skabe interesse hos de unge, der staar overfor at skulle finde en livsgerning.

I maj maaned deltog 11 danske motortorpedobaade (MTB) og depotskibet *HJÆLPEREN* sammen med norske, britiske og vesttyske MTB i en stor NATO-øvelse i danske, tyske og norske farvande.

Paa Søværnets Eksercerskole i Auderød er 6/5 af Holmens provst indviet en smuk og særpræget kirkesal, hvortil er modtaget mange gaver: fra Søartilleriet en skibsklokke fra 1831 til døbefont, alterskranken er en del af et falderebsgelænder, og kirkens altersølv er skænket af Frederiksværk og Kregme-Vinderød kommuner. Den nye orlogskirke betjenes af lejrens orlogspræst, der tillige er leder af civilundervisningen.

Danske overflade-krigsskibe vil fremtidig ikke alle bære samme farve. Søværnet har bestemt et nyt farveskema:

Større skibe som f. eks. fregatter, korvetter, depotskibe og minelæggere skal have en lysere, mere klar, blaa-graa farve end nu. Den ligner nærmest den, britiske krigsskibe i Europa-bærer.

Mindre skibe, f. eks. som motortorpedobaade, patruljefartøjer og ministrygere skal bevare den mørkegraa farve, der hidtil har været brugt. Den hedder kampgraa og har været brugt i den danske flaaede i mange aar.

Undervandsbaade skal være sorte.

Aarsagen er, at store skibe er meget til søs og lidt i havn. Forsøg ved dag og nat, vinter og sommer, i storm og stille har vist, at de falder bedst sammen med omgivelserne, hvis de har en lysere farve end hidtil. Mindre skibe ligger meget i havn, hvor de er bedst camoufleret med en mørk, smudsiggraa farve. U-baade er godt beskyttet med den sorte farve, de hidtil har haft. *Berl. Tid.*

Det 8. nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne

26.—28. maj 1961

8. NORDISKE SOLDATER- OG MARINEFORENINGSTÆVNE 1961

Atter mødtes de gamle gaster fra Norge, Sverige og Danmark sammen med Soldaterforeningernes folk til stævne i det danske foraar — med baade regn og solskin.

For orlogsgasternes vedkommende begyndte det med morgenmaaltid i *Helsingør* afd.s smukke og særprægede Marinestue. Derpaa gik vi til andagt i den skønne Kronborg slotskirke, hvor orlogspræst *Scheller-Nielsen* paa den smukkeste maade samlede de dybere bevæggrunde for stævnet i en tale, der vandt genklang hos alle tre landes repræsentanter. Senere fortalte slotsforvalter, oberst *Gabel Jørgensen*, æresmedlem af Marineforeningens Haderslev afd., paa en levende og uhyre fængslende maade om den gamle kongeborg — gerne havde man lyttet længe til den straalende foredragsholder og set noget mere, men programmet laa haardt. I bus gik turen N. om den farverige Arresø til Søværnets nye Eksercerskole i Auderød, hvor gasterne sammen med de landmilitære deltagere i silende regn marcherede ind paa det store marineetablissement. Skolechefen, kommandør *J. A. Schou* bød velkommen, og efter frokost her blev den moderne skole forevist, og der blev fra chef og befalingsmænds side gjort alt for at deltagere kunne drage derfra med indtrykket af, hvorledes orlogsgasten af i dag faar deres første grunduddannelse.

i sig selv blev en oplevelse. Chefen, kommandørkaptajn *H. Romeling* og skolens NK, orlogskaptajn *Bredsdorff*, ja i det hele taget, alle paa skolen viste et straalende værtskab og ikke mindst de *Kvindelige Marinere* i det spec. oprettede informationskontor forstod med smil og venlighed at hygge og hjælpe de *för tillfället* indkvarterede. Traditionen tro var stævnets første aften viet en værns- el. afdelingssammenkomst og kammerataftenen paa *Margretheholm* vil sent gaa deltagerne af minde. Forplejningen var fortræffelig, og der skabtes en glimrende stemning, hvor sang og tale vekslede lødigt og muntert — kort sagt: en aften med en samhørighed, som kun kan findes mellem gamle og unge orlogsgaster, en aften, som længe vil staa i erindringen som en helt rigtig Marineforeningsaften.

Lørdagen bød først paa diskussionsmøde om fælles problemer, hvor netop sammenholdet og de periodiske møder mellem broderlandenes repræsentanter tillagdes stor værdi. Senere bød *Københavns Havnevæsen* paa sejltur til sydhavnen og *Carlsberg Bryggerierne* var efter rundvisning vært ved en frokost i Carlsberg Museet, hvor der paa forskellig maade blev givet udtryk for betydningen af kulturmindernes bevarelse og en vaagen erkendelse af ogsaa de historiske minders bevarelse.

Ved banketten i Moltkes palæ præsiderede chefen for Søværnet sammen med hærchefen, og mange talere havde ordet. Marineforeningens formand benyttede her lejligheden til at gratulere Arveprins *Knud* til udnævnelsen til viceadmiral.

Søndagens program bød paa besøg paa Holmen. Chefen for flaadestation København, kommandør *E. Groth*, bød velkommen, og en vpl. teolog holdt en kort andagt før kransenedlægningen ved mindestenen for Søværnets faldne 1940—45.

Derefter ledede *Marineforeningens landssekretær* en omvisning og førte den lange marchkolonne med Københavns afd.s musikkorps i spidsen rundt mellem alt det gamle og nye, der skjuler sig mellem Holmens grønne træer og som taler om Søværnets fortid, nutid og fremtid.

Ved et møde i planbygningen, udenfor hvilken Hjemmeværnsfolk og Lotter af alle tre værnsdele paraderede, talte hjemmевærnschefen, general *Digmann*. Generalen udtalte:

Hjemmeværnet værdsatte i høj grad Soldaterforeningernes positive støtte, der altid ville være af værdi, men vægten maatte lægges paa tilslutningen om og i Hjemmeværnet, som gerne saa den fuldt uddannede soldat eller gast i sine rækker. At vi fra begge sider ønskede at samarbejde, laa klart for enhver, men i praksis kunne et saa-

De tre Marineforeningsformænd. Losdirektor *B. Gilhuus-Moe*, Norges Orlogsforbund, konteramiral *Marc Giron*, Flottans Män, kommandør *G. de Lichtenberg*, Marineforeningen*)

Saa gik turen til *Margretheholm*, hvor de maritime deltagere var indkvarteret paa Søværnets Oversergentskole. Ogsaa her var modtagelsen ovenud, saaledes at opholdet

*) Forklaringen paa det gyldne P i flaget over de tre landsformænd er, at Københavns Havnevæsen fører dansk splitflag med bogstaverne H. P. = havnepoliti.

dant samarbejde have sine vanskeligheder, fordi Hjemmeværnet og foreningerne henvendte sig til frivilligheden hos den samme kreds af mennesker, der vel ofte mente ikke at kunne afse tid til begge interesseomraader. Hjemmeværnschefen saa heri en direkte interesse modsætning, som ikke netop fremmede samarbejds muligheden.

Som mangeaarigt medlem af en dygtigt arbejdende soldaterforening maatte man se i øjnene, at det i vort foreningsmættede land var svært at faa medlemmerne til at slutte op om møder og lignende og især svært at interessere de yngre aargange. Erkendte man dette — og man kom næppe uden om denne erkendelse — maatte man fra foreningernes side ogsaa spørge sig selv, om foreningsarbejdet nu ogsaa var fulgt med i udviklingen.

Generalmajoren var af den opfattelse, at en fornyelse var tiltrængt i foreningsarbejdet. Var man ikke kommet ind i et bestemt, ensrettet ritual, som — uanset den bedste hensigt — forekom de yngre aargange forældet og derfor ikke tilskyndede dem til at søge optagelse som medlem? Generalen appellerede stærkt til at finde nye veje i foreningsarbejdet.

I en tid, hvor saa meget splitter, hvor propagandaen hamrer gennem presse, radio og fjernsyn for at interessere befolkningen i dette eller hint, er det af største værdi, at vi, der tror paa nødvendigheden af et effektivt forsvar, respekterer hinanden og slutter op om og bag vort fælles

Tre glade gamle gæster, fra v.: Biarne, Malmö, Berg, Oslo, Bendixen, Gentofte.

formaal. Kun derved og først og fremmest gennem indsættelse af egen person for det, man synes er ret og rigtig, opnaar vi, at alle gode kræfter trækker paa samme hammel — sluttede generalmajoren.

Ogsaa Københavns kommandant, generalmajor F. B. Larsen, paapegede, at velfærdstjeneste fra Soldaterforeningens side gjorde det ikke alene, den positive indsats tanke maatte holdes levende.

Derefter talte formændene for de deltagende foreninger, og berørte herunder de forskelligheder, der skabte vanskelighederne i arbejdet, som ellers i det store og hele havde fælles maal, men kun faa midler, hvorefter chefen for Søværnet, viceadmiral H. Nyholm, afsluttede det tankevækkende og meget positive møde.

Der blev nu pebet til skafning paa marinekasernen og her sluttede dette stævne for de nordiske Soldater- og Marineforeningsrepræsentanter paa en fornøjelig og festlig maade — det maa kun beklages, at ikke flere af Marineforeningens medlemmer havde benyttet sig af lejlighederne til deltagelse i stævnets forskellige arrangementer, saaledes som dertil opfordret i UNDER DANNEBROGs april nr.

Atter historisk vragefund i Sverige

Medens hele Sverige med levende interesse følger arbejdet med konserveringen af det nylig fra Stockholms havn hævdede gamle regalskib WASA, saa har man ogsaa andet steds i de svenske farvande arbejdet med undersøiske, historiske minder, tilmed vraget af et gammelt dansk skib.

En søndag i juni i aar drog 6 medlemmer af en frømandsklub fra Kalmar til søs, og de genfandt vraget af det danske orlogsskib EENIGHED, der var sænket i Kalmarsund den 2. juli 1679 efter ordre fra selveste flaadeføreren, Niels Iuel.

I begyndelsen af dette aarhundrede havde et dykkerselskab fra Kalmar opfisket forskellige dele fra det gamle vrage, bl. a. nogle jernkanoner, som i dag ses paa voldene omkring Kalmar slot, samt et stort parti sorteg, som blev solgt til møbelindustrien.

Frømandsklubben har nu bragt en gammel fodblok, som var fastgjort i dækket og et hjul fra en kanonlavet op fra havets dyb, og det forventes nu, at Rigsantikvarieenbedet vil fredlyse vraget samt aftale med frømandsklubben om at fortsætte med dens undersøgelse af fundet.

Vragets beliggenhed er øst for sejlrenden i Kalmarsund uden for Skansgrundet fyr, og om EENIGHED, et orlogsskib paa 62 kanoner og med 404 mands besætning, oplyser Gardes søhistoriske Efterretninger: I Juni Maaned 1679 afseilede General-Admiral-Lieutenant Niels Iuell med Flaaden til Østersøen og havde den 19. Juli 35 Orlogsskibe og Fregatter med 1836 Kanoner foruden Smaaskibene under sin Commando. Med disse holdtes den svenske Flaade i Havn, og vel forefaldt der enkelte Fægtninger, men ingen betydelige Slag. I en Rapport af 3. Juli anbefalede Niels Iuell Capitain And. Dreyer til at forfremmes til Schoutbynacht, hvilket Admiralen havde lovet ham for, under Fjendens Kanoner, at synke det ubrugelige Orlogsskib EENIGHED i det søndre Indløb til Calmar, hvilket han haver udført med stor berømmelse —

En glemt forhistorisk begivenhed staar pludselig levende for os, og ikke mindst fra dansk side vil den kalmarske frømandsklubs videre resultater blive fulgt med interesse.

Willborg / H. de L.

Kongesejlad med H/S HJEJLEN

Silkeborg by fejrede 25/6 med stor pomp og festivitas Danmarks ældste dampskibs 100 aars jubilæum. Kongeparret fulgt af de tre prinsesser deltog i jubilæumssejladsen om bord i det gamle hjulskib, hvor Kongen med interesse besaa maskineriet m. m.

Ved modtagelsen af de kongelige gæster var de stedlige soldaterforeninger mødt op med deres faner og paa fløjen stod en flagvagt fra Marineforeningen. De kongelige hilste paa soldaterforeningernes formænd og takkede Marineforeningens afd.s-formand, fordi man var mødt frem. For HJEJLE-selskabet, for Silkeborg og for de gamle orlogsgæster blev det en straalende festdag, hvis højdepunkt var den berømte ildregatta paa Silkeborg-søerne, en fest, hvori deltog over 10.000 gæster fra nær og fjern.

I forbindelse med sendemandsmødet i fjor havde Marineforeningens sendemænd lejlighed til at stifte nærmere bekendtskab med HJEJLEN under sejladsen fra Silkeborg til Hattenæs og videre.

Livet i Orlogsflaaden af idag

II. Frømandsuddannelse

Hver morgen i denne tid faar nogle af passagererne i rutebaadene fra Jylland øje paa nogle sorte »kuglere« i vandet, naar baadene paa deres vej ned gennem Københavns havn passerer Flaadens leje. Ved nærmere eftersyn viser det sig at være hovederne af en slags »frømand«, der er ude paa deres morgensvømmetur.

Søværnet har fastsat, at *frømand* er betegnelsen for taktiske svømmere, altsaa undervandssvømmere, der er uddannet med krigsmæssige formaal for øje. *Svømmedykkere* er undervandssvømmere, der er uddannet til almindeligt undervandsarbejde i lighed med konventionelle dykkere.

For tiden afholder Søværnets Dykkerskole paa Holmen svømmedykkerskole, og det er eleverne herfra, man kan se hver morgen, naar de er i gang med en næsten 2 km lang morgensvømmetur. Denne daglige tur, der foregaar som overfladesvømning, har til formaal at træne eleverne i at bevæge sig i vandet med »frømandsdragt« og svømmefødder. Det er forbavsende saa hurtigt, det falder én naturligt at bevæge sig i vandet — man kunne næsten sige, som en fisk, med to haler. Armene bruger man kun til at forandre retning eller dybde med.

Det er med nogen skepsis, man første gang ser paa svømmedragtens halsaabning. Den er ikke større end en underkop; men det er den eneste vej ind i dragten. Det viser sig imidlertid snart, at det meget bløde gummioverstykke kan krænges saa stærkt ud, at man let kommer i dragten. En metalring lægges om halsen, og dragtens rullekrave lægges ud over ringen. Gummihættens halsstykke lægges udenover, og et stramt gummibaand holder det hele samlet — og tæt.

Luftflaskerne anbringes paa ryggen, bidemundstykket, den saakaldte »sut«, tages i munden, man prøver at trække vejret fra luftflaskerne paa ryggen — jo, de 200 atmosfæres tryk i luftflaskerne er virkelig blevet reduceret til almindeligt indaandingstryk, og man kan aande ganske naturligt. Ansigtmasken sættes for øjne og næse, og ens karriere som fisk begynder i dykkerskolens store »akvarium«, hvor instruktører udefra kan holde øje med, hvordan det gaar for de nye fisk.

Hvorfor er saadan en svømmebrille ikke formet præcis som ens ansigt?

Masken er snart halvt fuld af vand.

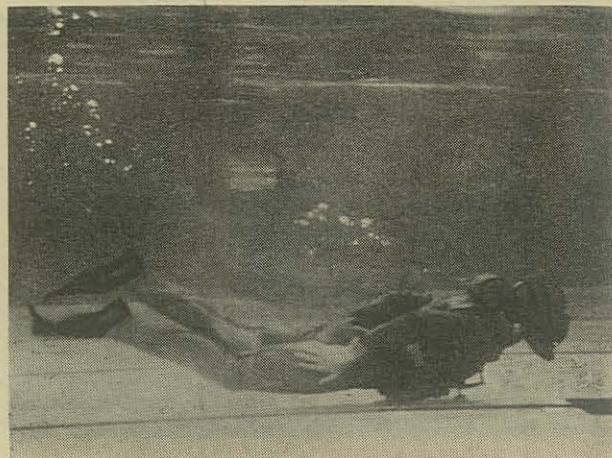
Pludselig har man lagt hovedet for langt tilbage, og vandet løber ind gennem næsen, ned i svelget, lige der, hvor der ellers kun plejer at være luft. En del af vandet drikker man — mere eller mindre frivilligt — en del hoster man ud i luftslangerne for saa igen at suge det ind med næste indaanding, alt mens man basker med arme og ben for at komme til overfladen i rekordtempo. Her modtages man af instruktørerne, der fortæller, at det bare er vand, og at man gerne maa *drikke* det. Brillen strammes lidt, og saa er den virkelig tæt! Straks efter er man nede igen, og man føler, at intet er saa morsomt som at fædes paa den maade i vandet — men freden er kort.

Snart kaldes man igen til overfladen. Man har noget, der hedder sikkerhedsøvelser, og de skal læres. Først maa man gaa ned med brillen eller ansigtmasken fyldt med vand. Man holder nu overkanten af masken haardt presset mod ansigtet, lægger hovedet lidt bagover og blæser med næsen luft ind i masken. Luften vil fylde masken, og luften vil paa den maade presses ud under maskens

nederste del. Den næste øvelse er, at man gaar ned uden at have »suttene« i munden og med brillen sat op i panden. Før man begynder paa denne øvelse, maa man tage en dyb indaanding. Naar man nu kommer paa bunden, tager man »suttene« i munden og blæser den ren for vand — og saa haaber man paa, at man fik alt vandet ud, for ellers er den næsten dybe indaanding ikke behagelig. Dernæst sætter man den vandfyldte brille paa plads, blæser den ren for vand og svømmer til overfladen, stolt som en slørhale. Men ak — endnu har man ikke kvalificeret sig til at svømme i havnen.

Den sidste øvelse gaar ud paa, at man gaar ned til bunden og lægger apparatet der, inden man igen gaar op, maa man være omhyggelig med at aande ud i vandet, da man ellers meget let kan faa en lungesprængning. Men naar man saa har blæst sin luft ud, maa man ogsaa gerne skynde sig til overfladen. Naar vejrtrækningen igen er kommet i ro, gaar turen den modsatte vej; ned efter apparatet, faa det blæst rent for vand og faa apparatet paa ryggen. Alle spænder skal lukkes paa den foreskrevne maade, bæltet med blylodderne sættes paa plads, og man stiger op.

Naar disse øvelser er udført tilfredsstillende, og det vil ved Søværnet sige perfekt, kan man begynde at svømme i havnen.

Frømandsuddannelse i vandtank.

Fra en tømmerflaade sænkes et cementlod ned, saa det hænger lige over bunden. Svømmedykkeren gaar langs tovet ned til bunden, hvor han fastgør en »søgeline« cirka en meter oppe. Ved nu at forøge længden af søgelinen en til to meter ad gangen, afhængig af sigtbarheden dernede, kan svømmedykkeren afsøge bunden i stadig større halvcirkler med bundloddet som centrum. Til saadanne opgaver er svømmedykkere at foretrække frem for konventionelle dykkere, fordi man paa kortere tid kan afsøge et større omraade og den omstændighed, at man ikke behøver at røre ved bunden, men kan »svæve« lige over, gør, at man ikke rejser de store »mudderskyer«, der gør det umuligt at se.

Indsendte manuskripter bedes saa vidt muligt skrevet paa maskine. I alle tilfælde beder vi om, at der holdes god linjefastand og bred margin til begge sider.

Men al begyndelse er svær. Pludselig har søgeline faaet fat i et eller andet, og man maa tilbage og se, hvad der er galt. Svømmefinnerne maa have været for nær ved bunden, for foran én staar nu en sort muddersky. Man svømmer ind i den. Det føles, som om man stikker hovedet ind under dynen i et mørkt soveværelse. Man følger stadig linen, støder hovedet mod noget haardt i vandet, farer tilbage og aner pludselig ikke mere, hvad der er op og ned i vandet. Nu bare rolig! Blybæltet gør, at man vil synke ganske langsomt nedad. Bare vente og slappe af... Saalænge man har »suttet« i munden, kan der jo ikke ske noget. Meget blidt følger man nu bunden under sig. Langsomt gaar det fremad langs søgeline — aah, det var bare en pælestump, der ragede op, som søgeline havde sat sig fast i. Snart er man igen fri, og med et par raske tag med finnerne er man igen ude i det klare vand.

Paa skolen holdes øvelser med flere forskellige slags undervandsudstyr; men særlig interesse er der for iltapparater af den type, der anvendes af de taktiske svømmere. Iltapparaterne danner et lukket kredsløb for aandeluften, saa der ikke kommer bobler til overfladen. Med det udstyr kan man bevæge sig næsten lydløst i vandet. Paa den maade kan man komme meget nær til fisk, før de aner uraad. Det er morsomt at se aal eller fladfisk staa lige over bunden, for saa med et sæt at forsvinde ud til siden, hvis man prøver at røre ved dem.

Det er spændende at svømme langs kajerne i en havn. Her ligger en gammel cykel, der et gammelt kobberstraalør af den type, der bruges til at spule dæk med. Det skal nok være blevet fulgt paa sin vej ud over skibssiden med arrige raab som: »Saadan noget skidt, der aldrig kan sidde rigtigt fast!« Men her ligger det altsaa sammen med tallerkener og sovseskaale, som efterhaanden er blevet rene i verdens største opvaskebalje. Det er meget sjældent, at rengjort service falder overbord! Naturligvis bringes alle disse ting op og afleveres, hvor de hører hjemme.

En dag er vi virkelig heldige. Fra et af skibene, der ligger fortøjet paa Holmen, kommer der besked om, at en mand har tabt sit armbaandsur overbord.

Dykkerbaaden gaar paa siden af skibet, og et tungt lod fires ned mod bunden paa det sted, hvor uret er tabt. En svømmedykker faar fat i loddet, og naar det er en lille meter fra bunden, signaleres til overfladen, at det ikke maa sænkes yderligere. Svømmedykkeren ligger nu ganske roligt med benene opad og ansigtet vendt mod bunden. Hyppigst lægger ure sig med urskiven nedad et lille stykke nede i muddret, saa det lille metalspænde paa remmen er det eneste, man har mulighed for at se. Hvis vandet kommer i bevægelse, eller man ligefrem rører bunden, vil muddret gøre, at opgaven er næsten uløselig. Men her skete ingen fejl, og uret kommer med op. Den lykkelige ejermand forærer en daase pulverkaffe til svømmedykkerne, og paa denne aarstid kan det være godt med noget varmt, naar dykningerne er forbi for den dag.

Per Mikkelsen.

Har du tænkt over — at der i

Marinehjemmeværnet

ogsaa er plads til *alle* gamle orlogsgaster —

KLIP HER

BREVKORT

Til

MARINEFORENINGENS HOVEDKONTOR

**Havnegade 55
Kbhvn. K.**

Motto: »Under Dannebrog«

MARINEFORENINGEN

har 100 afdelinger spredt over hele Danmark

Hovedkontoret besvarer dgl. kl. 10—16,
(undtagen lørdag), enhver forespørgsel paa
tlf. PALÆ 2886

Nærværende indmeldelse vil af Marineforeningens hovedkontor blive videreeksponeret til formanden for afdelingen i den by, hvor De har bopæl

KLIP HER

Fra Hav og Havn

Ved udtagelsen af en skibsbesætning tages der hensyn til Søværnets vpl. mandskabs civile uddannelse, men selv om man kommer godt med paa Grønland, er det alligevel ikke muligt at regne med at kunne gaa til frisør naar som helst — dog tronfølgeren, prinsesse *Margrethe* var heldig paa Grønlandsturen med DANNEBROG i fjor, idet en af de værnepligtige om bord var uddannet frisør. Hos prinsessens frisør i København fik han nødvendig materiale og belæring, saa han var i stand til at klare det midlertidige hverv som kgl. hofffrisør i Søværnet.

Det er, som alle søfarende ved, et stort arbejde at holde indsejlingen til Esbjerg havn fri for tilsanding. Men i slutningen af denne maaned sætter vandbygningsvæsenet sin nybyggede sandpumper TAURUS — Europas største og mest effektive — ind paa opgaven. TAURUS har kostet 14 millioner kr. og er bygget i Frederikshavn. Den afløser de to gamle sandpumpere, THYBORØN, der er lige ved 70 aar gammel og ophugges, og DRAGEN, der gaar over i reserven.

Skibe og kvinder trænger altid til at blive gjort i stand.

Gl. tysk ordsprog.

OPTAGELSESBLANKET

Fulde navn	
Alder, fødselsdag, og -aar	
Livsstilling	
Bopæl (nøjagtig postadr.)	
Evt. hvilken aargang	
Evt. udkommanderet med	
Har De tidligere været medlem af en Marineforeningsafdeling og da hvilken	
Hvorlænge	
Ordinært eller ekstraordinært medlem	
Staar De i restance til denne afdeling	

Underskrift

Indsendt / 19

NB. Dette kort udfyldes **nøjagtigt** og indsendes til Marineforeningens hovedkontor, porto 20 øre

Marineforeningens Landsskyttestævne

arrangeres i aar af *Marineforeningens skyttelav, Glostrup-Taastrup* i Parkrestauranten, Østerbrogade 79, København Ø., søndag den 3/9 med følgende program:

- kl. 0800—0830 Indskydning af rifler paa Parkrestaurantens skydebane.
 kl. 0830—1230 Skydning paa Parkrestaurantens skydebane. Indtegning til skydning slutter kl. 1130.
 kl. 0830—1230 Evt. keglespil paa stadion.
 kl. 1330 Frokost i Parkrestauranten, derefter

PRÆMIEUDELING

Efter frokosten afholdes det sædvanlige skyttelavsmøde med deltagelse af 2 stemmeberettigede medlemmer fra hvert skyttelav.

Dagsorden:

1. Fastsættelse af mødested for landsskyttestævnet i 1962.
  2. Eventuelt.
- Der skydes efter Dansk Skytteunions regler.
 Tilmeldelse til landsskyttestævnet senest 15/8. Tegningen er bindende.

De gamle skyttelav vil faa anmeldelseskemaer tilsendt, medens evt. nystartede kan faa skemaer tilsendt efter henvendelse til Marineforeningen for Glostrup-Taastrup:
 Frisørmeister *J. Rosenfeldt Christensen*
 Hovedvejen 65, Glostrup, tlf. 96 05 64

Løjtnant Kennedys stolteste time

Da præsident *John F. Kennedy* den 20. januar 1961 flyttede ind i Det hvide Hus, lagde han en kokosnød paa sit skrivebord.

Der er ikke nogen, som tidligere har lagt en kokosnød paa dette skrivebord, der er større og mere blankt end noget andet i Washington.

Den kokosnød, der her er tale om, har ligget til højre for trækpapiret under hele Kennedys politiske karriere.

Den er noget graalig og imprægneret af saltvand. Den bærer følgende indskrift:

INDFØDT KENDER POS. HAN KAN VISE
 VEJ. 11 REDDEDE. SEND LILLE BAAD.
 KENNEDY.

Det har følgende forklaring:

I de første dage af august 1943 indeholdt aviserne lange telegrammer om øer som Ny Georgien, Vella Lavella og Rendova. Der foregik søslag, og man foretog landgang. Amerikanerne hoppede fra ø til ø, mens japanerne haardnakket bed sig fast i hver en kløft.

Øerne tilhører Salomon-gruppen nordøst for Ny Guinea. Salomonslaget, der havde været et aar, var gaaet ind i sin slutfase. Øerne selv havde vel ingen betydning, tyndbefolkede klippestumper som de er. Men saa længe japanerne holdt stand der, kunne de true søvejen mellem USA og Australien.

Det var derfor livsvigtigt for amerikanerne at tage hvert eneste skær.

Mens den afgørende strid udkæmpedes paa den store ø, Ny Georgien, styrtede japanske og amerikanske stridsfartøjer rundt mellem hinanden i det klippefyldte farvand. En hurtig og eventyrlig indianerkrig til søs.

Paa øen Rendova lige ved Ny Georgien havde amerikanerne oprettet en flaaebase. Derfra udsendte de om natten motortorpedobaade, som skulle rekognosere og opbringe japanere.

Da natten faldt paa den 2. august 1943 sneg torpedobaaden PT-109 sig ud mellem øerne. Chef om bord var løjtnant *John F. Kennedy*. Han havde tillige kommandoen over de tre motortorpedobaade, som fulgte efter i kølvandet.

Den 26-aarige *Kennedy* var først kommet med i krigen efter meget besvær. Paa grund af en rygskade, han havde faaet i fodbold, ville ingen vaabenart antage ham som andet end skrivebordssoldat. Først efter nogle fiksfakserier paa højeste plan — hans far kunne trække i traadene — var det lykkedes ham at komme ind i flaaen. Og nu stak han til søs med fire hurtige baade for at finde japanerne.

Der skete blot det, at japanerne fandt ham først.

Sigtbarheden var daarlig, natten kulsort, maanen skjult af lave skyer. *Kennedy* stod paa broen i forskibet.

Det sejlede med en fart af 40 knob gennem natten. De naaede til Blackett-strædet.

Ud af mørket paa styrbords side dukkede en kæmpokolos frem. Hvad det var, vidste de ikke rigtigt, først senere gik det op for dem, at det var en hurtig japansk krydser.

Stævnen paa en krydser er knivskarp i vandlinjen for at mindske vandets modstand og rundet opad for at mindske luftens modstand.

Amerikas nuværende præsident som ung løjtnant
i US Navy

Krydseren ramte *Kennedys* baad for fuld kraft midtskibs. Den skar lynhurtigt gennem baaden, skar den midt over, som man skærer brød.

Et eller andet eksploderede, og brændende olie skyllede ud over vandet. *Kennedy* blev slynget i dækket. Den brændende olie oplyste agterskibet af krydseren, da denne med uformindsket fart forsvandt i mørket. Det var paa det tidspunkt, de opdagede, at det var en japansk krydser.

De tre amerikanske motortorpedobaade forsvandt lige saa hastigt. Om bord paa dem tog man det for givet, at ingen af PT-109.s besætning var i live .

Kennedy havde faaet et slag paa sin daarlige ryg og kunne knap røre en finger. Sammen med fire andre blev han paa forskibet, som flød, takket være vandtætte skodder.

De blev natten igennem paa denne halvdel af fartøjet. Med lommelygter og projektører signalerede de til andre overlevende, som svømmede rundt om. *Kennedy* dykkede ned og reddede maskinisten *Mac Mahon*, som var slemt forbrændt og ikke kunne bruge benene. Da morgenen kom, sad 11 af skibets 13 mand og holdt sig fast paa fordækket.

Deres halvdel af skibet kunne dog ikke tage søgangen og begyndte at krænge. Tre sømil mod nord saa de en ø, som kun var ganske lille. De kastede sig i vandet for at svømme hen til den.

Mac Mahon kunne ikke svømme med sine forbrændte ben. Fra hans livrem stak en snip frem. Den holdt *Kennedy* mellem tænderne og bugserede paa denne maade *Mac Mahon* til øen. Den svømmetur tog fem timer.

Det var en daarlig ø. Der var kokosnødder, men af en sort, som fik amerikanerne til at kaste op, naar de drak saften. De fandt snegle, og de var bedre. Om morgenen — de var der i tre dage — slikkede de duggen af bladene. Bladene var fulde af fugle-eskrementer, men selv det var bedre end kokosmælken. Andet kunne de ikke finde paa øen.

Den første nat svømmede *Kennedy* ud til det nærliggende *Fergusonstræde*, hvor han vidste torpedobaadene plejede at sejle paa natpatrulje. Han havde en lygte med sig og laa og traadte vande og svingede lygten. Det gav ikke noget resultat. Heller ikke næste nat, da styrmand *Ross* tog tønnen.

De svømmede og padlede paa kryds og tværs, men fandt ingen, før de kom til øen *Nauru*, hvor der var indfødte.

Det er her, kokosnødden kommer ind i billedet.

Hvilket sprog, man talte med de indfødte, er noget usikkert. Paa en eller anden maade blev man klar over, at de indfødte vidste, hvor den amerikanske base paa *Rendova* laa. De kunne overtales til at padle dertil med en besked.

Den besked skar *Kennedy* ind i skallen paa en kokosnød. Den lød:

INDFØDT KENDER POS. HAN KAN VISE
VEJ. 11 REDDEDE. SEND LILLE BAAD.
KENNEDY.

Den indfødte — det var en melaneser, og melaneserne er fra gammel tid kendt som kannibaler — begav sig paa vej med sin kano. Hvordan han klarede sig i dette krigsfyldte farvand med en pagaj, ved man ikke, men han naaede frem til *Rendova*. Og han kendte de nødstedtes position (»pos.«), det var det vigtigste.

Paa øen ventede havaristerne med deres snegle og japanske skorper. Det gik, som det er gaaet i saa mange film om krigen i Stillehavet. Den amerikanske flaaede kom susende.

Men dette var altsaa ikke nogen film, men en hændelse, som i detaljer, helt ned til sneglene og fugleeskrementerne paa bladene, er blevet skrevet ned i officielle rapporter. En hændelse, som senere skaffede *Kennedy* medaljer og berømmelse og endnu senere et forspring for hans modkandidat *Nixon*, som bare havde ligget ved train-korpset, havde fæstnet sig ved det.

FODNOTE: Chefen for den japanske krydser har senere været i forbindelse med *Kennedy*. Han mener, at det nok var hans skib, som ramte PT-109, men ved selve paa-sejlingen mærkede han ikke noget. Der havde vistnok lydt et knald og været et lysskær nede paa vandet, men ingen havde fæstnet sig ved det.

Fra *De allieredes danske Vaabenfæller*.

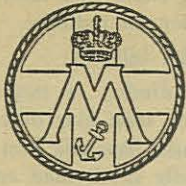
Som en fortsættelse af historien om løjtnant *Kennedy* og hans motor-torpedobaad bringer »Veterans News Service« følgende:

En usædvanlig sammenkomst af japanske veteraner fandt sted i Tokio den 15. januar. De kom sammen for at hyldede en mand, som de næsten tog livet af for 18 aar siden. Og ham, de næsten dræbte, overlevede og blev senere USA's præsident.

De 15 veteraner, alle tidligere medlemmer af besætningen paa destroyeren *AMAGIRI*, underskrev en hilsen, som skulle overbringes *John F. Kennedy* af professor *Hosono*, der indtil fornylig har været knyttet til den japanske FN-delegation. Da *Kennedy* mødte professor *Hosono* i 1951, spurgte han efter japanske flaadefolk, der kunne give oplysninger om det skib, der ramte og bragte *Kennedys* torpedobaad til sænkning i nærheden af *Salomons Øerne* i 1943. *Hosono* fandt frem til kommandør *Kohei Hanami*, der dengang var chef paa destroyeren *AMAGIRI*, og det var netop den, der splittede *Kennedys* MTB.

Den 23. april 1944 løb *AMAGIRI* paa en mine i nærheden af *Borneo*. Den sank øjeblikkelig, af en besætning paa 250 mand blev kun ca. 50 mand reddet. Fra de overlevende indløb en ny hilsen til *Kennedy*, da han endelig var valgt til posten som præsident.

(Politiken).

Forenings- Meddelelser

Godthaab afd. afholdt genfs. 22/1. Til ny formand efter *Echwald*, der paa grund af sine tjenstlige rejser ikke kunne fortsætte valgtes *Mogens Trolle*.

Afd. havde haft besøg af *KD Greve* og hovedkassereren, *OK Janus Sørensen* fra hovedbestyrelsen. Til Marinestuen er modtaget 50 bøger fra foreningen DANNEVIRKE, og der arbejdes ihærdigt med at fremskaffe et oliefyr til stuen, som har god søgning.

Haderslev afd. samledes 29/10 1960 til fest i restaurant »Skulderbladet« for at fejre afd.s 25 aars stiftelsesfest, det er sent vi har hørt fra afd. og ogsaa sjældent, forhaabentlig gaar afd. nu ind til et kraftigt virke efter dette første jubilæum.

Sydsjællandske Soldaterforeningers Samvirke, der ogsaa omfatter Marineforeningens *Næstved* afd. valgte paa sit plenarmøde i januar kontorbestyrer *Nielsen* fra Marineforeningen til revisor.

Skive afd. afholdt genfs. 27/2, hvor *Knud Nielsen* nyvalgtes til bestyrelsen, maskinarb. *Egon Hansen* genvalgtes som formand.

Horsens afd. afholdt 28/2 torskespising med fin deltagelse. Ved den efterfølgende generalforsamling tog man afsked med bestyrelsesmedlem, restauratør *Peter Jeppesen*, som rejser til Fredericia. Nyvalgt blev forretningsfører *Aage Holgersen*. Under genfs. uddeltes 5 25-aars-tegn.

Frederiksberg afd. afholdt genfs. 28/2, hvor kontorchef *Sv. Worm-Petersen* nyvalgtes til formand.

Formanden for *Frederiksværk* afd. overrækker »Admiral Carstensens Mindebøger« til *Sv. Møller* (omtalt i f. nr. af bladet).

Næstved afd. afholdt sin ordinære genfs. den 7/3 i marinestuen, formanden, *J. Brodersen*, blev ligesom de andre paa valg værende medlemmer af bestyrelsen genvalgt. Afd. havde den glæde, at medlemstallet var gaet en smule frem. Under eventuelt blev der slaaet til lyd for, at Marineforeningen skulle forsøge at gøre sin indflydelse gældende, saaledes at man fik rejst det sømandshjem, der savnes saa haardt i byen.

Københavns afd. afholdt 11/3 sin aarlige kongefest, som nu igen fandt sted i »Karnappen«. Afd.s-formanden bød

velkommen til Marineforeningens formand og til Skytte-lavets formand. Marineforeningens formand uddelte emblemer til nye medlemmer og hyldede derpaa Majestæten i anledning af fødselsdagen og sluttede med at oplæse *Kongens* svar paa et lykønskningstelegram. Den store fest-aften sluttede med kunstnerisk underholdning og dans.

Randers afd. fejrede 11/3 sin 43-aarige stiftelsesfest i forbindelse med festen i anledning af *Kongens* fødselsdag. Afd.formanden *Schytte-Hansen*, den 6. i de 42 aar, holdt hovedtalen og priste den gode tilslutning til arrangementet, som han tydede som et tegn paa den gode kammeratskabs-aand, der herskede inden for afd. Formanden hyldede ogsaa i varme ord vor konge, som Marineforeningen glædede sig over at have til æresformand. Det blev en virkelig god aften, der sluttede med »Dans paa dækket«.

Randers afd. havde 24-25/3 i forbindelse med byraadet og garnisonen tilrettelagt et alsidigt og indholdsrigt program for besætningen fra *Randers* bys adoptivskib, fregatten *NIELS EBBESEN*, som gæstede byen forinden den drog ud paa sommerens fiskeriinspektionstogt i Nordsøen m. m. — og hvorfra dens haandfaste indgriben over for en skotsk trawler, der fiskede inden for søterritoriet, har vakt røre i diplomatiske kredse. Der var arrangeret besøg paa *Randers Rebslaeri*, sightseeing-ture, festaften i Marinestuen og besøg om bord af soldater fra byens garnison, saaledes at den gode kontakt mellem skib og by og Marineforeningsafdelingen blev uddybet til fælles glæde.

Københavns afd. afholdt 13/4 sin foraarssammenkomst i Marinestuen i *Kongens Have*.

Skelskør afd. holdt genfs. lørdag emd. (uden nærmere angivelse af dato i referatet). Afd.sformanden meddelte, at kontingentet var forhøjet fra 8 til 12 kr. af hensyn til kontingentforhøjelsesforslaget til sendemandsmødet. Regnskabet viste et overskud paa 150 kr. og formuen er derved nu 1800 kr. Genvalg. Der blev sendt telegram til æresformanden, og der sluttedes med skafning i Marinestuen sammen med kammerater fra *Næstved*.

Gentofte afd. samledes 5/4 til foredragsaften, hvor kommandørkaptajn *K. Hertz* fortalte om fiskeriinspektionen ved *Færøerne*.

Roskilde afd. afholdt 8/4 sin foraarfest med spising paa hotel *Prinsen*, og da damerne var med sluttede aftenen med en svingom til hovedstadsimporteret musik.

Randers afd. afsluttede sæsonen med en sammenkomst 8/4, hvorunder sendemændene diskuterede det kommende møde i *Skagen*, derefter var der efter en spising sammen med damerne, og der sluttedes med et lille rask lotterispil.

Aarhus afd. besøgte 17/4 bryggeriet »*Ceres*«, hvor man efter en omvisning paa den store virksomhed sluttede med analysering af bryggeriets produkter. Aftrædning i *Marine-kahytten*. Personel fra *MKS* (*Marinekaserne*) *Aarhus* deltog i sammenkomsten.

Marineforeningens Skyttelav, *København*, afholdt 25/4 mesterskabsskydning og præmieskydning. Denne sæsons sidste skydeaften sluttede med præmieuddeling i Marinestuen. *Skyttelavet* erindrer om, at sangbogen skal medbringes, og naar kontingent og alt andet sættes op, saa er bøden for ikke at have sangbog med nu forhøjet til 1 kr.

Kongens Lyngby afd. sluttede sæsonen 4/5 med en fornøjelig underholdningsaften i Marinestuen og bagefter svang medlemmerne deres damer til tonerne fra en dygtig pianist.

Hjørring afd.s musikkorps opnaaede en meget fin placering ved landskonkurrencen for amatørkorstre i *Sønder-*

borg. I marchkonkurrencen, hvor alle deltagende orkestre spillede i samme pulje opnaede Hjørrings 19 mand at blive nr. to efter det dobbelt saa store aarhusorkester Tonika. I koncertkonkurrencen spillede orkestrene i tre grupper, Hjørring marineorkester var med i 3. division og klarede en tredieplads blandt de seks deltagende ensembler. Hjørring marineorkester var i øvrigt det mindste af samtlige deltagende orkestre.

Aarhus afd. lagde 5/5 sit mindeanker ved Søfartsmonumentet paa Aaboulevarden sammen med byens civile og militære myndigheder.

Aarhus afd.s skyttelav afholdt 13/5 sin kongeskydning. Skyttekonge for 1961 blev lavets formand, A. Adimsen, med 93 points, medens næstformanden, E. Jacobsen, blev keglekonge med 73 p. Efter skydningernes afslutning mødtes man med damerne til spisning.

Bestyrelsen havde valgt at slaa lavets 15 aars jubilæum og kongefesten sammen, og under den festlige sammenkomst overrakte lavets æresmedlem, Marineforeningens formand, Villy Kyst, paa afdelingens vegne Skyttelavet en kontant hilsen. Aftenen sluttede med dans paa dækket.

Glostrup-Taastrup afd. sluttede foraarssæsonen den 3/6 med en skovtur til fiskebæk hotel, hvorfra der var lejlighed til sejltur paa den smukke Farum sø.

Viborg afd. havde 3/6 stor udrykning, det var luftrummet over Undalslund, der formodedes krænket ligesom landinger var forventet omkring skydebanen, derfor matte afd.s gamle gæster — »med livet og tørsten« som indsats rykke ud og tage en tårn i forsvaret. De forventede strabadser krævede medbragt fast føde, medens afd. sørgede for det nødvendige »rindende« — med berettiget stolthed kunne Viborg afd. melde at sejren blev vor — idet maler Hagbard Madsen denne gang blev fregatkaptajn.

Ebeltoft var maalet for Distrikt VII's samlede afdelingers fælles udflugt den 17/6. Om eftmd. fik deltagerne fregatten JYLLAND forevist og om aftenen var der skafning og bal. Ebeltoft afd.s formand, mekaniker Engberg, bød velkommen, og senere talte distriktets repræsentant i hovedbestyrelsen, Villy Kyst, samt Randers afd.s formand, Schytte Hansen. I udflugten deltog 150 medlemmer med damer og desuden havde Aarhus afd. inviteret 2 vpl. orlogsgæster fra MKS Aarhus som sine gæster.

Holbæk afd. holdt 18/6 fregatskydning i Hørby færgetro — fregatkaptajn efter skibbygmester Carlo Nielsen blev reklamechef N. Aa. Rasmussen, og om aftenen samledes man med damerne og muntrede sig et par timer.

Holbæk har fastsat følgende regel for fregatskydningen: I denne skydning kan ogsaa ikke-medlemmer af Marineforeningen deltage som gæster, men de kan ikke deltage i nedskydningen af fregattens skrog, dette skal ske fra medlem til medlem.

Frederiksværk og Hillerød afd. foretog 25/6 en vellykket sommerudflugt, der var tilrettelagt af den sidstnævnte afd.s nye formand. Der kørtes i bus til Holbæk havn, hvor hovedbestyrelsesmedlem Anton Nielsen, formand for Holbæk afd. mødte op. Der blev nu sejlet til Orø. Her blev madkurven fortæret paa kroen, og der blev ogsaa tid til en svingom til harmonika inden turen gik videre over Holbæk til Skibby kro, hvor middagen ventede. Ogsaa her naaedes en lille svingom inden det gik hjemad med mindet om en dejlig udflugt.

Godthaab afd. har anbragt et gammelt skibsanker som mindeanker over søfolk, der er omkommet ved Grønlands kyster. Ankeret er fundet og opfisket i Julianehaab af havneformand Rosenkvist, der først havde det opstillet i

sin have, det menes at stamme fra den gamle grønlandsbark CERES og er skænket Marineforeningsafd. til formaalet af handelschefen. Ved indvielsen talte landshøvding Lundsteen og pastor Erling Høeg i overværelse af landsraadet og kommunalbestyrelsens medlemmer m. fl. og kommunalbestyrelsens formand, Rasmus Berthelsen modtog paa Godthaab bys vegne det smukke mindesmærke.

Esbjerg afd. mønstrede 25/6 til sommerudflugt, der i aar gik via Clasonborg park, hvor kaffen blev indtaget, til Skern, hvor vi mødte kammeraterne fra Ringkøbing, Skern, og Hvide Sande til samlet aftensbord med efterfølgende dans, det blev en aldeles vellykket sammenkomst, som vi fra Esbjerg havde forfærdelig svært ved at løsrive os fra.

Roskilde afd. stod 1/7 til søs paa den smukke fjord. Efter at have rundet Risø gjordes landgang ved vigen, hvor der blev skaffet og danset indtil turen kl. 2330 gik hjemad.

Viborg afd.s medstifter og mangeaarige bestyrelsesmedlem Pedel Carl Lund afgik ved døden 12/3 og ved begravelsen den 17/3 var mange af afd.s medlemmer mødt op og stod æresvagt med flaget ved baaren.

Aarhus afd.s mangeaarige medlem, mekanikermester Erik Roding døde 13/4.

Esbjerg afd. har ved C. Ludvig Langes død den 27/5 mistet et mangeaarigt interesseret medlem.

Varde afd.s ældste medlem, tømrermester Carl Olsen, Skovlund er død og blev begravet 10/6. Ved begravelsen var afd.s bestyrelse mødt med flaget for at hædre den gamle kammerat.

Saxkjøbing og omegns medlem, brøndborer Poul Sørensen er afgaaet ved døden i foraaet.

Skagen afd.s tidligere formand, overpolitibetjent Hjalmar Møller afgik 76 ar gammel ved døden i Nørre Sundby, hvor han nød sit otium.

Godthaab afd.s revisor, Jens Erik Jensen omkom ved m/s HANNE S' totalforlis.

Københavns afd.s æresmedlem, skibsfører Ernst Østrup-Olsen, tidl. DFDS, er afgaaet ved døden. Østrup var kendt i vide kredse som en modig og dristig sømand, der under 2. verdenskrig ydede stor personlig indsats i de illegale transporter, bl. a. i »den trojanske hest«.

Marineforeningens Kalender

Aarhus afd. afholder stiftelsesfest lørdag den 2/9 — Nærmere meddelelse vil tilgaa kammeraterne.

Glostrup/Taastrup afd. indleder efteraaet med en medlemsaften i »Kahytten« torsdag den 7/9.

Glostrup-Taastrup afd. fejrer sin 16-aars fødselsdagsfest lørdag den 14/10. Nærmere program i »Saa til søs«.

Marineforeningens Skyttelav, København afholder pokalskydning 17/10, fødselsdagsfest 21/10 samt træningsskydning: 5/9, 19/9, 3/10, 17/10, 31/10, 14/11.

Marineforeningens Glostrup-Taastrup afd.s Skyttelav afholder skydning paa Jernbanehotellet i Glostrup hver mandag kl. 1930—2130.

Glostrup-Taastrup afd. afholder medlemsmøde torsdag 2/11.

Roskilde afd. afholder mødeaften og keglespil i hotel Prinsens have den første onsdag i maanederne juli, august og september kl. 1930, fregatskydningen finder sted søndag den 6. august.

Marineforeningen gratulerer

- 11/4 Sv. B. Michaelsen, Glostrup-Taastrup afd. 50 aar.
 21/4 Helge Pedersen, Glostrup-Taastrup afd., 50 aar.
 2/5 Blikkenslagermester E. P. Christoffersen, Holbæk afd., 80 aar.
 10/5 C. H. Christoffersen, Virum, Kgs. Lyngby afd., 60 aar.
 11/5 Chr. Møller-Pedersen, Lyngby. Kgs. Lyngby afd., 65 aar.
 12/5 Landsretssagfører K. Rønnow, Aarhus afd., 60 aar.
 22/5 Tidl. vpl. af aargang 1895, S. Sørensen, Horsens afd., krondiamantbryllup, hvortil indløb et kgl. lykønskningstelegram fra Marineforeningens æresformand.
 26/5 Chr. Jørgensen, Lyngby. Kgs. Lyngby afd., 65 aar.
 31/5 Matros Jens K. H. Thomsen, Randers afd., 50 aar.
 1/6 Haandværker N. E. Mehlsen, Aarhus afd., 25 aar ved D.S.B.
 8/6 Gustav Landin, Lyngby. Kgs. Lyngby afd., 60 aar.
 21/6 Havnekasserer N. Benn, Aarhus afd., 40 aar ved Aarhus kommune.
 30/6 Chauffør K. W. Kiehmman, Aarhus afd., 50 aar.
 2/7 Aksel Larsen, Frederiksværk afd., 50 aar.
 8/7 Kranfører H. Bech Sørensen, Aarhus afd., 70 aar.
 20/7 Olfert Boje Nielsen, Lyngby. Kgs. Lyngby afd., 65 aar.
 28/7 Chr. Hedegaard, Lyngby. Kgs. Lyngby afd., 65 aar.
 1/8 Harry Andersen, Lyngby. Kgs. Lyngby afd., 65 aar.
 12/8 Rejseingeniør Svend Olsen, Horsens afd., 65 aar.

- 14/8 P. Colding Olsen, Hvidovre, Glostrup-Taastrup afd., 65 aar.
 19/8 R. Willborg, Flottans Män, Stockholm og ordf. f. Föreningen f. d. Skeppsgossar, 50 aar.
 22/8 E. K. Ipsen, Glostrup-Taastrup afd., 50 aar.
 11/9 Skibsfører C. P. Mouritzen, tidl. mangeaarig formand for Morsø afd. og medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse, nu Aarhus, 70 aar.
 28/9 Kristian Andersen, Trørød. Kgs. Lyngby afd., 70 aar.
 5/10 Lars Rolle, Struer afd., 50 aar.
 6/10 Richard Petersen, Glostrup-Taastrup afd., 50 aar.
 24/10 Driftsingeniør M. S. Madsen, Struer afd., 60 aar.
 1/11 Jens Madsen, Glostrup-Taastrup afd., 60 aar.
 1/11 Togfører Herluf Jensen, Struer afd., 65 aar.

Den nys afgaaede formand for Kystartilleriforeningens Kbhvn.s afd., kontorchef G. Friis-Pedersen, fejrede 1/7 25 aars jubilæum som redaktør af Kystartilleribladet.

I aaret 1961 har følgende Marineforeningsafdelinger holdt eller vil kunne holde jubilæum som nedenfor anført:

45 aar: Kolding 26/2 1916. Korsør 14/1 1916. Roskilde 18/5 1916.

40 aar: Hirtshals 25/1 1921. Næstved 9/2 1921. Frederikshavn 12/6 1921. Skagen 27/7 1921.

35 aar: Middelfart 17/1 1926.

20 aar: Sejersø 3/7 1941 (ophørt) Skjern-Tarm 2/11 1941. Samsø 16/11 1941. Ringkøbing 13/3 1941. Skive 10/6 1941. Thisted 23/4 1941. Køge 27/11 1941.

15 aar: Skanderborg 16/8 1946.

Hempels ABSENTA

er den hurtigste og mest effektive LAK- og FARVE-FJERNER, der på rekordtid opløser selv gamle og tykke farvelag.

ABSENTA skal efter påstrygningen arbejde i 5-10 minutter, hvorefter man med en spartel let kan fjerne de opløste lag farve.

ABSENTA fjerner alle olie- og lakmalinger, alkydemaller, skibsbundmalinger, klare lakker og gulvlakker m.v.

ABSENTA er let at anvende - er ikke brandfarlig - angriber ikke træ og metal.

Undgå blæselampen og dens ulemper - lad ABSENTA gøre arbejdet - berømt for sin virkning.

T. C. Hempel's Skibsfarve-Fabrik A/S

Bog anmeldelse

Flaaden gennem 450 aar. — Martins Forlag. 525 sider.
Pris: 240 kr. hft.

Alle gamle orlogsgaster, ja, alle, der har maritime interesser og kærlighed til vort gamle Søværn, vil have stor glæde af at eje dette smukke og rigt illustrerede værk, som giver vor orlogsflaades historie og virke inden for alle grene lige op til i dag. Ikke mindre end 3 af Marineforeningens bedste støtter: vor hovedkasserer, *Janus Sørensen*, vor landssekretær, *G. Honnens de Lichtenberg*, samt vor dirigent, kendt fra sendemandsmøderne, kommandør *H.-H. Wesche*, har paa fortræffelig maade bidraget til at gøre dette værk saa interessant og alsidigt, som tilfældet er, og det gratulerer vi vore gode venner til. Det store og oplysende bogværk, der indledes med et forord af den afgaaede søværnschef, viceadmiral *H. Nyholm*, er redigeret af kommandørkaptajn *R. Steen Steensen*, *G. Honnens de Lichtenberg* og *M. Friis Møller*, og det er rigt forsynet med illustrationer, heriblandt mange skønne farvebilleder.

O. H. M.

Maanedsløjtninger 1801—14. I et særnummer af Tidskrift for Søværnen har orlogskaptajn *J. Teisen* samlet biografiske oplysninger om samtlige datidens reserveofficerer, der ligesom nu rekrutteredes blandt koffardiflaadens skibsførere og styrmænd, et interessant og højt prisværdigt personhistorisk arbejde.

VIKINGENs aarshæfte bringer som sædvanligt en oversigt over aarets nybygninger under dansk flag og mange andre værdifulde oplysninger for søfartsinteresserede.

Knyttbogen ved *F. Brandt-Møller* og *Kaj Lund*, Borgens forlag, kr. 9,50 giver anvisning paa og opfrisker noget af det, som søfolkene beskæftigede sig med paa de lange rejser i sejskibene, og det er meget værd, at dette bliver bevaret for eftertiden.

Fregatten JYLLAND af kommandørkaptajn *R. Steen Steensen*. Udgivet af Nationalmuseet. Vor gamle orlogsfregat har nu faaet sin sidste forøjningsplads i Ebeltoft under Nationalmuseets stander, og i den anledning har museet udsendt et smukt, lødigt og rigt illustreret hæfte om den gamle og omstridte veteranskude.

Kvindelige Marineres Korps har udsendt en meget fiks og elegant agitationsfolder. Hvis en af deres kvindelige bekendte skulle interessere sig for KM-arbejdet, skriv til hovedkontoret efter denne fikse tryksag.

Til orlogsgasterne paa Holmen er titlen paa en lille piece, der udleveres til de orlogsgaster, der kommer paa Holmen — (Hvorfor kun til dem, de alene har jo ikke patent paa vor orlogsflaades historie) — med net og sober tekst om orlogsflaadens historie og Søværnets stilling i dag.

Maritim erindringsliste

Orlogsmuseets udstilling i Nikolaj kirkebygning paa Nikolaj plads, Kbh. K. (lige ved Strøget og Amagerstov), aaben daglig kl. 13—16.

Burmeister og Wains museum, Strandgade 4, Kbh. K. (lige ved Knippelsbro) aaben alle hverdage kl. 10—13.

Post- og Telegrammuseet, Vesterbrogade 59, Kbh. V. (mange skibsmodeller vedr. færger m. v.) aaben hver søndag kl. 12—14.

Danmarks Akvarium, Strandvejen ved Charlottenlund slot, aaben daglig fra kl. 10. Sporvognsline 1 eller 14 til Hellerup og derfra bus nr. 27 til Charlottenlund slot.

Holmens kirkes kapel (Tordenskiold og Niels Iuels kirster m. m.) aaben daglig kl. 09—12, maj—sept. 09—15.

Mindelunden i Ryvangen, indgang fra Tuborgvej (buslinie nr. 21) aaben daglig fra kl. 10 og til: i jan. og dec. kl. 16, i febr. og nvo. kl. 17, i marts og okt. kl. 18, i apr. og sept. kl. 19, i maj og aug. kl. 20 og i juni og juli kl. 21.

Københavns afd.s Marinestue, Cafeen i Kongens have, Kronprinsessegade 13, København K.

Damhusø afd.s Marinestue, Islev Klub og Selskabslokaler, Slotsherrens Have 10, Vanløse.

Kongens Lyngby afd.s Marinestue, »Lottenborg«, Lottenborgvej 14, Lyngby (Trolleybus nr. 23).

I Marineforeningens rækker

mødes

alle unge og gamle orlogsgaster —

baade fra kystflaaden, kystbefæstningen og alle de andre maritime tjenestesteder.

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling (der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55, København K., tlf. PA 2886.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgårdshaven. Tlf. 1986
Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI
Tlf. 3 40 00

Han regnede Marineforeningens nye Mærkat-Samlerhæfte for en »fuldtræffer« —

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270

Simon Madsen

RØNNE

ESBJERG**Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
*ESBJERG***Esbjerg Skibshandel**

v/ Harald Nielsen

Ny Havn

Tlf. 2198

»Hotel Spangsberg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG

Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG

TLF. 2053

FREDERIKSHAVN**ELECTRA I/S**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63

Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER — OLIE

TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen**& Kryger** INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.)

Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»**VIOLA**« Telf. 74**Carlsen & Aaens Vaadbinderi**

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen*Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod*

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa**SØMANDSHJEMMET**

A. SAMUEL

TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. Mortensen

SEJL, PRESENNING, FLAG OG

TELTFABRIK

Randers

Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Tlf 41345

Skibsradio, sendere og pejleantæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.

*Radio-apparater Elektriske anlæg***SVENDBORG***Besøg Marinestuen***HOTEL PHØNIX****THYBORØN****Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE

A/s Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., kontortid daglig
kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.

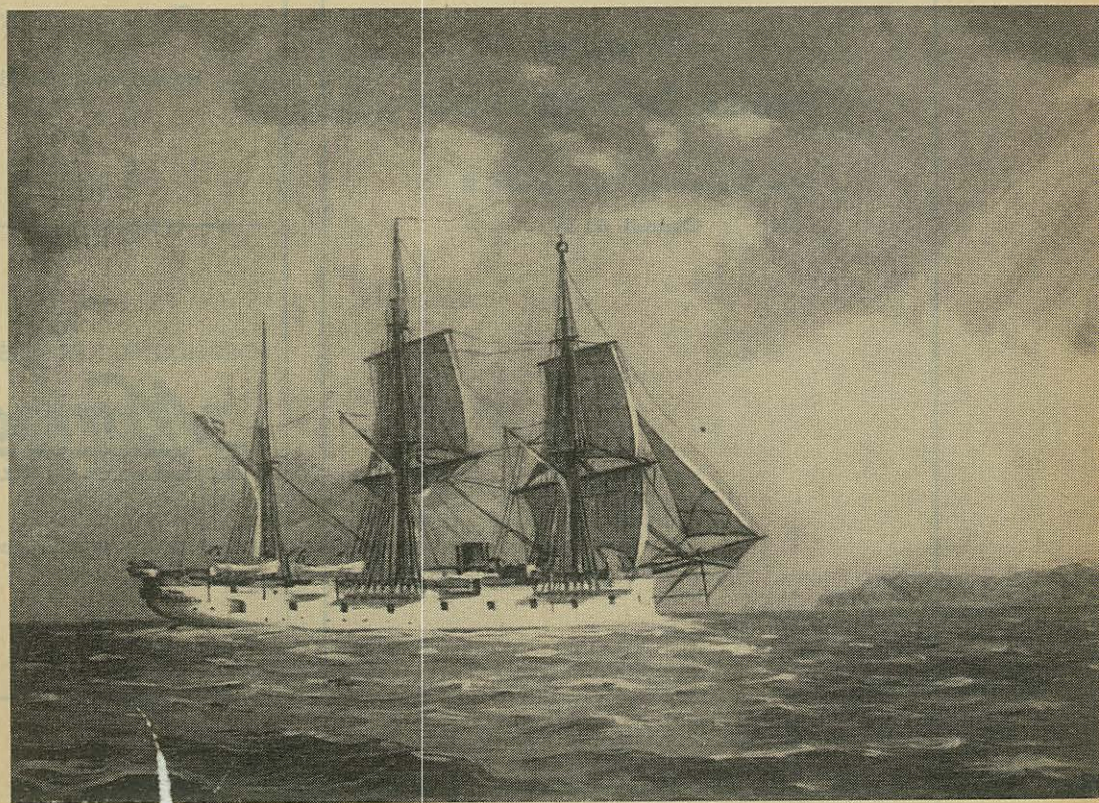
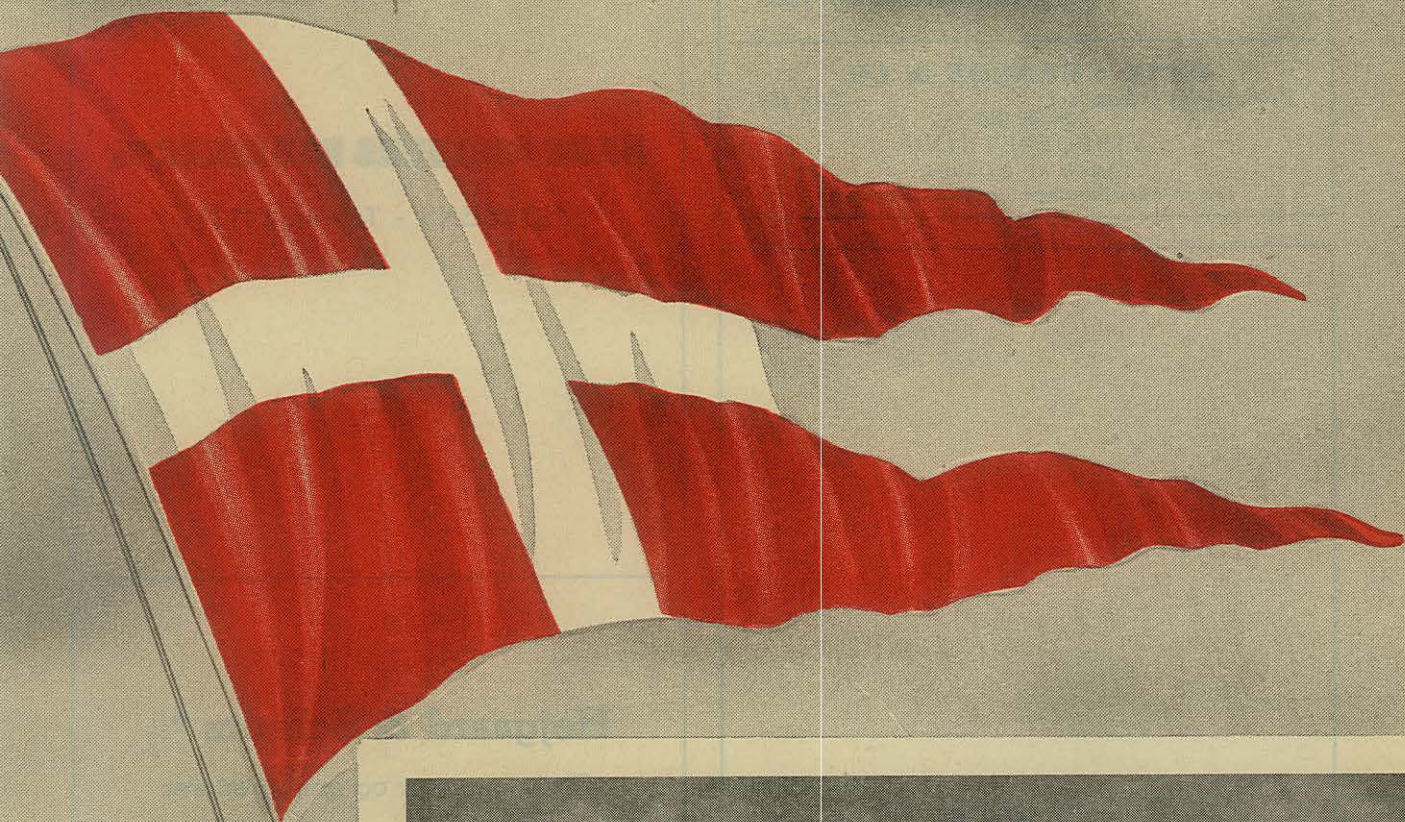
Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEMLEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

UNDER DANNEBROG

Krydserfregatten FYEN under sejl i Middelhavet 1899

Skæret d. 27. september 1961 til Marineforeningen af maleren, fyrdirektør, kommandør *Paul Sinding*, der som frivillig lærling var med paa dette togt.

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte 4 - Nov.
48. aarg. - 1961

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

---

^{A/s} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer

„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

HEDE NIELSENS FABRIKER A/S

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz A/s

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“

Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

J. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKIFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

KOMMANDØR PAUL IPSEN

15. APRIL 1884 — 20. SEPTEMBER 1961

Efter et langt og virksomt liv med aldrig svigtende iver og interesse for Søværnets væ og vel er Marineforeningens mangeaarige formand, Kommandør Paul Ipsen den 20. sept. d. a. afgaaet ved døden i en alder af 77 aar.

Som ganske ung kom Paul Ipsen som lærling paa togt med fregatten FYEN og har her naaet at faa et sidste pust fra den gamle sejskibstid, hvad der sikkert er kommet ham til gode senere og har givet ham hans interesse for og store forstaaelse af søens mænd.

Ipsen blev kadet i 1901 og i 1905 udnævntes han til sekondløjtnant. Som kaptajn modtog han i 1921 »Søe-Lieutenant-Selskabet«s guldmedalje for en prisafhandling om »Anvendelse af forankrede miner«.

Ved GEJSER-ulykken i 1923 saaredes Ipsen ved taageudviklingsapparatets eksplosion, hvilket medførte store operationer og gav ham varigt men.

Kommandør Ipsen virkede i mange aar som lærer i søkrigskunst, stabstjeneste og strategi paa saavel Hærens som Søværnets officersskoler og har ved over 20 aars virke som redaktør af »Tidsskrift for Søværnen« ydet en betydelig indsats for danske soofficerers uddannelse og udvikling.

Kommandøren avancerede gennem aarene til forskellige af Søværnets højeste poster og som chef for Kystflaaden faldt det i hans lod den 29. august 1943 at bringe ordren om sænkning af de danske orlogsskibe paa Holmen til udførelse.

Efter at være traadt tilbage fra aktiv tjeneste i april 1946 blev kommandøren af Marineministeriet anmodet om at fortsætte sit arbejde i Forsvarskommissionen m. m.

Faa officerer har haft saa forskelligartet tjeneste som kommandør Ipsen, og hvor han end blev sat, forstod han at give denne specielle tjeneste sin fulde interesse, og han forfægtede dens betydning med kraft og energi.

Kommandøren nærrede altid stor tro til forsvaret, og i sin lange tjenestetid blev han aldrig træt af at tale forsvarets sag. Her følte han en mission og han underbyggede den med sin optimisme og ukuelige tro paa Orlogsflaadens opgaver og fremtid.

Han følte dyb interesse for søens mænd, noget som gav sig udslag i hans mangeaarige uselviske arbejde i ledelsen af »Sømandsforeningen af 1856« og som formand for Admiral Winterfeldts stiftelse »Trøstens Bolige«. I 1909 fremsatte han i en artikel i »Tidsskrift for Søværnen« nogle tanker om dannelsen af en flaaedeforening, hvilket gav stødet til at kaptajn H. Ewald i 1913 og i fuld forstaaelse med kommandør Ipsen tog ideen op og gjorde en stor indsats for oprettelsen af Marineforeningsafdelinger landet over.

Det var derfor kun naturligt at tankens ophavsmand i 1923 indtraadte i Marineforeningens hovedbestyrelse, hvor han ydede et overordentligt stort arbejde. Efter gros-

serer Vald. Schou's død valgtes han til næstformand og blev ved admiral Carstensens død i 1940 Marineforeningens formand.

Det var en vanskelig tid at overtage formandshvervet i, men trods besættelsetidens svære kaar — og maaske netop derfor — voksede kommandørens hjertebarn støt og roligt frem til en stor og kraftig enhed, og for de mange medlemmer har han i de tunge aar altid staaet som den afholdte »Skipper«.

Kommandøren omfattede hvervet som Marineforeningens formand med megen interesse og prægede arbejdet indadtil og udadtil, indtil han paa sendemandsmødet i Hjørring 1956 efter eget ønske traadte tilbage paa grund af alder. Ved sin afgang blev Paul Ipsen stærkt hyldet fra mange sider og modtog udnævnelse til æresmedlem af Marineforeningen.

For kommandøren var arbejdet i Marineforeningen noget ganske særligt og personligt, og han saa i sammenholdet og kammeratskabet inden for foreningen

noget virkeligt værdifuldt og betydningsfuldt for det danske samfund.

For ham var dette arbejde en hjertesag — det var et arbejde i og med mennesker, og som et særkende for ham, fandt han altid frem til de bedste og mest positive sider hos dem, der stod med i arbejdet. Han førte en vidtstrakt korrespondance med venner hele landet over — en korrespondance som skaffede ham mange glæder og som viste ham disse menneskers sindelag og varme indstilling over for Land og Søværn.

Med sit grundige kendskab til vor marinehistorie forstod han og huskede altid at fremhæve lokale tildragelser, som havde haft betydning og gjorde det paa en saadan maade, at vi altid følte, at her var der noget vi skulle holde hævd over og leve op til.

Vi husker jo alle kommandørens mange marinehistorier og glimrende fortælleevne, men som den interesserede og vaagne mand han var, holdt han af at diskutere alle mulige emner, som vedrørte vort land og vort folk og forfaldt aldrig til specialistens ensidighed paa det somilitære område.

Vi skylder ham alle i Marineforeningen en dybfølt tak for hvad han har været. Han var ideens fader og gennem aarene gjorde han et personligt og meget stort arbejde for foreningens videre udbygning og styrkelse.

Vi, der kendte Paul Ipsen, vil huske ham i taknemmelighed og i ærbødighed bevare hans minde.

Jac Lichtenberg

Kommandør Ipsens bisættelse fandt sted den 26/9 i dybeste stilhed fra Holmens kirkegaards kapel. Udover den nærmeste familie var der givet Marineforeningens formand, Kommandør de Lichtenberg og ganske enkelte nærstaaende venner inden for Marineforeningens kreds lejlighed til her at vise vor afdøde formand den sidste ære.

Til besvarelse paa de mange forespørgsler om bidrag til en mindesten for Marineforeningens mangeaarige formand kan oplyses, at man fra kommandørens families side dybt værdsætter de smukke tanker, der ligger bag disse henvendelser, men paa kommandørindens gravsten var gjort plads til ogsaa kommandørens navn, saaledes at der ikke bliver tale om nogen ny gravsten.

Fra Hovedbestyrelsen

Otto Petersen

Otto Petersen

Den 15/10 1961 afgik formanden for Marineforeningens Vordingborg afd. og medlem af hovedbestyrelsen, købmand Otto Petersen, pludselig ved døden. Straks efter sin hjemsendelse fra Søværnet i 1921 indmeldte han sig i Nykøbing F. afd., hvorfra han senere overflyttedes til Vordingborg afd., som han var medstifter af og fra 1939 formand for. I 1949 blev

han medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse. Alle, der kendte ham, hans lyse sind og sprudlende humør mødte i ham en brav og trofast kammerat. Ved siden af sin store forretningsvirksomhed optog arbejdet i og for MF ham meget og stod hans hjerte særligt nær. Otto Petersen var i mange aar ogsaa et interesseret medlem af Marinehjemmeværnet.

Den 19/10 blev den afholdte afdelingsformand begravet fra Vordingborg kirke. 6 befalingsmænd fra det gamle Masnedøfort stod æresvagt ved kisten og her talte provst Strunge smukt om den gode broder, der var gaaet bort. Afd.s næstformand, fiskehandler E. Rasmussen, der ogsaa var en nær ven, bragte en hilsen fra de mange deltagere fra land og by, hvorimellem ogsaa saas formanden for Marineforeningen, KD de Lichtenberg. Forunderligt at tænke over, at kun kort tid forinden havde den afdøde fulgt sin gamle skibschef, KD Ipsen, til hvem han var personlig stærkt knyttet — til graven, nu fulgte han selv sin gamle chef.

ÆRET VÆRE HANS MINDE.

Danske Soldaterforeningers Landsraad fejrede 10/9 1961 sit 25 aars jubilæum. Ved jubilæumsreceptionen overrakte Marineforeningens formand, Kommandør de Lichtenberg og næstformanden Otto Maegaard en gæstebog med landsraadets emblem til den jubilerende organisation.

Til Søværnets aarlige atletikkonkurrence havde Marineforeningen som sædvanlig udsat en præmieserie i 1500 m løb.

Til den aarlige konkurrence mellem Svenske Sjövärsflotiljer og danske Marinehjemmeværnsflotiller ved Sundet havde Marineforeningen udsat 10 stk. af Mærkatheftet »Glimt fra Søværn og Søfart« som ekstrapremie til det næstbedste svenske hold.

Indsendte manuskripter bedes saa vidt muligt skrevet paa maskine. I alle tilfælde beder vi om, at der holdes god linjeafstand og bred margin til begge sider.

Glimt fra Dansk Søværn og Søfart

Alle Marineforeningens afdelinger har i løbet af sommeren faaet tilsendt et beskedent antal samlehefter med Mærkater, og enkelte afdelinger har allerede afregnet for disse og faaet yderligere oplag tilsendt, og det siger vi tak for.

Nu er tiden imidlertid inde til at gøre en virkelig indsats for disse smukke hefter, da vi nærmer os jul og nytår med raske fjed.

Vi anbefaler paa det kraftigste vore medlemmer at benytte dette smukke hefte som en jule- eller nytårshilsen til venner og bekendte saavel herhjemme som i udlandet. Det er ogsaa meget velegnet som gave til raske drenge med maritime interesser.

Paa side 3 i heftet vil De finde et meget smukt billede af vor æresformand, Hans Majestæt Kongen, som vi er meget taknemmelige over at have faaet tilladelse til at gengive. Desuden er der vedlagt et ark med 30 smukke Mærkater, der viser billeder af skibe fra *Dansk Søværn og Søfart*. Naar disse Mærkater er indsat paa de dertil anviste pladser i heftet vil man have en interessant samling billeder af kendte, historiske og smukke danske skibe.

Heftet koster kr. 2,65 og arket med de 30 Mærkater koster kr. 5,00, ialt kr. 7,65.

Vi anmoder medlemmerne om selv at henvende sig til formanden for deres egen Marineforeningsafdeling, som vil kunne vise prøver paa dette hæfte og modtage bestilling herpaa. De kan ogsaa sende et kort til *Marineforeningens Hovedkontor, Havnegade 55, København K.*, og der skal omgaaende blive sendt Dem det antal hæfter, De ønsker. Med hensyn til betaling for hæfterne, vedlægges et girokort.

Carlsbergs Mindelegat for Brygger I. C. Jacobsen har venligst støttet denne udsendelse, da man har anset det for en national opgave, der falder i traad med Marineforeningens formaaalsparagraf »at støtte nationens interesser for Dansk Søværn og Søfart«, og netop paa nuværende tidspunkt er det af stor betydning, at Marineforeningens medlemmer støtter vort gamle værn, hvorfra vi har gode og glade minder.

Det er i alle maader et festligt og smukt udført arbejde, som alle i Marineforeningen kan være stolte af, og dermed støttes, som ovenfor nævnt, en god sag.

Vi viser vort flag og Marineforeningens navn paa en smuk og værdig maade, og derfor bør alle medlemmerne, hver især eje dette hæfte og hjælpe i dette arbejde, saaledes at »Glimt fra Dansk Søværn og Søfart« kan faa den succes, det fortjener.

— men hertil kommer yderligere som det sidste nye:

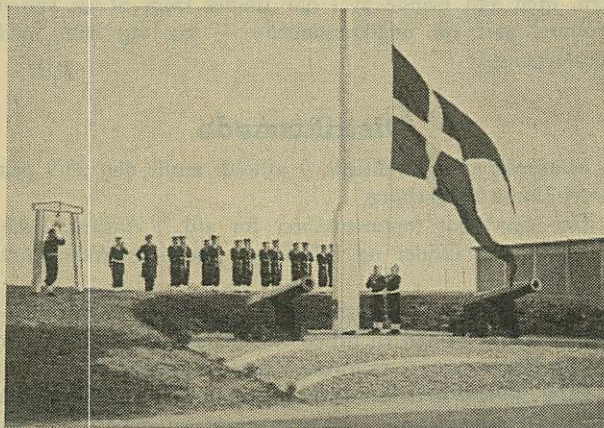
Marineforeningens Postkort

Marineforeningen har haft nogle forespørgsler fra folk, der har set vore Mærkater, om disse smukke motiver ikke egnede sig til fremstilling af postkort, og det er en tanke, som ofte har været ventileret, men hovedbestyrelsen har taget det standpunkt, ikke at fremstille saadanne postkort, førend vi har modtaget en ordre paa et bestemt kvantum, thi med mindre der kan trykkes mindst 10.000 stk. bliver det alt for dyr en foranstaltning. Imidlertid er der nu modtaget en ordre fra *Søværnets Eksercerskole* i Auderød paa et betydeligt antal postkort med samme motiv som

Mærkat nr. 1 i det ark der nu udsendes: »En SKANSE-VAGT«. Det er blevet et smukt kort i skønne farver og *Eksercerskolen* har aftaget $\frac{2}{3}$ af det oplag, der er trykt, og det resterende oplag kan tilbydes Marineforeningens medlemmer til den beskedne pris af 25 øre pr. stk. Nedenfor er vist en gengivelse i sort/hvidt af postkortet, og man vil sikkert kunne forestille sig, hvor smukt det er i farver.

Ved at skrive til Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, Kbhvn. K. kan der rekvireres det antal, som man maatte ønske sig tilsendt. Særlig for de yngre medlemmer, der er uddannet i Søværnets Eksercerskole i Auderød, maa det være af stor interesse.

O. M.

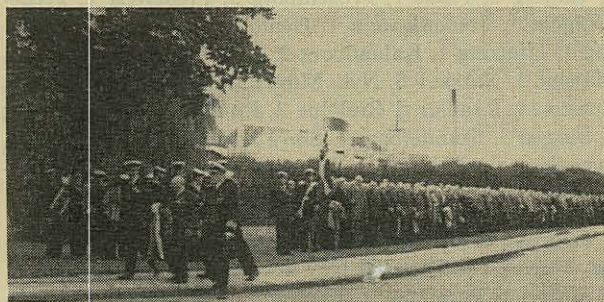
En skansevagt
Marineforeningens julekort 1961.

Jubilarstævnet 27. 8. 1961

Marineforeningens aarlige jubilarstævne er med tiden blevet en af foreningens sikre grundpiller. Det var jo ogsaa de gamle gaster, der i 1913 samledes til 25 aars jubilæum paa Holmen, der førte sammenslutningsideen ud i livet ved at stifte Marineforeningen samme aar — og siden da har jubilarstævnet som nævnt været en værdifuld faktor i foreningsarbejdet.

Aar efter aar mødes aargang efter aargang — unge og gamle smiler genkendende til kammeraterne — det er altid en dag med fest og glæde.

Og saadan blev det ogsaa i aar —

Jubilarparaden 1961.

Musikken spillede op, de gamle gaster fandt ind paa rad og række, hilstes velkommen igen paa Holmen af en repræsentant for chefen for Flaadestation København.

Det smukke islæt i dagens fest og glæde: andagten ved den vpl. theolog og kransenedlægningen var som sædvanligt med til at højne dagens program.

Omvisningen paa Holmen, frokosten paa Marinekaser-
nen og i aar ikke mindst mange gamle orlogsgasters afskeds-
besøg i FYEN, sejlturen i havnen, besøget paa Orlogs-
museets udstilling var alle led i dagens store og afvekslende
program. Efter den stemningsfulde hyldest til »den dan-
ske sømand« gennem kransenedlægningen ved Minde-
ankeret i Nyhavn sluttede dagen med sejltur til Hålsing-
borg med skafning om bord og besøg i *Flottans Måns*
Marinestue.

Det var trætte, men glade gaster, der fyldte SCT. IBB
paa hjemturen, som altid havde ogsaa vejret været i fest-
stemning — og nu glæder jubilarudvalget sig til at se jer
igen om 5 aar, maaske vil der mangle en og anden i bak-
ken, men kan hænde at i har fundet frem til en anden
gammel gast fra ungdomsdagene — saa tag ham med
næste gang.

T. H.

Distriktsmøde

Marineforeningens distrikt 7 afholdt møde den 23/9 paa
hotel Dania i Silkeborg.

Der var mødt repræsentanter for afd. i Aarhus, Ran-
ders, Viborg, Odder og Silkeborg. Ebeltoft havde sendt
afbud.

Medlem af hovedbestyrelsen, *Villy Kyst*, Aarhus, ind-
ledte med at bringe en hilsen fra formanden, kommandør
de Lichtenberg og næstformanden fuldmægtig *Maegaard*.

Efter beretningen fortalte repræsentanterne om arbejdet
inden for afdelingerne, mange sager af interesse inden for
Marineforeningen blev drøftet.

Det blev vedtaget, at næste aars kredsmdøde skulle af-
holdes i Viborg, og at kredsens sommertur skulle gaa til
Pøt Mølle i juni 1962, med Randers afd. som arrangør.

Ved skafningen udtalte *Villy Kyst* mindeord over Ma-
rineforeningens tidligere formand kommandør *Paul Ipsen*,
som var afgaaet ved døden faa dage forinden.

Fra medlemsbladets gamle aargange:

I nr. 1 aargang 1919 foreslaas det, at Marineforeningen
gaar i spidsen for at rejse *Tordenskjold* et værdigt mindes-
mærke — dette er sket — men desværre først i 1958.

Tilgang af nye medlemmer, april og juli kv. 1961.

Aarhus 5, Assens 1, Bornholm 5, Brønderslev 1, Ebeltoft
2, Esbjerg 2, Fakse 1, Fredensborg 3, Fredericia 1, Frede-
rikshavn 4, Frederiksværk 1, Gentofte 1, Herning 1, Hille-
rød 1, Hjørring 1, Kalundborg 2, Kgs. Lyngby 1, Korsør 1,
Marstal 3, Nakskov 5, Nyk. Mors 2, Nyk. Sj. 5, Padborg 5,
Præstø 14, Randers 6, Roskilde 3, Rudkøbing 1, Saksøbing
2, Skagen 3, Skanderborg 1, Skive 1, Skælskør 1, Slagelse 3,
Svendborg 1, Thisted 1, Viborg 1, Vordingborg 1, Ærø-
købing 2, ialt 97 medlemmer.

Samtidig er udmeldt 159 medlemmer — altsaa et daar-
ligt kvartal, i juli kvar al blev det heldigvis bedre:

Aarhus 1, Bornholm 1, Esbjerg 1, Fredensborg 1, Frede-
riksberg 4, Gentofte 1, Glostrup 3, Helsingør 7, Hillerød 5,
Hirtshals 32, Holbæk 4, Kgs. Lyngby 2, Nakskov 2, Nyk.
F. 3, Nyk. Mors 1, Nyk. Sj. 1, Næstved 1, Odder 4, Pad-
borg 1, Roskilde 6, Saksøbing 1, Skanderborg 1, Skælskør
2, Svendborg 4, ialt 89 medlemmer.

Samtidig er udmeldt 57 medlemmer, men trods det gode
reelle resultat, maa der beklageligvis i de to kvartaler
alligevel noteres en nedgang paa 30 — uha —

Marineforeningen og Marinehjemmeværnet

Paa given foranledning skal oplyses, at i henhold til
Marineforeningens love, § 5, kan som medlemmer af
Marineforeningens afdelinger optages uberygtede mænd,

- 1) der er eller har været værnepligtige i Søværnet,
- 2) der er eller har været ansat i Søværnets tjeneste, eller
- 3) som nærer interesse for orlogs- og handelsflaaden og
dermed beslægtede erhverv.

I alle tilfælde indebærer pkt. 3 saaledes klart og tyde-
ligt, at ogsaa Marinehjemmeværnets gaster kan optages
som medlem af Marineforeningen — thi deres indsats
indenfor Marinehjemmeværnet maa jo saa absolut ske paa
baggrund af de paagældendes interesse for »Orlogs- og
handelsflaaden og dermed beslægtede erhverv« —

Marineforeningens store Fregataften

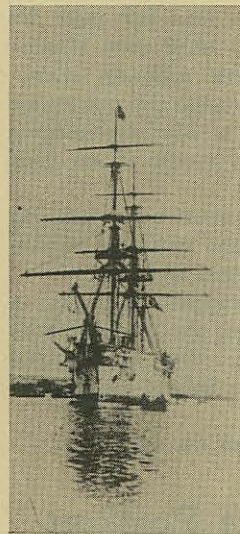
Gamle FYEN blev fejret med fuld honnør
paa sin 79-aarige fødselsdag.

Ved det aarlige jubilæarstævne paa Holmen i august i
aar rygtedes det, at nu var kaserneskipet FYENs dage
under orlogsflaget snart talte. Mange jubilærer benyttede
lejligheden til en stille afsked i det gamle skibs krumhol-
ter, hvor de som unge vpl. havde »snajet« sig og søgt ly
for skibssergentens altovervaaende blik. En af disse, blom-
sterhandler *Wandel*, foreslog, at Marineforeningen arran-
gerede en slags afskedsfest i det gamle skib, og hoved-
bestyrelsen greb straks den udkastede idé. Søværnskom-

mandoen gav tilladelse til festens
afholdelse og med forstaaende
bistand fra Flaadestation og Ma-
rinekaserne København blev den
muntre aften bragt i stand.

Adgangsbilletten var forment
som en smuk lille tryksag fra
Beckers papirindustri med bille-
der — baade af krydserfregatten
og kaserneskipet FYEN og paa
bagsiden var skibets historie op-
tegnet.

Den 27/9 samledes 200 gamle
FYENs-gaster paa »Elefanten«,
hvor Marineforeningens Køben-
havns afdelings store musikkorps
koncerterede. Paa FYENs flag-
pyntede hoveddæk fungerede
Næstkommanderende fra Søvær-
nets Eksercerskole i Auderød,
orlogskaptajn *J. K. Olsen* som
ordstyrer og her fik først Ma-
rineforeningens formand, kom-
mandør *G. de Lichtenberg* ordet.

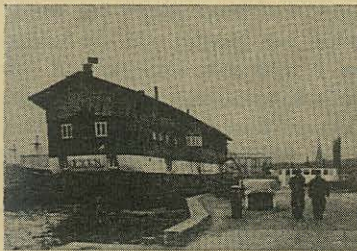

FYEN til ankers på
Algiers rbed med kontra-
admiralflag på fortoppen

Indledningsvis mindedes
formanden Marineforeningens mangeaarige formand, kom-
mandør *Paul Ipsen*, der faa dage før var afgaaet ved døden.
Til det sidste havde *KD Ipsen* fulgt med i Marineforenin-
gens virke; han havde selv som lærling sejlet med FYEN
og havde lovet at tage ordet ved denne lejlighed. Netop
denne friske og bramfrit anlagte fregataften var saa helt i

Marineforeningens aand og formanden udtalte haabet om, at mange gamle og unge orlogsgaster ville faa glæde af denne sammenkomst i gamle FYEN, netop paa 79-aarsdagen for dens stabelafløbning fra Nyholms gamle byggebeddinger ikke langt fra FYENs nuværende fortøjningsplads langs »Elefanten«. Derefter opridsede Marineforeningens landssekretær i faa træk den gamle orlogsmands korte og sensationsløse historie. Som illustrationerne viser, har FYEN taget sig flot ud med de høje master og svære ræer, enten den var fregatrigget eller barkrigget — med skroget helt sortmalet, helt hvidt — eller sort med hvid batterigang — og gul skorsten, som forlængst sammen med armering og maskine er udtaget — men denne aften bølgede tobaksrøgen og stemningen under det flade graa tag, der i dag dækker over det afriggede kaserneskibs hoveddæk.

Det var lykkedes at finde frem til nogle gamle gaster, der virkelig har *sejlet* med gamle FYEN. Der lever endnu 3 tidligere søofficerer, der som unge løjtnanter var med paa det sidste togt i 1898—99, men ingen af dem saa sig af helbredsmæssige grunde i stand til at komme ud om bord. Der mødte derimod 2 frivillige lærlinge fra dette togt: fyrdirektør, kommandør *Paul Sinding* og tandlæge, dr. *Bjerrum* — en gammel overmatros, fhv. havnekasserer *Niels Petersen* og en værnepligtig fra samme togt, maskinchef *Rander*. Baade kommandør *Sinding* og den gamle havnekasserer var oppe paa skansen og fortalte om minder fra ungdommens dage, og fyrdirektøren sluttede med at overrække et af ham selv udført smukt maleri af FYEN under sejl til Marineforeningen som erindring om denne aften (se forsidebilledet). Fra en anden god ven af foreningen, glarmester *Krog Kløverfelt* modtoges en meget smuk akvarel af den gamle fregat.

tens slaen glas angav, at det var tid at afslutte denne korte mindeaften.

Efter en symbolsk sidste flagnedhaling — Marineforeningens flag havde vajet paa hoveddækket under festen — pib orlogskaptajn *J. K. Olsen* alle mand ned paa kajen. I den mørke aften stod værnepligtige fra Marinekasernen med tændte fakler langs »Elefanten«s nordside og med musikorpset i spidsen marcherede gamle og unge hen og tog opstilling agten for FYEN, hvis agterspejl var projektørbelyst.

Ud af mørket og stilheden kom nu tre orlogsgaster marcherende mod FYENs agterskib. De var unge og i moderne uniform, blaa kraver, hvide bandolerer og gamacher. Lige under den høje sorte agterende gjorde de holdt — signalhornene førtes paa reglementeret vis, taktfast til læberne og saa lød det gamle *Tapto*-signal som en sidste hilsen og honnør til den gamle fregat.

Der var tyst og stemningsfuldt, da de tre hornblæsere paa samme fiske maade marcherede ud af lyskeglen — hvorpaa alle de gamle gaster til tonerne af »Holmens faste Stok« afmarcherede til toldbodfærgeren, saa taktfast, som om de kun var maanedgamle indkaldte.

Vi bør alle sende vore

FØDSELSDAGS- OG JULEHILSENER

paa Marineforeningens smukke postkort

En smuk og stemningsfuld afslutning paa en munter »fregataften«.

Vel næppe før har nogen gammel dansk orlogsmand faaet en saa festlig *sortie* — selvom FYEN ikke straks slæbes bort — der vil gaa nogen tid for Søværnets Intendantur med at realisere det gamle kaserneskip, som forventelig vil blive solgt til ophugning — saa sluttedes den sidste danske sejl-fregats æra under deltagelse af en talrig repræsentation af de mange tidligere orlogsgaster, der gennem aarene har »døjet ondt« i det gamle kaserneskip.

FYENs data

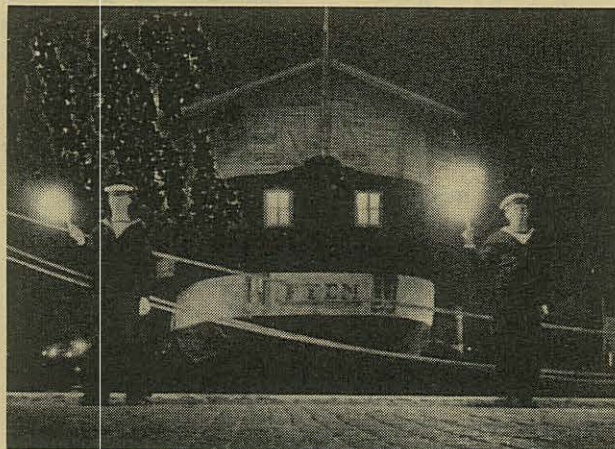
Bygget paa Orlogsværftet som dettes bygge nr. 65 efter 1807 og løbet af stabelen 27. september 1882 som »Korvet med lukket Batteri«, en typebetegnelse, der i 1885 blev ændret til »Krydsfregat«. Længde: ca. 69 m, bredde: ca. 14 m, dybgaende: godt 6 m, depl.: 2737 tons. Maskineri fra B. & W. paa 2600 hk. Hovedarmering: 18 stk. 15 cm kanoner. Endvidere forskelligt mindre maskinskyts, og 2 torpedoudskydningsapparater i stævnen samt 2 projektører. Over maskinen og kedlerne et horisontalt 37 mm panserdæk.

I 1884 og 1885 paa togt som Eksercerskoleskib, i vinteren 1885—86 paa togt til Middelhavet, herunder døde chefen, kommandør *H. G. F. Garde*, der netop havde modtaget udnævnelse til kontreadmiral, og blev begravet paa Malta.

I 1895—96 til Dansk Vestindien og i 1898—99 til Middelhavet, og dette blev FYENs sidste togt.

Var under sin oplægning i Flaadens Leje i begyndelsen af dette aarhundrede artillerieksercerskole for Søværnets Underofficerskole, i 1907 blev den Reservekaserneskip, i 1910 Kaserneskip, og som saadan slutter FYEN sin næsten 80-aarige æra i den danske orlogsflaade.

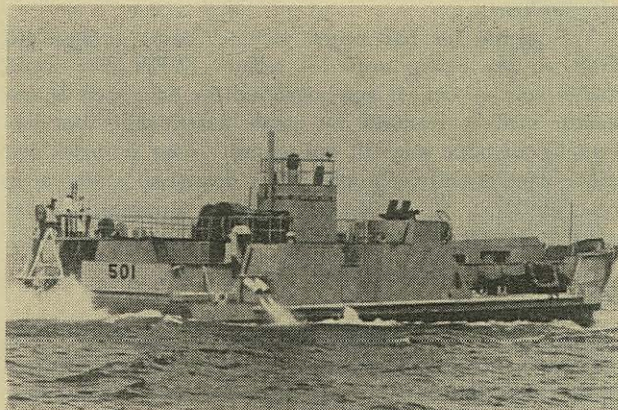
FYEN var oprindelig fuldrigget, men i 1886 fik den af mandskabsbesparende grunde barkrigning.

Det gamle kaserneskip paa sin 79-aarige fødselsdag.

Nye Skibsnavne i den danske Orlogsflaade

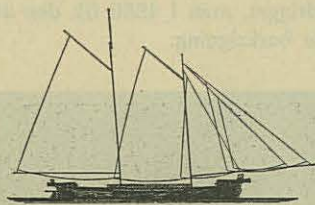
Under 19. juli 1961 har Hans Majestæt Kongen resolveret som følger: »De amerikanske landgangsfartøjer LCU 649 og LCU 765, som paaregnes overdraget Danmark i efteraaret 1961, gives navnene ODIN og THOR«. Enheder af denne særprægede fartøjstype, som USA byggede i stort tal under 2. verdenskrig, deltog i 1958 i en stor NATO-langangsovelse ved Skagen.

Den moderne landgangsbåd

Disse to for dansk Søværn ret fremmedartede specialskibe skal benyttes som forsyningskibe ved de nye fladestationer i Korsør og Frederikshavn, men skibsnavnene er ikke ukendte i det danske Søværn eller i de øvrige nordiske Orlogsflaader i tidligere tider.

ODIN er herhjemme ældst kendt som navnet paa et orlogsskib paa 74 kanoner og med en besætning paa 679 mand, der var bygget paa Nyholm 1788 efter fabrikmester *Henrik Gerners* tegninger. Skibet kom første gang under kommando i aaret 1791, da det i august maaned var paa besejlingstogt i Østersøen sammen med orlogsskibet NEPTUNUS, derefter blev det med visse aars mellemrum periodisk udrustet i eskadre uden dog at have været ude paa særlige opgaver. Denne ODIN hørte til de skibe, der i 1807 blev bortført efter Københavns kapitulation.

Kanonskonnert.

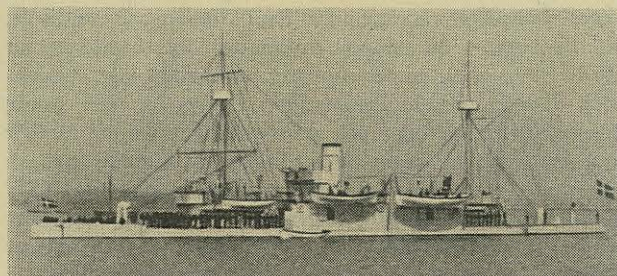
Efter Flaadens ran blev der herhjemme og i Norge bygget et stort antal kanonbaade og med disse smaa krigsfartøjer toges kampen op mod den britiske overmagt. I den norske skærgaard var de aabne kanonchalupper og -joller vel anvendelige, men længere mod nord behøvedes en mere sødygtig fartøjstype. Der blev derfor ogsaa bygget en del »kanonskonnertes«, blandt disse i 1808 i Bergen een, der fik navnet ODIN. Kanonskonnertene førte 50 aarer og var armeret med 2 stk. 24-punds kanoner ligesom de havde en besætning paa 45 mand.

I 1814 overførtes denne ODIN til den nye norske marine, men blev dog ikke meget benyttet her og allerede i 1839 blev kanonskonnerten udrangeret og solgt.

Som et af vore første pansrede skrueskibe møder vi panserbatteriet ODIN, bygget paa Nyholm i 1872 med

et deplacement paa 3232 tons og en maskinkraft paa 2300 HK. Det var et kasematskib med 4 stk. 120-punds eller 10" forladekanoner, een i hvert hjørne af den pansrede overbygning, hvor de kunne skyde enten langskibs eller tværskibs. ODIN var et af vore første panserskibe, der var »født« uden sejlrigning. Da det tre aar ældre panserbatteri LINDORMENs gaffel og stagejyl var til mere gene end gavn, blev de afskaffet i henhold til marineministeriel resolution af 1/12 1869 — og fra denne dato regner man sejlkraftens afskaffelse i vore kampskibe.

I 1898-99 blev ODIN omarmet og fik nu 4 stk. 25 cm bagladekanoner med større skydefrihed — i 1885 var det blevet indordnet som panserskib, men det blev dog fortrinsvis kun benyttet i vore indre farvande. Efter datidens skik og brug var ODIN oprindelig forsynet med en løs spore, en svær, fortil tilspidset, jerncylinder i stævnen beregnet til vædring af fjendtlige skibe — denne anordning viste sig dog uden praktisk værdi og blev senere erstattet af en almindelig jernstævn. I sommeren 1902 var kommandør, H. k. H. Prins *Valdemar*, chef for dette panserskib, som i 1912 udgik af Flaadens tal.

Panserbatteriet ODIN.

Skibsnavnet THOR møder man første gang i den dansk/norske orlogsflaades historie som navnet paa en kanonskonnert, bygget i Bergen i 1808 som søsterskib til førnævnte ODIN og flere andre kanonfartøjer af samme type. Denne THOR fik dog kun en kort levetid under dansk orlogsflag, i 1809 blev den erobret af Englænderne og dens videre skæbne er ukendt.

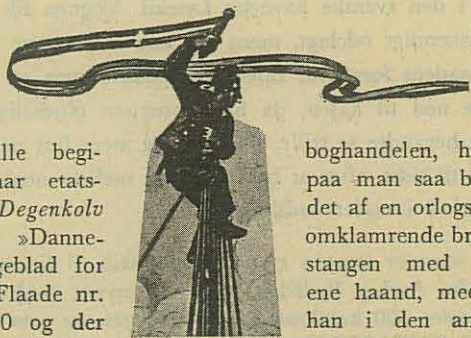
Tabet af denne meget anvendelige kanonskonnert blev dog hurtigt udlignet, idet der i 1811 blev bygget en ny THOR efter samme tegning, men armeringen blev dog kun 2 stk. 18-punds kanoner mod 24-punds i de første skonnerter af denne type. Ligesom ODIN kom denne kanonskonnert under norsk orlogsflag og blev ogsaa udrangeret i 1839.

I 1851 byggede Orlogsværftet korvetten THOR som Danmarks første skrueskib. Armeringen bestod af 14 stk. 30-punds kanoner og maskineriet udviklede 650 HK. THOR var sammen med SAGA blandt de faa skibe i vor orlogsflaade, der var født med barkrigning. Krydsfregatten FYEN fra 1882 var derimod oprindelig fuld- eller fregatrigget, men den blev senere omrigget til bark uden raasejl paa mesanmasten, hvilket alene for dette skibs vedkommende betød en mandskabsbesparelse paa henved 100 mand.

Paa sine togter besøgte THOR i tiden 1855—77 baade Island og Færøerne, Madeira, Middelhavet og Dansk Vestindien og i 1864 var den under krigsudrustning som blokadeskib i Østersøen. I 1877 udgik den af Flaadens tal, men først i 1885 blev den hugget op. THORs smukke gallionsfigur er dog stadig bevaret og i dag løfter *Thor* sin hammer uden for Søværnets Fjernkendingskole paa Holmen, den tidligere modelsamlingsbygning.

Paa krigens første dag, den 1. februar 1864, opererede THOR i Eckernførde Fjord sammen med panserskonner-ten ESBERN SNARE for at assistere Armeens venstre fløj og kom herunder i artillerikamp med Preussernes feltbatterier ved Sandkrug. THOR fik herunder skud i skrog, rejsning og skorsten, men uden tab af menneskeliv, men der forefaldt følgende mærkværdige begivenhed.

En af stortopsgasterne ville nyde denne ualmindelige forestilling, som artillerikampen var, men kunne ikke nøjes med udsigten fra storemærs, hvorfor han entrede op paa stængesallingen, hvorfra han havde udsigten i fugleperspektiv. Men en vagabonderende tysk granat aflagde ham en visit paa hans luftige stude og borttog flagknappen paa toppen af bramstangen med vedhængende vimpel. Den tunge fløjknep søgte lodret ned med den lette vimpel efter sig som en komethale og idet den passerede stængesalingen greb topsgasten den med højre haand, medens han med venstre haand holdt fast i bramvantet og najede den til salingen.

Den lille begivenhed har etatsraad H. Degenkolv skildret i »Dannebrog«, ugeblad for Hær og Flaade nr. 33 i 1880 og der udkom kort efter et prospektkort i

Digteren Holger Drachmann havde skrevet 2 verselinier, trykt paa kortets fod, der i hans eget stærke, varme sprog gav en smuk forklaring af billedets betydning.

Trods flittig efterspørgsel i boghandelen og paa det kgl. Biblioteks Billedsamling har det ikke været muligt at opspore dette gamle postkort — U.D.s redaktion er interesseret, dersom nogen af bladets læsere kan hjælpe her. Den vedstaaende tegning af situationen af Rasmus Christiansen er et udsnit af en vignet i »Vor sidste kamp om Sønderjylland«.

(U. D. side 25—1920)

Inspektionsskibet THOR blev bygget som en damptrawler paa 205 tons i North Shields i England for islandsk regning. I 1907 blev dette skib solgt til Danmark og senere benyttet som havundersøgelsesskib i de danske farvande, ved Færøerne og Island, vest for Irland samt i Middeltog Sortehavet.

I 1914 blev havundersøgelsesskibet THOR af Landbrugsministeriet, hvorunder fiskeriopsyn og havundersøgelse den gang sorterede, stillet til raadighed for Marineministeriet som inspektionsskib og THOR fungerede under første verdenskrigs sikringsstyrke som distriktsvagtskib i Sundets sydlige del indtil 1918.

I 1920 kom dette skib atter under islandsk flag, først som bjærgningsskib, senere blev det overtaget af den islandske stat som fiskeribevogtningsfartøj under det blaa-hvid-røde flag med dobbelsplit og blev udrustet med en kanon paa bakken. I 1929 forliste THOR eller PÓR, som det hed paa islandsk, men dette navn har fortsat været

benyttet af de islandske statsskibe, hvoriblandt ogsaa navnet ODIN er forekommet. De to første førere i disse skibe var islændinge, der tidligere havde været reserveofficerer i den danske flaaede og senere har flere befalingsmænd her oppe fra gennemgaaet en saadan uddannelse i Danmark.

Udover den førstnævnte kanonskonneret ODIN har Norge fra 1872—1918 haft en monitor med 2 stk. 21 cm kanoner og 85 mands besætning ved dette navn, og i Sveriges flaaedelite fandtes monitorerne (Pansarbåtar af 2 kl) ODEN og THOR fra 1896 og 99, men begge disse gamle skibe er forlængst gaaet til ophugning.

H. de L.

Fra Søværnet

Arveprins Knuds yngste søn, prins Christian, har paa begyndt tjeneste som menig orlogsgast i Søværnet. Midt i august mødte han sammen med andre unge, der var indkaldt til tjeneste ved Søværnets Eksercerskole i Auderød ved Frederiksværk.

Det er prinsens mening at gaa officersvejen i Søværnet.

Flaademesterskabet i travalleroning afholdtes 21/9 udfor Langelinie med fem deltagende baade, fra Lynetten, Middelgrundsfort, Stevnfort og 2 baade fra Flaadestationen. Her kæmpedes om Søværnets vandrepokal samt om den af Marineforeningens Gentofte afdeling udsatte Tordenskiold-pokal. Alt var lagt op af modstanderne til et nederlag for Lynetten, men dette hold hævdede endnu en gang sin ære. Sejren var meget klar paa flere længder. Middelgrundsfort slog paa maallinien Marinekaserne Københavns bedste mandskab og blev en flot nr. 2.

Søværnet har averteret to bevogtningsfartøjer til salg.

Det er de tyskbyggede ca. 20 aar gamle STIGSNÆS og ASNÆS. Baadene har et displacement paa ca. 140 tons. Fartøjerne vil næppe egne sig til andet end ophug, idet skrogene er en del medtaget, og forskellige installationer om bord er helt eller delvis afmonteret.

Fregatten JYLLANDS skibsklokke hænger i øjeblikket paa Bangsbomuseet i Frederikshavn. Ebeltøft er naturligvis meget interesseret i at erhverve klenodiet, men Frederikshavns museumsbestyrelse er ikke meget for at give afkald paa klokken. Man er dog i gang forhandlinger, og som forhandlingsgrundlag forlanger Frederikshavn en anden attraktion i stedet.

Orlogsmuseets udstilling i København fik forleden en værdifuld gave af en tysk produkthandler. Det drejede sig om skibsklokken fra artilleriskibet NIELS IUEL, et af de skibe, der oplevede 29. august 1943.

Historien bag den tyske gave er den, at to sergenter fra flaadens kadetafdeling for nylig under et dansk flaaebesøg i Kiel med depotskibet ÆGIR var i land og paa en af Kiels gader blev tiltalt af en mand, der sagde, at han havde noget af interesse at vise dem. Han gik sin vej og kom lidt senere tilbage med en stor malmklokke, hvorom han fortalte, at den stammede fra det danske artilleriskib NIELS IUEL, og at den efter hans mening hørte

hjemme paa det danske orlogsmuseums udstilling i København. Sergenterne fik derpaa klokken overrakt, om betaling var der ikke tale, og nu er klokken anbragt i Nikolaj Kirkebygning.

NIELS IUDEL befandt sig den 28. august 1943 i Holbæk. I forbindelse med begivenhederne den 29. august løb skibet ud fra Holbæk, idet chefen ønskede at føre skibet til Sverige. Der laa imidlertid tyske skibe ud for Isefjorden, og da skibet var blevet angrebet fra luften, blev det sat paa grund, samtidig med at man ødelagde mest muligt om bord. Senere bragte tyskerne skibet flot og anvendte det bl. a. som skoleskib.

Ved krigens slutning blev NIELS IUDEL sænket under et angreb og sank paa 30 meter vand ud for Egernførde. Fra vraget har tyske vragskibere senere hentet effekter op, bl. a. altsaa den skibsklokke, der nu via produkthandleren i Kiel har fundet sin plads paa Orlogsmuseets udstilling.

Det østgrønlandske slædepatruljehold »Sirius« vil fremtidig blive uddannet i Norge inden afrejsen til Grønland. Hidtil har kun de enkelte holds chefer gennemgaaet træning i Norge, men ved et samarbejde med det norske forsvar faar alle medlemmer af slædepatruljen nu lejlighed til at sætte sig ind i krigsførelse i sne og kulde.

Fem yngre befalingsmænd fra hæren, som er udtaget til slædepatruljen, hvor de skal gøre tjeneste i to aar, træner for tiden i Danmark. Om en maanedstid fortsætter de træningen i Norge, hvor de deltager i et kursus for befalingsmandsskolen for infanteriet i Syd norge, inden de rejser til Østgrønland for at afløse medlemmer af det nuværende hold.

Sirius-patruljen, der er underlagt Grønlands marinekommando i Grønnedal, har til opgave at inspicere de store øde strækninger i Østgrønland med hundeslæder.

Der stilles store krav til mandskabets kondition og udholdenhed under de ofte meget vanskelige forhold, der bydes, og det er derfor af stor betydning, at den enkelte i patruljen paa forhaand har kendskab til at leve og færdes i barsk natur.

Børsen.

»Nyt og noter fra kulturmuseerne« meddeler i sit septembernummer: Orlogsmuseets udstilling har som gave af Frederik IX modtaget et maleri af *Carl W. Petersen*, forestillende kampen ved Sjællands Odde i 1808.

Kunstneren stammede som bekendt fra Odsherred og malede sit billede i 1937. Det blev betalt af beboerne i Nykøbing og Odsherred og skænkedes af disse til Chr. X i anledning af regeringsjubilæet i 1937. Det har hidtil hængt paa Marselisborg slot.

I aar bør alle benytte
Marineforeningens Mærkathæfte
som julegave —

og sende julehilsen paa det smukke kort med
»En skansevagt« — optaget i Søværnets
Eksercerskole i Auderød

— og husk saa ogsaa at sætte et af
Marineforeningens Mærkater
paa al udgaaende post

De jordiske rester af dem, som omkom, da orlogsskibet WASA for 333 aar siden gik til bunds ude paa Strömmen i Stockholm, vil blive lagt i en fællesgrav.

Det menes, at ca. 50 personer er gaaet til bunds med skibet, og man har fundet fjorten skeletter, som nu først skal undersøges videnskabeligt, og siden er det saa meningen, at de skal jordes i samme grav paa Galärvarvs- kirkegaarden.

Paa 333-aardagen for WASAs forlis højste man paa WASA det flag, som WASA-nævnet fik overrakt af kong Adolf paa »Svenska flaggans dag« i aar.

Der er stadig mærkelige trafikuheld. En bil stødte en aften sammen med en undervandsbaad. Baaden laa ved kaj i den svenske havneby Lysekil. Vognen fik forpartiet fuldstændigt ødelagt, mens der kun skete ringe skade paa U-baadens forstævn. Bilen var parkeret paa en gade, der førte ned til kajen, da haandbremsen pludselig svigtede. Den begyndte at trille, fik mere og mere fart paa og ramlede til sidst, efter at have passeret mellem nogle sildetønder, ind i undervandsbaaden.

I sommer søsattes et nyt gastankskib til firmaet *Kosangas* fra Aarhus flydedok, som er forsynet med fryseanlæg og laster 500 kubikmeter flydende gas, og som blev døbt LILI THOLSTRUP af fru Lili Friberg fra Landskrona, der er søster til direktørerne Tholstrup. Skibet blev døbt efter et nyt ritual, idet fru Friberg knuste en flaske med flydende gas mod stævnen i stedet for den traditionelle flaske champagne.

Fyr- og Vagervæsenet vil i de nærmeste aar bygge en helt ny type fyrtaarne, som skal afløse fyrskibene først og fremmest i Kattegat. Prototypen skal erstatte Læsø Rende fyrskib engang i 1963.

Det menes at være mest praktisk at lade fyrtaarnet bygge i Frederikshavn. Det er første gang, man herhjemme bygger et komplet fyrtaarn paa landjorden og derefter lader det sejle ud til bestemmelsesstedet. Svenskerne praktiserer det samme i adskillige tilfælde, og bl. a. af den grund ved man, at det kan lade sig gøre. Det nye fyrtaarn vil faa væsentlige større lysstyrke end fyrskibene.

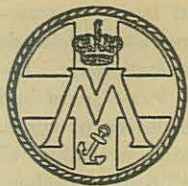
Taarnet skal koste et par millioner kroner, hvortil kommer udgifterne til diverse installationer.

Redningsvæsenet har udsendt beretning for aaret 1. april — 31. marts 1961.

Der har været opretholdt et højt beredskab, bl. a. gennem en lang række øvelser ved raketstationer og ved baad- og raketstationer, og der er i aarets løb blevet rettet ialt 44 menneskeliv.

Redningsvæsenet disponerer over 55 redningsstationer, hvoraf 30 er baad- og raketstationer, 9 baadstationer og 16 raketstationer, og der findes ialt 19 robaade og 24 motorredningsbaade. Desuden disponerer Redningsvæsenet over 243 telefonstationer, hvoraf 68 er anbragt i alarmringshuse.

Statens udgifter til Redningsvæsenet har i beretningsaaret udgjort ialt 2.243.633 kr., hvoraf ca. 1.715.000 kr. er lønninger, honorarer og understøttelser.

Forenings- Meddelelser

Glostrup-Taastrup afd. indledte vinterhalvaaret med en fornøjelig filmsaften d. 7. september i »Kahytten«.

Søllerød afd. var 11/6 paa skovtur i egnen omkring Roskilde fjord, som sædvanlig var turen, der blev en succes, tilrettelagt af *Rex*, hvem afd. skylder megen tak for initiativ til og udmærket ledelse af mange dejlige udflugter.

Frederiksberg afd. melder ogsaa om gode udflugter i sommerens løb. Den første med damer til Holmen med rundgang her samt besøg paa Søværnets Officersskole og skafning paa Marinekasernerne København. Den anden tur var knapt saa lang, den gik til de smaa haver i Pileallé og blev til en munter pakkefest.

Skive afd. har afholdt sin aarlige pokalskydning, hvor *Gunner Aagaard* blev nr. 1 med 90 points, *H. P. Christensen* blev nr. 2 med 89 p — i serieskydning I blev Aagaard igen nr. 1, denne gang med 29 p — i serie II fik *H. P. Christensen* som nr. 1 ogsaa 29 p.

Godthaab afd.s logbog udviser, at den aarlige fugleskydning fandt sted 2/7 med god tilslutning, fra fregatten THETIS deltog 5 vpl. og fra orlogskutteren TEISTEN deltog 2 gaster. Skydningen varede til kl. 1330, hvorefter der var skafning i gæstehjemmet og her proklameredes vpl. *Flemming Mathiesen* fra THETIS som fuglekonge ved vpl. fra TEISTEN, *Tom Nexøs* skud. Om aftenen var der præmieuddeling og »dans paa agterdækket« — et vellykket arrangement, som alle var glade for, ikke mindst de deltagende orlogsgaster.

Roskilde afd. afholdt fregatskydning 6/8 i henhold til det traditionelle ritual. Efter formiddagens skydning mødte damerne med madkurvene og om eftermiddagen var der arrangeret keglespil og skiveskydning, hvorpaa præmieuddelingen fandt sted ved et fælles kaffebord.

I Marineforeningens rækker

mødes

alle unge og gamle orlogsgaster —

fra alle ældre og nye maritime
tjenestesteder.

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling
(der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55,
København K., tlf. PA 2886.

OPTAGELSESBANKET

Fulde navn	
Alder, fødselsdag, og -aar	
Livsstilling	
Bopæl (nøjagtig postadr.)	
Evt. hvilken aargang	
Evt. udkommanderet med	
Har De tidligere været medlem af en Marineforeningsafdeling og da hvilken	
Hvorlænge	
Ordinært eller ekstraordinært medlem	
Staar De i restance til denne afdeling	

Underskrift

Indsendt / 19

NB. Dette kort udfyldes nøjagtigt og indsendes til Marineforeningens hovedkontor, porto 20 øre

Godthaab afd.s sommerclou blev en meget vellykket hel-dagsudflugt om bord i nogle af Søværnets enheder søndag den 6/8. Ialt 96 medlemmer med damer mødte op kl. 7 i skibshavnen og fordeltes om bord i THETIS, TEISTEN, SKA 3, SKA 4 og SKA 5. (Søkort-Arkivets opmaaling-motorbaade bærer alle betegnelsen SKA efterfulgt af et nr.). Derefter stak eskadren til søs i den friske, lune syd-vestbrise, rundede Godthaabs pynter og stod ind i Godthaabsfjorden, hvor vejret og Grønland viste sig fra sin allermost smilende side. Blikstille og 18 graders varme. Kl. 1330 ankredes ved udstedet Kapisigdlit, hvor der var 4 timers udflugt i land, som blev brugt til kaffemik hos bekendte, bærplukning i fjeldet, fiskeri ved elven etc. Kl. 1730 lettede flotillen og stod ud ad fjorden, men ud for udstedet Qornoq mødte man en del isskasser, hvorfor far-ten maatte nedsættes, og de sidste naaede først hjem til Godthaab ved 2-tiden om natten.

Det blev saaledes en lang udflugt, men bagefter har der kun lydt lovord og taknemmelighed for den imødekom-menhed og velvilje, der udvistes fra Søværnets side. Baan-dene mellem sø og land fik denne dag sløjfe paa.

Hirtshals afd. afholdt søndag 13/8 fregatskydning paa Hjemmeværnets skydebane med god tilslutning. *Peter Jen-sen* blev aarets fregatkaptajn og den hyggelige sammen-komst sluttede med kammeratligt samvær.

Vordingborg afd. var tirsdag 15/8 paa udflugt til Nykø-bing F., med besøg i det derværende sommerteater — en god aften med stor tilslutning.

Motto: »Under Dannebrog«

MARINEFORENINGENS HOVEDKONTOR

Havnegade 55
Kbhvn. K.

Til

MARINEFORENINGEN
har 100 afdelinger spredt over hele Danmark

Hovedkontoret besvarer dgl. kl. 10—16,
(undtagen lørdag), enhver forespørgsel paa
tlf. PALÆ 2886

Nærværende indmeldelse vil af Marinefor-
eningens hovedkontor blive videreekspereret
til formanden for afdelingen i den by, hvor
De har bopæl

KLIP HER

KLIP HER

Gamle Gaster til mønstring -

Gamle VALKYRIE-gaster fra togtet til Dansk Vestindien 1901—02, 7 i tallet, samledes 30/5 til møde i en af de smaa haver i Pileallé. Ved sammenkomsten i fjor var der 3 mere, men det tynder ud i rækken blandt de gamle, der nu er mellem 80 og 84 aar, men de hyggede sig og mindedes de unge dage, da VALKYRIEN medvirkede ved redningen af den vulkanramte befolkning paa den fransk-vestindiske ø, Martinique, — dog endnu kunne de hive loddet og synge nogle sømandssange, det blev en god mindefest.

Fra v. ses: N. C. Buus (Tyborøn), G. Magnussen (Kbhv.)
J. P. Kragsskov (Græse pr. Frederikssund), der gennem
aarene har været »sjælen« i møderne, E. Bagge (Kbhv.)
H. Hansen (Kbhv.) L. Jensen (Rønne) og N. C. Poulsen
(Bolbro) (Fot.: Carl Østen)

Bogense afd. havde 20/8 sammen med byraadet arrangeret fest for 100 orlogsgaster, der med motortorpedobaade og hjælpemateriel i en halv snes dage var stationeret i Bogense havn. Afd.s-formanden, direktør A. Vestergaard bød velkommen og borgmester E. Kruse hilste paa byens vegne. Divisionschefen, kaptajnltjnant Lillegaard overrakte til byen og Marineforeningen hver en af MTB.ernes vaabenskjolde til ophængning paa raadhuset og i Marinestuen.

Der var mødt mange medlemmer med damer, og der blev danset til ud paa de smaa timer.

Aarhus afd. var 17/8 af Flyvevaabnets Soldaterforening inviteret til besøg paa Tirstrup Flyvestation, som sammen med det derværende materiel blev forevist for en interesseret forsamling. Der blev afsluttet paa Tirstrup kro, hvor der var munter underholdning og dans.

Horsens afd. var 26/8 paa sin aarlige fisketur til Sønderbybugt i skønt sensommervej. Tilslutningen var desværre ikke saa stor som sædvanligt. Udbyttet blev en torsk, der blev taget af formanden.

Nykøbing S. og Odsherred afholdt atter fugleskydning 27/8 — i fjor var det fregatskydning, hvorfor det var en fregatkaptajn, der blev afløst af en fuglekonge. Gasværksarbejder Ib Hansen nedskød de 4 første præmier, hvoraf han vandt de to ved udtrækningen. Skydningen forløb paa den sædvanlige festlige maade, i løbet af formiddagen blev fuglen saa skamskudt, at den kunne nedlægges efter den vel overstaaede spising, og kontrolassistent N. P. Bang blev fuglekonge ved fuldmægtig Georg Henriksens skud.

Aarhus afd. indledte sæsonen 1961-62 ved en »Hyggeaften« 31/8 i Sallings tagrestaurant. Blandt de film, der blev vist var den meget smukke om Den kgl. Livgardes 300 aars jubilæum. Det blev en munter og fornøjelig aften med god tilslutning.

Gentofte afd. sejlede 3/9 til Hålsingborg og kørte derefter i busser paa udflugt i Skaane. Middag om bord under hjemturen. Godt møde med godt program.

Københavns afd. samledes til efteraarets 1. møde 7/9 i »Kongens Have« hvor kaptajn Engsig-Karup holdt foredrag om raketter i luftforsvaret og viste film hertil.

Frederiksberg afd. havde i lighed med de foregaaende aar udsat en præmie til den bedste skytte ved Søværnets geværskydningskonkurrence 8/9 — præmien, 2 sølvlysestager, blev overrakt til vinderen, vpl. 481804 M. F. Dueholm, af afd.s formanden, kontorchef Sv. Worm-Petersen.

Frederiksberg afd. afholdt medlemsmøde 12/9 hos »Oskar Davidsen«, hvor hovedkassereren, orlogskaptajn Janus Sørensen holdt foredrag om Søværnet i gamle dage. En stor oplevelse og uforglemmelig aften — ikke mindst derved, at vor gamle landsformand, kommandør Paul Ipsen deltog — hans sidste sammenkomst i de gamle orlogsgasters kreds. Kun var alt for faa mødt op, forhaabentlig bliver mødeprocenten bedre næste gang.

Odense afd. drog 16/9 paa udflugt »ud i det blaa« — Der mødtes paa banegaarden og »et eller andet sted« gik man til angreb paa det kolde bord med de smaa lune retter og hjemkomsten skete saa betids, at man kunne naa de sidste busser.

Hirtshals afd. afholdt 23/9 med afd.s medlemmer med damer samt deltagelse fra Hjørring afd. udflugt til Lønstrup. Der spistes skipperlobescoves paa Lindemanns hotel og efter spisingen var der dans til hen paa de smaa timer.

Roskilde afd. indledte vintersæsonens mødeafstner i Marinekahytten med gule ærter og flæsk 4/10, og under skafningen uddeltes præmierne for sommerens keglespil.

Afdelingens kegleklub afholdt genfs. 2/10.

Gentofte afd. holdt sin årlige pakkefest 4/10, hvor afd. efter traditionen er vært ved skafningen. Af indtægten ved pakkefesten anvendes de første 200 kr. til iklædning af en GEORG STAGE-dreng.

Ligesom Kongens Lyngby afd. havde ogsaa Gentofte afd. udsendt meddelelse til sine medlemmer om den store »Fre-gaftens« 27/9.

Varde afd. afholdt 9/10 kammeratskabsaften med fælles-spising. Efter at de gule ærter var vederfaret al retfærdighed vistes flere film udlaant fra den amerikanske am-bassade. En god og hyggelig aften — kun med for ringe tilslutning — mød op alle mand næste gang vi kalder.

Frederiksberg afd. afholdt 10/10 torskegilde i forbindelse med stort kongekeglespil — afdelingen gav den første snaps, men iøvrigt blev der sørget for god forplejning — rigeligt med fisk og godt med skonrogger og udenbords-vand.

Efter skafningen blev der spillet kegler om mange gode præmier heriblandt afd.s kostbare »Margrethebæger«.

Aalborg afd. holdt 12/10 sin »Ulkeaften«, hvor der blev skaffet i bakker paa 10 mand, og de af medlemmerne, der havde gjort sig særlig fortjente i det forløbne aar, blev udnævnt til baksformænd, med disses rettigheder og plig-ter. Dagsordenen lød paa: højt humør og kammeratlig gemytlighed.

Glostrup-Taastrup afd. fejrede sin 16 aars fødselsdag d. 14. oktober med en smuk fest i Kirkebjergsalen, hvori deltog orlogskapt. Janus Sørensen fra hovedbestyrelsen. De godt 50 deltagere fik en festlig og fornøjelig aften.

Kolding afd. fejrede 14/10 sin 45 aars fødselsdag med indvielse af en ny smuk Marinestue paa Grand Hotel.

Formanden gennem 39 aar, *Strange Friis*, bød velkom-men til de ca. 50 deltagere, der var desværre afbud fra en del af de indbudte gæster. Paa hovedbestyrelsens vegne overrakte *O. Maegaard* et smukt billede i ramme, som straks blev hængt op i stuen. Ribe afd., der var godt re-præsenteret, overrakte smukke askebægre, og flotillechefen fra Marinehjemmeværnet i Kolding mødte med blomster. Ved bordet udbragte *Maegaard* Kongens skaal og hyldede afdelingen og dens populære formand. Efter flere morsomme taler blev der ryddet til dans — en virkelig fornøjelig og veltilrettelagt fest.

Bogense afd.s næstformand, havnefoged *Osvold Olsen* afgik ved døden 25/8. Han var et stærkt interesseret medlem, en drivende kraft ved oprettelsen af afdelingens ma-rinestue, en god kammerat, som vil blive savnet i venner-nes kreds.

Lemvig afd.s medlem, fiskeskipper *Niels Lilleore* er af-gaaet ved døden.

Skagen afd.s tidligere formand, nuværende æresmedlem af denne afd. skipper *Janus Christensen* afgik ved døden 12/9. Det var en af Marineforeningens stoute og gode for-kæmpere, der gik bort efterladende sig et stort savn i vide kredse.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Marineforeningens mange medlemmer kendes paa naalen med

Faas paa hovedkontoret eller gennem afdelingen.

Marineforeningen gratulerer

- 27/7 Skibsfører *S. E. Fabricius-Jørgensen*, m/s ABSALON, Gentofte afd., 60 aar.
3/8 Provst *Mogens Strunge*, Taarnby, Københavns afd., 40 aars præstejubilæum.
11/8 Fabrikkerer *dr. Boye Benzon*, Københavns afd. 70 aar.
28/8 Benzinførhandler *A. J. Schnell*, Aarhus afd., 60 aar.
2/9 Afdelingschef *Carl L. Bendixen*, Gentofte afd. 25 aars jubilæum i ESSO.
4/9 Typograf *A. Hansen*, Frederiksberg afd. 80 aar.
18/9 Læge *Viggo Jonsen*, Vejle afd., 60 aar.
19/9 Kaptajnløjtnant *E. Frandsen*, tidl. bestyrelsesmedlem i Københavns afd., 40-aars jubilæum i Søværnet.
29/9 Maskinarbejder *Einer Sørensen*, Randers afd. 65 aar.
6/10 Forvalter *Gunnar Jørgensen*, bestyrelsesmedlem i Frederiksberg afd. 50 aar.
7/10 Fisker *Ludvig Hansen*, Randers afd., 65 aar.
17/10 Sjøkaptan *Pehr Ahsberger*, ordförande i Flottans Män i Malmö, 70 aar.
21/10 Møller *Holger Nielsen*, Randers afd., 65 aar.
17/11 Maskinmester *I. P. Bach*, Horsens afd. 80 aar.
17/11 FLOTTANS MÄN I HÄLSINGBORG 10 aars jubilæum.
25/11 Forretningsfører *I. W. Holgersen*, Horsens afd., 50 aar.
30/11 Maskinmester *Holger Højbye*, Aarhus, 70 aar.
3/12 Installatør *Lam Petersen*, Holbæk afd., 70 aar.ä
3/12 Regnskabsfører paa GEORG STAGE, *Gudmund Jensen*, Glostrup-Taastrup afd., 65 aar.
9/12 Overingeniør *Otto Ruager*, Aarhus afd., 50 aar.
11/12 Bagermester *Aage Nørgaard*, Aarhus afd., 60 aar.
13/12 Mekaniker *Anders M. Petersen*, Aarhus afd., 60 aar.
13/12 Kogemester *R. J. Pedersen*, Glostrup-Taastrup afd., 50 aar.
20/12 Varmemester *Alfred Buch*, Frederiksberg afd., 70 aar.
26/12 Skræddermester *Emil Nielsen*, Randers afd., 50 aar.
16/1 Journalist *A. Nielsen*, Glostrup-Taastrup afd, 94 aar. Endelig indrømmer Horsens afd., at de havde glemt at varsko, at deres mangeaarige flagbærer, *E. Poulsen* den 2/5 fyldte 70 aar — de forsinkede lykønskninger er dog lige hjertevarme.
11/1 Hundested afd. 25 aar.
16/1 Hadsund afd. 40 aar.
27/2 Aalborg afd. 45 aar.
28/2 Ebeltoft afd. 45 aar.

Gamle orlogsgæster gratulerer naturligvis med en flaghilsen

Marineforeningens smukke farvepostkort

Marineforeningens Kalender

Københavns afd. lægger for med andespil i »Karnappen« 2/11.

Aalborg afd. har gaase- og andespil samme aften.

Glostrup-Taastrup afd. afholder medlemsmøde 2/11 i »Kahytten«.

Gentofte afd. afholder mødeaften paa Jægersborg hotel 8/11.

Kongens Lyngby afd. afholder andespil for medlemmer med damer 11/11.

Odense afd. spiser torsk paa »Trafikken« 14/11.

Frederiksberg afd. samles med damerne til andespil samme aften.

Aarhus afd. afholder 15/11 sin aarlige »Manneaften« paa Marinekaserne Aarhus, hvor afd.s sølvbæger for 10. gang bliver uddelt til en vpl. — Viceadmiral, Hs. kgl. Højhed Arveprins Knud har tilsagt sin nærværelse.

Silkeborg afd. afholder medlemsmøde paa DANIA 27/11

Odense afd. afholder spilleaften paa »Trafikken« 28/11.

Glostrup-Taastrup afd. holder julefest med damer i »Kahytten« 2/12.

Odense afd. spiser julemad (pølsegilde) 5/12.

Københavns afd. samles til møde i Kongens Have 7/12.

Marineforeningens Skyttelav, København, holder julemøde 14/12

Frederiksberg afd. holder aftenfest med damer hos LORRY 14/12.

Kongens Lyngby afd. holder medlemsmøde — ogsaa den 14/12.

Har du tænkt over — at der i

Marinehjemmeværnet

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

I det nye aar mødes:

Glostrup-Taastrup afd. indleder det ny aar med en medlemsaften d. 4. januar.

Kongens Lyngby afd. til torskespisning 6/1.

Marineforeningens Skyttelav, København, holder konkurrenceskydning 23/1.

Gentofte afd. afholder møde 7/2.

Marineforeningens Skyttelav, København afholder pokalskydning 7/2.

Kongens Lyngby afd. afholder generalforsamling 8/1.

Marineforeningens Skyttelav, København afholder generalforsamling 20/2.

Glostrup-Taastrup Skyttelav afholder skydning hver mandag paa Roskildekroen kl. 1930—2130.

Roskilde afd.s kegleklub spiller hver mandag kl. 20—21 (Gymnastiksko medbringes)

Aalborg afd. afholder skydeaften den 2. mandag i hver maaned og kegleaften den 4. mandag i hver maaned.

Frederiksberg afd. har planlagt møder den 2. tirsdag i hver maaned.

Københavns afd. afholder møde den 1. torsdag i hver maaned og spilleaften i Marinestuen i Kongens Have hver onsdag aften.

Hempel's ABSENTA

er den hurtigste og mest effektive LAK- og FARVE-FJERNER, der på rekordtid opløser selv gamle og tykke farvelag.

ABSENTA skal efter påstrygningen arbejde i 5-10 minutter, hvorefter man med en spatel let kan fjerne de opløste lag farve.

ABSENTA fjerner alle olie- og lakmalinger, alkyd-emailler, skibsbundmalinger, klare lakker og gulvlakker m.v.

ABSENTA er let at anvende - er ikke brandfarlig - angriber ikke træ og metal.

Undgå blæselampen og dens ulemper - lad ABSENTA gøre arbejdet - berømt for sin virkning.

T. C. Hempel's Skibsfarve-Fabrik A/S

Bog anmeldelser

SKIBET. Björn Landström. Gyldendal.

Med dette maritime storværk er skabt et studiemateriale, som længe har været savnet i maritimt-interesserede kredse.

Store skønne og sjældent nøjagtige, farvelagte tegninger og smaa rids af forskellige skibstyper vælder en i møde fra bogens smukke sider og man glæder sig over stoffets tilrettelægning og den dygtige og omhyggelige forklaring hertil.

Trods forfatterens forbehold herimod savnes alligevel i den danske udgave gengivelser af skibe som m/s SELANDIA og skoleskibet, 5m bark, KØBENHAVN. Trods sin ublide skæbne, var det sidstnævnte dog et skib af betydning, fuldt paa linie med andre af de i værket gengivne særlig kendte skibe.

Det er en bog, der er værd at eje for enhver skibsinteresseret, der i glæden over det smukke og lodige værk vil se bort fra den mindre gode faglige oversættelse.

HELVEDES KYST af Boyd Cochrell. Paa dansk ved Mogens Boisen. Aschehoug. 265 sider.

En ung amerikaners oplevelser under tjeneste i U.S. Marine Corps, de saakaldte »Læderhalse« i kampene paa Stillehavets øgrupper 1942—45, fortalt nøgternt og enkelt uden besmykning af den megen gru, som hovedpersonen, den meget unge mariner, møder som en ener i den store krig.

FREMMELEGIONÆR 75496 af Wagn S. D. Dantoft. Steen Hasselbach. 180 sider, kr. 16,50.

For en gangs skyld en beretning af en legionær, der ikke som desertør øser ondskab og foragt over den historiske militærenhed, som siden 1831 har kæmpet verden over under Tricoloren helt op til den nyeste tid. Nøgtern og usentimental beretning om den professionelle soldats liv.

JUL PAA HAVET. VIKINGENS Julehæfte 1961.

Som altid i god tid, i smukt udstyr med godt og læseværdigt stof foreligger VIKINGENS Julehæfte klar til forsendelse som en god og lodig julehilsen til danske søfolk verden over — men ogsaa en god gave til de paarørende herhjemme.

29. AUGUST, VENDEPUNKTET. I. Lindegaard Christensen. 238 sider. Stig Vendelkærs Forlag.

En bog, der ikke giver noget nyt, men bringer mangt og meget tidligere offentliggjort stof. Beklageligvis er mange rettelser hertil ikke ført à jour, en fejl der skæmmer en god bog med en i øvrigt god grundtanke.

Brug Marineforeningens mærkater paa alle Deres forsendelser — brug Mærkatet paa brevpapir, foroven eller forneden — men husk kun at klæbe det øverste hjørne fast, saaledes at modtageren kan læse teksten paa Mærkatets bagside —

Maritim erindringsliste

Orlogsmuseets udstilling i Nikolaj kirkebygning paa Nicolaj plads, Kbh. K. (lige ved Strøget og Amagerterv), aaben daglig kl. 13—16.

Burmeister og Wains museum, Strandgade 4, Kbh. K. (lige ved Knippelsbro) aaben alle hverdage kl. 10—13 samt den første søndag i hver maaned fra kl. 0900—1200.

Post- og Telegrafmuseet, Vesterbrogade 59, Kbh. V. (mange skibsmodeller vedr. færger m. v.) aaben hver søndag kl. 12—14.

Danmarks Akvarium, Strandvejen ved Charlottenlund slot, aaben daglig fra kl. 10. Sporvognsline 1 eller 14 til Hellerup og derfra bus nr. 27 til Charlottenlund slot.

Holmens kirkes kapel (Tordenskiold og Niels Iuels kister m. m.) aaben daglig kl. 09—12, maj—sept. 09—15.

Mindelunden i Ryvangen, indgang fra Tuborgvej (buslinie nr. 21) aaben daglig fra kl. 10 og til: i jan. og dec. kl. 16, i febr. og nov. kl. 17, i marts og okt. kl. 18, i apr. og sept. kl. 19, i maj og aug. kl. 20 og i juni og juli kl. 21.

Københavns afd.s Marinestue, Cafeen i Kongens have, Kronprinsessegade 13, København K.

Damhussø afd.s Marinestue, Islev Klub og Selskabslokaler, Slotsherrens Have 10, Vanløse.

Kongens Lyngby afd.s Marinestue, »Lottenborg«, Lottenborgvej 14, Lyngby (Trolleybus nr. 23).

Husk!

Hovedkontoret erindrer om, at sendemandsmødet i Skagen den 7/5 1961 vedtog en kontingentforhøjelse, saaledes at afgiften til Hovedkontoret fra 1/1 1962 udgør kr. 6,00 pr. aar pr. medlem.

Samtidig kan oplyses, at pr. 1/10 1961 havde 26 afdelinger indbetalt hele afgiften for aaret 1961 og 32 afdelinger havde indbetalt for 1. halvjaar.

Da Marineforeningen tæller 96 afdelinger, er der vist nogle afdelinger, der bør tænke paa snart at faa afviklet i hvert fald afgiften for 1. halvjaar.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgaardshaven . Tlf. 1986
Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Tlf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI
Tlf. 3 40 00

Han regner med, at alle bruger Marineforeningens smukke Mærkat-Samlerhæfte som julegave.

BORNHOLM**Skibsprovantering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270Simon Madsen
RØNNE**ESBJERG****Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG**Esbjerg Skibshandel**

v/ Harald Nielsen,

Ny Havn Tlf. 2198

»Hotel Spangsberg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG TLF. 2053

FREDERIKSHAVN**ELECTRA I/S**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER — OLIE TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG

SKIBSVÆRFT

Carl Antonsen

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen**& Kryger** INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Carlsen & Aaens Vaadbinderi

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen*Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod*

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa**SØMANDSHJEMMET**

A. SAMUEL TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers

Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør Tlf 41345

Skibsradio, sendere og pejleanlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.

*Radio-apparater Elektriske anlæg***SVENDBORG***Besøg Marinestuen***HOTEL PHØNIX****THYBORØN****Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE

A/S Vejle Mælkekompagni

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af *G. Honnens de Lichtenberg*.
Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., kontortid daglig
kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.

Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEDLEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER